

Bilaga 1.

Statistikbilaga till Folkhälsost strategi för Åland 2023-2030

Nr 1 augusti 2023

Förteckning över figurer och tabeller

1. Datakällor

- Åländska undersökningar och rapporter
- Databaser

2. Övergripande hälsoindikatorer och demografi

Förväntad medellivslängd

- Förväntad medellivslängd efter kön, Åland, 1966-2021
- Förväntad medellivslängd vid födseln år 1992-2021, Åland och hela Finland.
- Förväntad medellivslängd i Norden efter kön och land 2021.
- Spädbarnsdödlighet i de nordiska länderna, genomsnitt 2012-2021.

Demografi

- Ålands befolkningsstorlek efter åldersgrupp 1975-2040.
- Ålands befolkning efter kön och ålder 2021, procent.
- Födda och avlidna på Åland 1920-2021.
- Allmänt födelsetal för Åland, Finland och Sverige 2000-2021.
- Befolkning efter födelseort 2000 och 2020.
- In- och utflyttade 2016-2020 efter flyttningsland och födelseort.
- Ålands befolkning 2021 efter födelseland

THLs sjuklighetsindex

- THLs sjuklighetsindex, åldersstandardiserat, 2002-2019 för Åland och hela Finland.
- THL:s sjuklighetsindex 2017–2019 efter kommun respektive region, åldersstandardiserat.
- FPA:s sjuklighetsindex, invaliditetsindex samt delindex, åldersstandardiserat, år 2021, Åland och samtliga välfärdsområden i Finland.

Sjukdagpenning, rehabiliteringstjänster och sjukpensioneringar

- Antal mottagare av sjukdagpenning, 16-64-åringar / 1 000 i samma åldrar, Åland och hela Finland.
- Andelen av 25-64-åringar som är sjukpensionstagare av befolkningen i samma ålder, Åland och hela Finland.
- Antal mottagare av rehabiliteringstjänster, Åland 2010-2021
- Mottagare av rehabiliteringstjänster på Åland och i hela Finland 2021.
- Mottagare av sjukpensioner efter åldersgrupp och kön 2017-2021, Åland.
- Sjukdagpenningperioder (samtliga förmånsslag) på Åland och i Finland 2021.

Självskattat hälsotillstånd

- Andel som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd 2005-2021 efter elevkategori, Åland och hela Finland.
- Andel på Åland som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd 2021 efter elevkategori och kön.
- Blomstringsindexet (Flourishing index, skala 0-100) på Åland i olika grupper år 2022.
- Svar på hälsofrågorna i blomstringsindexet (skala 0-10) på Åland i olika grupper år 2022.

- Andelen personer som upplevde att den egna hälsan var dålig, ganska dålig eller medelmåttig, år 2022 efter ålder och kön, Åland och hela Finland.
- Andelen personer som upplevde att den egna hälsan var dålig, ganska dålig eller medelmåttig år 2022, efter utbildningsnivå, Åland och hela Finland.
- Andelen som uppgav att de hade funktionshinder på grund av hälsoproblem, år 2022 efter ålder och kön, Åland och hela Finland.
- Andel av 20 - 64-åringar som upplever sig vara helt eller delvis arbetsförmögna år 2022 efter kön, Åland och hela Finland.
- Samband mellan självskattad hälsa, utbildningsnivå och inkomst i GERDA undersökningen, Åland 2022.

3. Dödsorsaker

De vanligaste dödsorsakerna, efter ålder och kön

- Dödsorsak på Åland efter åldersgrupp 2016-2020, årsmedeltal
- Avlidna enligt de vanligaste dödsorsakerna på Åland år 2010-2020
- Antal avlidna efter kön, dödsorsak och sjukdomsgrupp på Åland 2016-2020, årsmedeltal
- Spädbarnsdödlighet (dödsfall första levnadsåret per 1 000 levande födda barn i medeltal per år 2010-2021 i Norden.

Cancerincidens och cancermortalitet

- Total åldersstandardiserad cancerincidens per 1 000 000 i Norden 2020.
- Total ålderstandardiserad cancerincidens, cancermortalitet och canceröverlevnad 1956-2020, Åland och hela Finland
- Ålderstandardiserad cancermortalitet 1956-2020 efter kön, Åland och hela Finland
- Cancermortalitet i olika åldersgrupper på Åland år 2021
- Antal cancerfall och antal dödsfall på Åland 1956-2020
- Cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland 1956-2020.
- Åldersstandardiserad cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland 1956-2020.
- Totalt antal dödsfall i olika cancertyper på Åland under perioden 2016-2020
- Antal dödsfall bland 60+ åringar på Åland 2016-2020 i de vanligast cancerformerna som ledde till döden.
- Trender för åldersstandardiserad cancerincidens och mortalitet Åland, olika cancertyper, kvinnor
- Trender för åldersstandardiserad cancerincidens och mortalitet på Åland, olika cancertyper, män
- Mortalitet i lungcancer, åldersstandardiserad, femårsperioder 1956-2020, Åland och hela Finland.
- Åldersstandardiserad prostatacancerincidens, mortalitet, samt relativ överlevnad, Åland och hela Finland.
- Mortalitet per 100 000 i prostatacancer på Åland 2016-2020 efter ålder.
- Prostatacancerincidens per 1 000 000 i nordiska länder.
- PSA-prover analyserade vid ÅHS 2015-2021.
- Bröstcancerincidens per 1 000 000 i nordiska länder.
- Åldersstandardiserad incidens och mortalitet i bröstcancer, Åland och hela Finland.
- Bröstcancer mortalitet per 100 000 på Åland 2016-2020 efter ålder.
- Mammografiundersökningar utförda vid ÅHS 2015-2021.

- Täckningsgrad av mammografi 1994-2019, Åland och hela Finland.
- Åldersstandardiserad cervixcancerincidens och mortalitet 1956-2020, Åland och Finland.
- Täckningsgrad av papascreening 1994-2019, Åland och hela Finland.

Andra dödsorsaker

- Död i suicid per 100 000 1991-2020, Åland och hela Finland.
- Alkoholrelaterad dödlighet per 100 000 1991-2020, Åland och hela Finland.

4. Olika sjukdomars bidrag till sjuklighet och funktionsnedsättning

Det vanligaste vårdkrävande sjukdomarna

- Antalet besök på ÅHS:s polikliniker och mottagningar år 201 efter kön och ålder
- De vanligaste besöksorsakerna i primärvården på Åland 2018-2021.
- ÅHS vårdavdelningsverksamhet efter basenhet och kön 2021

Sjukdomar som bidrar mest till sänkt arbetsförmåga

- Inledda sjukdagpenningperioder efter sjukdomshuvudgrupp på Åland 2021.
- Antal mottagare av sjukpension från FPA enligt sjukdom på Åland 2021.
- Mottagare av rehabiliteringstjänster efter sjukdomshuvudgrupp på Åland 2017-2021, årligt medeltal.
- Antal mottagare av sjukpension från FPA enligt sjukdom på Åland 2021.

Psykisk ohälsa

- Mottagare av sjukpension från FPA på grund av psykisk sjukdom eller beteendestörning på Åland efter kön.
- Mottagare av handikappförmåner enligt sjukdom på Åland 2018 och 2021.
- Personer i åldern 25-64 år på Åland som fått sjukdagpenning på grund av psykisk sjukdom per 1000 i samma åldersgrupp, 2004-2021.
- Personer i åldern 25-64 år som fått ersättning för läkemedel mot depression, andel av Ålands befolkning i samma åldersgrupp.
- THLs index för mental hälsa, åldersstandardiserat, 2002-2019, Åland och hela Finland.
- Andelen personer 20 år och äldre som upplevde betydande psykisk påfrestning efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen personer 20 år och äldre som upplevde betydande psykisk påfrestning efter utbildningsnivå, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen av elever på Åland som upplever att de haft måttlig eller svår ångest de senaste två veckorna, 2013-2021.
- Antal personer i åldern 0-24 år som expedierats ADHD-läkemedel på Åland 2019-2021, efter kön
- Antal flickor och pojkar som expedierats ADHD-läkemedel på Åland 2019-2021, efter ålder
- Antal flickor respektive pojkar som expedierats ADHD-läkemedel på Åland, efter ålder

Tillstånd kopplade till det metabola syndromet

- Personer med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av diabetes, åldersstandardiserad befolkningsandel (%), 1990-2022, Åland och hela Finland.
- Obesitasprevalens (%), barn 2-16 år 2015-2021 på Åland och i hela Finland.
- Överviktsprevalens bland eleverna i årskurs 8 och 9 2001-2021.
- Andelen (%) med övervikt (enligt BMI) bland eleverna i årskurs 8 och 9 på Åland 2017-2021.

- Andelen vuxna personer med obesitas efter ålder och kön år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen vuxna personer med obesitas, efter utbildningsnivå år 2022, Åland och hela Finland.
- Normal, under- och övervikt bland äldre på Åland 2022, efter födelseår.
- Normal, under- och övervikt bland äldre på Åland, i Österbotten och i Västerbotten 2022.
- Antalet ålänningar som fått ersättningsgilla läkemedel mot kronisk hypertoni eller förhöjt kolesterol 1990-2021.

Olyckor

- Antal skadade personer vid trafikolyckor på Åland 2016-2020
- THL:s index för olycksfall för Åland och Finland 200-2019

Antal registrerade fall av vissa infektionssjukdomar på Åland

- TBE
- Borrelia
- Könssjukdomar
- Klamydia
- HIV
- Täckning av vaccination mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR)
- Täckning av vaccination mot HPV, flickor respektive pojkar

Reproduktiv hälsa

- Försäljning av hormonella preventivmedel i Norden efter land 2018.
- Antal aborter efter kvinnans ålder per 1 000 kvinnor i samma åldersgrupp 2001-2021
- Aborter i Norden efter land 2018 per 1 000 kvinnor i åldern 15–49 år
- Steriliseringar på Åland per 1 000 personer 1987-2021
- Förväntat antal levande födda barn under kvinnans fertila period per land 2020

Tandhälsa

- Andel av 12-åringar som har rikligt med karies, av patienter i motsvarande ålder som besökt munhälsovården för granskning, Åland och hela Finland.
- CPI-indexets (Community Periodontal index) över tandköttfickornas tillstånd, medelvärdet för klienter inom munhälsovården som har fyllt 18 år, Åland och hela Finland.
- DMF-index (Decayed Missing Filled) över antalet kariesade, borttagna eller fyllda tanddytor, 12-åringar.
- Andel klienter inom munhälsovården som inte har behov av karies- eller tandköttsvård.
- Andelen elever som borstar tänderna mer sällan än två gånger per dag, Åland och hela Finland.
- Andel av skoleleverna som åt godis, choklad, sockrad läsk och saft dagligen eller nästan dagligen, år 2021, Åland och hela Finland.
- Antal besök till ÅHS tandvård 2021 efter åldersgrupp
- Antal patienter inom tandvården inom prioriterad målgrupp 2021
- Mottagaren av sjukvårdsersättning för tandläkararvoden 2021
- Tandläkarbesök av personer (18 år och äldre) inom privat tandvård som ersatts av FPA
- Andelen personer som fått otillräckliga tandläkartjänster av dem som behövt tjänster, 20-64-åringar.
- Andelen personer som fått otillräckliga tandläkartjänster av dem som behövt tjänster, 75 år och äldre.

5. Levnadsvanor

Fysisk aktivitet

- Andelen elever som rör på sig minst en timme per dag, gymnasium och yrkesläroanstalter, år 2021
- Andelen skolelever med inadekvat fysisk aktivitet, definierad som att motionera på en nivå som ger andfåddhet i en halvtimme eller mindre per veckan under fritiden, Åland och hela Finland.
- Andelen vuxna personer som motionerar för lite enligt rekommendationen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen vuxna personer som motionerar för lite enligt rekommendationen efter utbildning, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen personer som har stora svårigheter att gå en sträcka på 500 meter efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen 20-64-åringar som har stora svårigheter att springa en sträcka på 100 meter efter kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Självskattad kondition bland äldre på Åland, i Österbotten och i Västerbotten som deltog i GERDA undersökningen 2022.
- Samband mellan fysisk kondition och utbildningsnivå respektive månadsinkomst efter skatt bland personer 67 år och äldre, 2022
- Antalet personer på Åland som utnyttjat motion på recept år 2009-2022.

Matvanor

- Andel av skoleleverna som inte äter frukost varje vardagsmorgon, år 2021, Åland och hela Finland.
- Andel av skoleleverna som äter skolmåltidens alla delar och skolmåltidens huvudrätt, år 2021, Åland och hela Finland.
- Äter frukt, bär och grönsaker minst två gånger per dag samt äter sallad eller råkost vid skollunchen alla dagar, år 2021, Åland och hela Finland.
- Elevers upplevelse av skollunchens kvalitet och smaklighet, Åland och hela Finland.
- Andel av skoleleverna som åt godis, choklad, sockrad läsk och saft dagligen eller nästan dagligen, år 2021, Åland och hela Finland.

Rökning, snus användning och e-cigarettor

- Rökningens prevalens bland personer mellan 18 och 79 år på Åland 2011-2021.
- Andelen av den vuxna befolkningen på Åland som röker regelbundet eller då och då 2011-2021, efter ålder.
- Andelen vuxna som röker dagligen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen vuxna som röker dagligen, efter utbildningsnivå, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andelen kvinnor som rökt under graviditeten 1990-2021, Åland och hela Finland.
- Andel av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier på Åland som röker dagligen 2009-2021.
- Andel vuxna på Åland som röker regelbundet, efter utbildningsnivå, 2021.
- Andelen vuxna som snusar dagligen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.
- Andel av Ålands befolkning som snusar regelbundet eller då och då, efter ålder, år 2021
- Andelen av åländska ungdomar som använder snus dagligen 2006-2021.

Alkohol

- Andel av elever som dricker sig ordentligt berusad minst en gång i månaden 2011-2021, Åland och hela Finland.
- Andelen vuxna personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

Andelen vuxna personer som dricker för mycket alkohol efter utbildning, år 2022, Åland och hela Finland.

Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen 2022 som sannolikt drack för mycket alkohol enligt THL:s gränsvärde för äldre personer (AUDIT-C score 4 eller högre), efter kön och födelseår.

Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen 2022 som sannolikt drack för mycket alkohol enligt svenska Folkhälsomyndighetens gränsvärde för äldre personer (AUDIT-C score 5 eller högre för kvinnor och 6 eller högre för män), efter kön och födelseår.

Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen, efter kön, som sannolikt drack för mycket alkohol enligt THL:s (AUDIT-C score 4 eller högre), respektive svenska Folkhälsomyndighetens gränsvärde (AUDIT-C score 5 eller högre för kvinnor och 6 eller högre för män) för äldre personer år 2015 och 2022, efter kön.

Datakällor

Åländska undersökningar och rapporter

Hälsa i skolan: Genom enkätundersökningen Hälsa i skolan samlar Institutet för hälsa och välfärd (THL) in information om de ungas levnadsförhållanden, skolförhållanden, upplevd hälsa, hälsovanor och om elev- och studerandehälsovården. I enkäten deltar eleverna i årskurs 4-5 och 8-9 i grundskolan (sedan 1996), första och andra årets studerande vid gymnasier (sedan 1999), samt första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter (sedan 2008). Enkäten genomförs vartannat år. Resultaten redovisas på <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/forskning-och-utveckling/undersokningar-och-projekt/enkaten-halsa-i-skolan/resultat-av-enkaten-halsa-i-skolan#region>, se nedan

Hälsosamma Finland, Enkätundersökningen Hälsosamma Finland producerar THL aktuell information om hälsa, välfärd och service för vuxna (20 år och äldre) bosatta i Finland samt om förändringarna i dessa. Åland deltog för första gången år 2022. Undersökningen planeras att upprepas på Åland regelbundet. Statistiken redovisas på Sotkanet.fi (<https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/haku>), se nedan.

Tillitsstudie för Åland 2022 - Om förtroende, delaktighet och upplevelsen av att blomstra. ÅSUB rapport 2022:6. <https://www.asub.ax/sv/utredning/tillitsstudie-aland-2022-om-fortroende-delaktighet-och-upplevelsen-blomstra>

Ålännings alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor

- Ålännings alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor 2011 ÅSUB rapport 2011:6. https://www.asub.ax/sites/default/files/reports/rapport_2011_6_0.pdf
- Ålännings alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor 2016. ÅSUB rapport 2016:7. https://www.asub.ax/sites/default/files/reports/rapport_2016_7_0.pdf
- Ålännings alkohol-, narkotika och tobaksbruk samt spelvanor 2021. ÅSUB rapport 2021:4
- https://www.asub.ax/sites/default/files/reports/andts_2021_10.6.2021.pdf

Ungdomsundersökning 2022 – ANDTS-vanorna bland unga på Åland. ÅSUB, 2022. https://www.asub.ax/sites/default/files/media/document/%C3%96versikter%20och%20indikatorer%202022_7_0.pdf

Unga kvinnors och mäns hälsa och livsvillkor 2021. ÅSUB översikter och indikatorer 2021:6. https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/o20216_jamstalld-hetsbilaga_2022.pdf

Ålännings kultur- och fritidsvanor 2020. ÅSUB Rapport 2021:6. https://www.asub.ax/sites/default/files/reports/alanningarnas_kultur-och_fritidsvanor_2020_0.pdf

Våld i nära relationer på Åland 2017 - Undersökning om förekomst av våld i nära relationer. Ålands landskapsregering, 2017. <https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/guidedocument/vald-i-nara-relationer-webb.pdf>

GERDA undersökningar: Hälsa och livskvalitet bland äldre män och kvinnor på Åland

- *År 2015 (HÄMKÅ15).* Högskolan på Åland, 2015. https://www.ha.ax/uploads/2018/04/boman_erika_halsa-bland-aldre-man-och-kvinnor-pa-aland_2016_hamka15.pdf
- *År 2022 (HÄMKÅ22 - Del 1)* (Socioekonomiska variabler och hälsa i allmänhet - med inriktning på fysisk hälsa, aktivitet och sjukdomar samt användning av vård, tjänster och välfärdsteknologi). Högskolan på Ålands publikationsserie nr 2023:1 https://drive.google.com/file/d/1ZVs9NMz2I08D7_iz_CPznJg3Z57ihTy4/view
- *År 2022 (HÄMKÅ22 - Del 2).* (fokus på bland annat psykiskt välbefinnande och alkoholvänor)

Covid-19_pandemins första två år på Åland - epidemiologisk utveckling och utvärdering av smittskyddsåtgärder. Ålands landskapsregering 2022. https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/guidedocument/covid-19_pandemins_forsta_tva_ar_pa_aland_slutversion_27.6.2022.pdf

Barns och ungdomars motions- och idrottsvanor i Finland. Resultat från LIITU-studien 2018 - Rapport för Åland. Ålands landskapsregering. <https://www.utbildning.ax/sites/default/files/media/liitu-rapporten.pdf>

Not om mått på utbildningsnivå

- I undersökningen Hälsosamma Finland definierades en relativ utbildningsnivå baseras på frågan "Hur många år har du sammanlagt gått i skola eller studerat på heltid?". Utbildningsnivån (låg, medelnivå, hög) utformades genom att respondenterna delades in i 10-årsåldersgrupper efter kön. Därefter delades varje åldersgrupp in i tre klasser så att cirka en tredjedel av respondenterna tillhörde varje klass. Denna utbildningsnivå är således justerat för åldersgruppen för varje respondent.
- I ÅSUB:s undersökningar och i GERDA undersökningarna används om inte annat anges absolut utbildningsnivå indelat i lägre (folkskola/mellanskola), medellång (folkhögskola, yrkes-/fackskola, högre yrkesutbildning eller studentexamen), och högre utbildning (universitets- eller högskoleutbildning).

Databaser

Ålands statistik- och utredningsbyrås (ÅSUB) databaser:

- Vissa data och analyser har gjorts på beställning av ÅSUB, som då använt rapporter listade ovan, annan egen statistik, samt statistik från nationella register.
- I övrigt har statistik hämtats direkt från ÅSUB:s statistikdatabaser: <https://www.asub.ax/sv/statistik>

Institutet för hälsa och välfärds (THL) databaser:

- Statistik- och indikatorbanken Sotkanet (<https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/haku>) som samlar statistikuppgifter om finländarnas välfärd och hälsa från olika register och befolkningsundersökningar samt analyser som gjorts av THL baserat på dessa olika datakällor.
- Ämnesspecifik statistik finns även på följande hemsidor:
 - *Barns och ungas hälsa och välfärd*: <https://www.terveytemme.fi/finlapset/sv/atlas/public/atlas-sv.html?show=finlapsetvisityear>
 - *Resultaten av enkäten Hälsa i skolan*: <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/forskning-och-utveckling/undersokningar-och-projekt/enkaten-halsa-i-skolan/resultat-av-enkaten-halsa-i-skolan#region>
 - *Primärvårdsdatabasen Avohilmo*: <https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/avo>
 - *Statistik över förekomsten av smittsamma sjukdomar*: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/uppfoljningssystem-och-register/registret-over-smittsamma-sjukdomar/statistik-over-forekomsten-av-smittsamma-sjukdomar>
 - *Vaccinationstäckning*: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/information-om-vaccinationer/det-nationella-vaccinationsprogrammet/vaccinationstackning>

Finlands cancerregister: <https://cancerregister.fi/statistik/cancerstatistik/>

Folkpensionsanstaltens statistikdatabas:

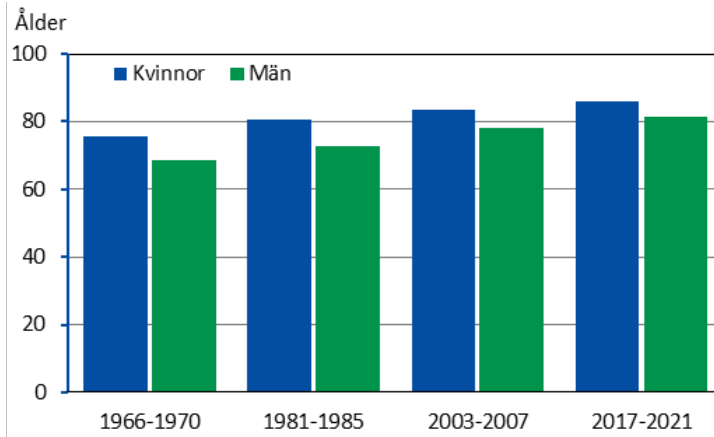
- Sjukdagpenning- och sjukpensionsmottagare: <https://raportit.kela.fi/>
- Databas över ersättningsgilla läkemedelsexpedieringar: <https://tilastot.kela.fi/>

Statistikcentralen: https://www.stat.fi/index_sv.html

Nordic Health and Welfare Statistics (Nomesco): <https://pxweb.nhwstat.org/Prod/pxweb/en/NHWSTAT/>

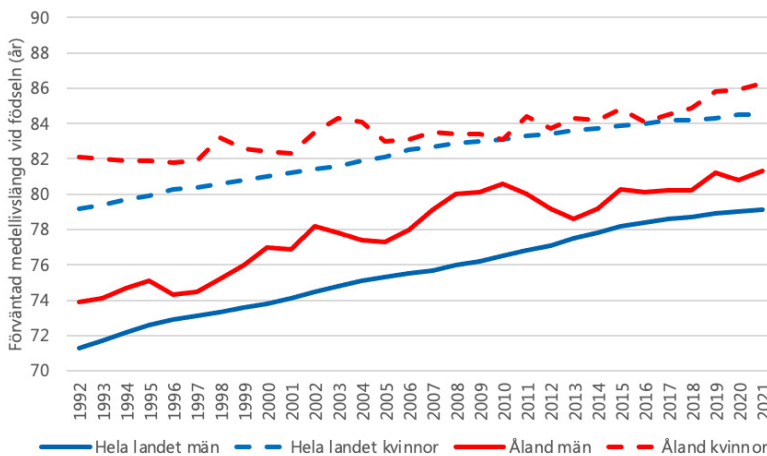
Övergripande hälsoindikatorer och demografi

Förväntad medellivslängd

Förväntad medellivslängd efter kön, Åland, 1966-2021

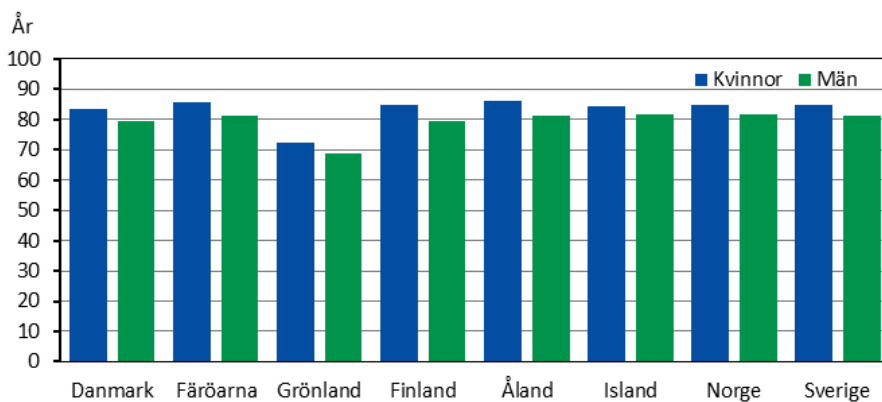
Källa: ÅSUB befolkning

Förväntad medellivslängd vid födseln år 1992-2021, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

Not: Den förväntad medellivslängd vid födseln beräknas för treårsperioder. Värdet för 2021 beräknas således baserat på data från 2019-2021.

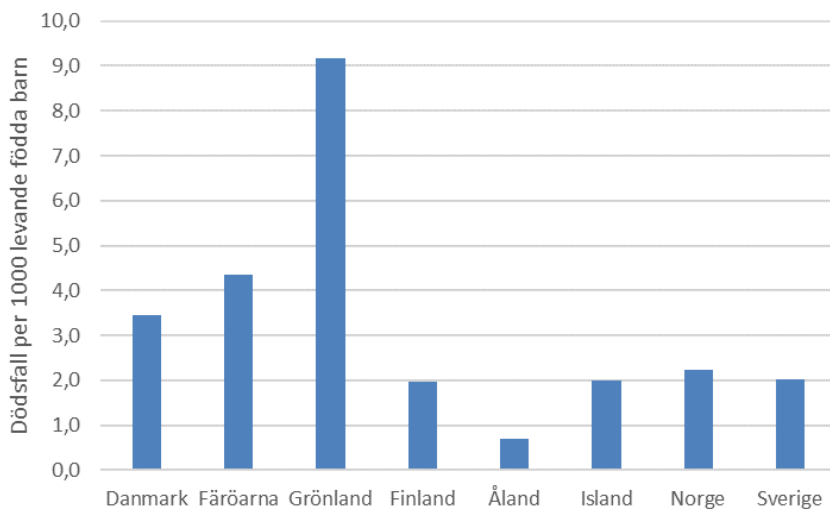

	Danmark	Färöarna	Grönland	Finland	Åland	Island	Norge	Sverige
Kvinnor	83,3	85,7	72,4	84,7	86,0	84,5	84,7	85,0
Män	79,6	81,4	68,6	79,3	81,2	81,8	81,7	81,4

Förväntad medellivslängd i Norden efter kön och land 2021.

Källa: Nordiska statistiska databasen, Statistikcentralen

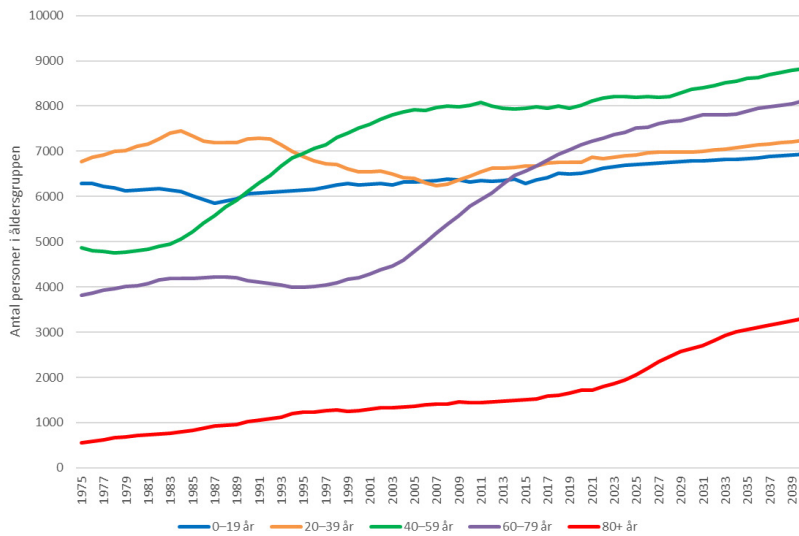
Not: Uppgifterna för Grönland gäller 2018-2019. Uppgifterna för Färöarna gäller 2020-2021. Uppgifterna för Åland gäller 2017-2021

Spädbarnsdödlighet i de nordiska länderna, genomsnitt 2012-2021.

Källa: ÅSUB/Nomesco

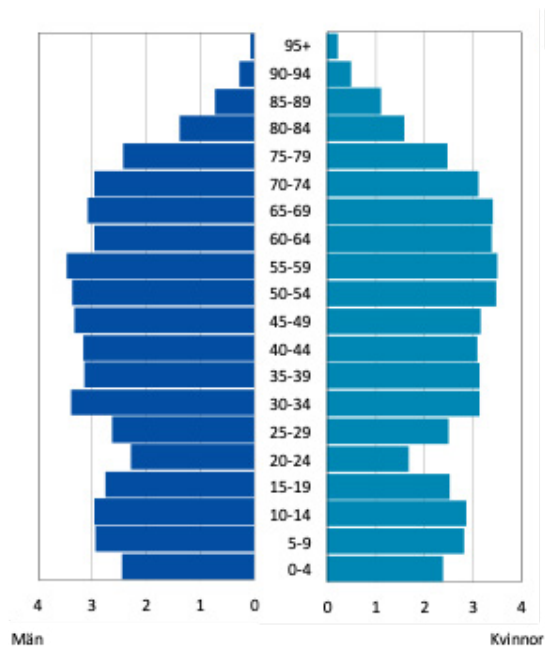
Demografi

Ålands befolkningsstorlek efter åldersgrupp 1975-2040.

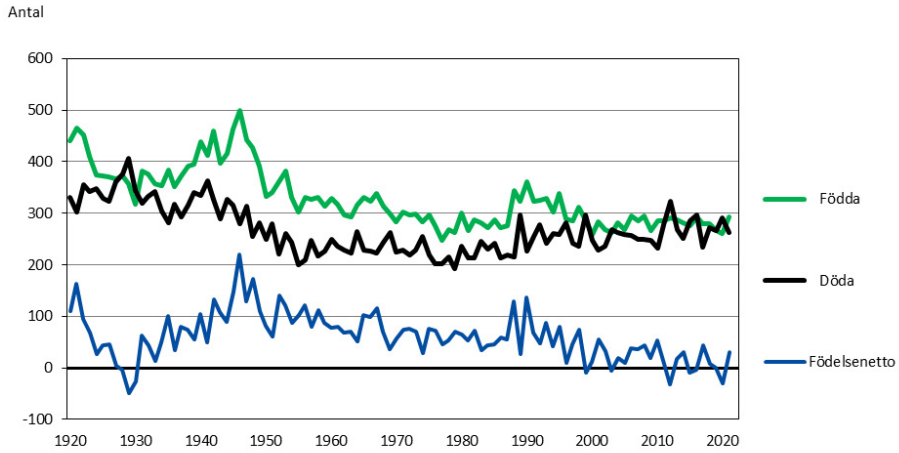
Källa: ÅSUB

Not: Prognos från och med 2021.

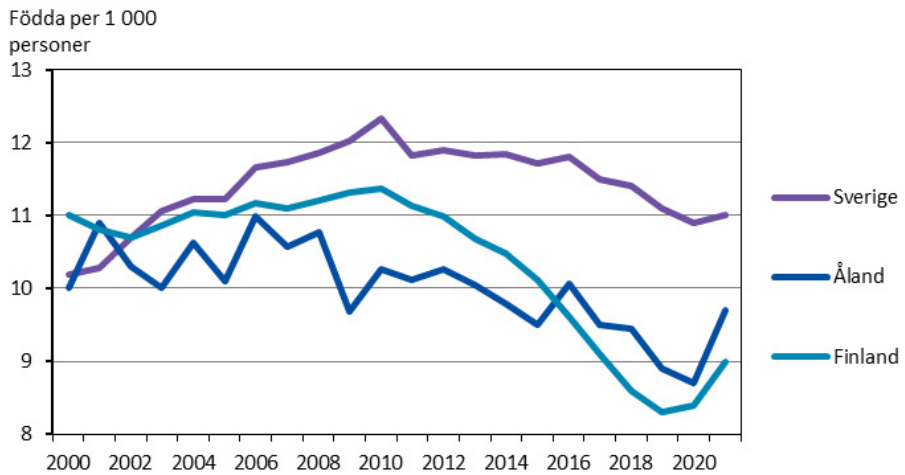
Ålands befolkning efter kön och ålder 2021, procent

Källa: ÅSUB befolkning

Födda och avlidna på Åland 1920-2021

Källa: ÅSUB befolkning

Allmänt födelsetal för Åland, Finland och Sverige 2000-2021

Källa: ÅSUB Befolkning, Statistikcentralen, Statistiska centralbyrån

Not: y-axeln börjar inte vid 0

Befolkning efter födelseort 2000 och 2020

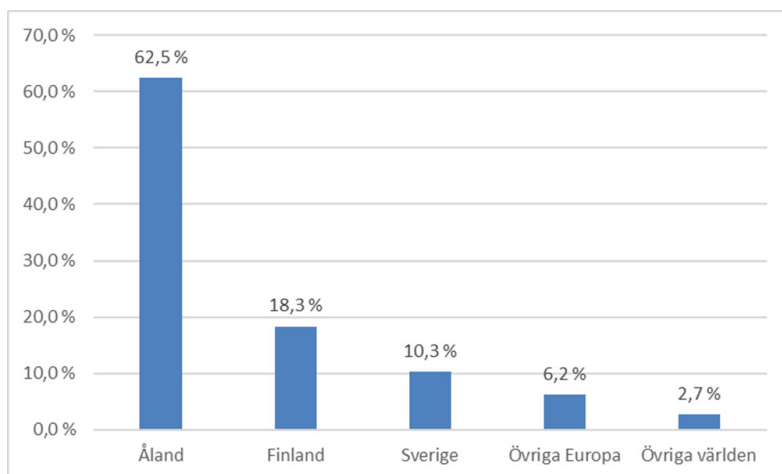
Födelseort	2000		2020	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	13 076	12 700	15 140	14 989
Åland	8 981	9 701	8 971	9 836
Finland	3 083	2 028	3 345	2 219
Sverige	683	670	1 392	1 584
Övriga Norden	35	43	41	57
Baltikum	20	10	295	290
Övriga Europa	62	92	530	587
Asien	56	37	332	196
Övriga länder	58	59	134	138
Okänt	98	60	100	82

Källa: ÅSUB Befolkning

In- och utflyttade 2016–2020 efter flyttningsland och födelseort

Flyttningsland	Kvinnor			Män		
	Totalt	Födda på Åland		Totalt	Födda på Åland	
		Födda på Åland	Födda utanför Åland		Födda på Åland	Födda utanför Åland
Inflyttade	2 504	646	1 858	2 434	560	1 874
Finland	922	173	749	889	198	691
Sverige o övr. Norden	1 092	444	648	1 059	324	735
Utom Norden	490	29	461	486	38	448
Utflyttade	1 916	841	1 075	1 965	811	1 154
Finland	804	223	581	837	264	573
Sverige o övr. Norden	961	584	377	914	502	412
Utom Norden	151	34	117	214	45	169

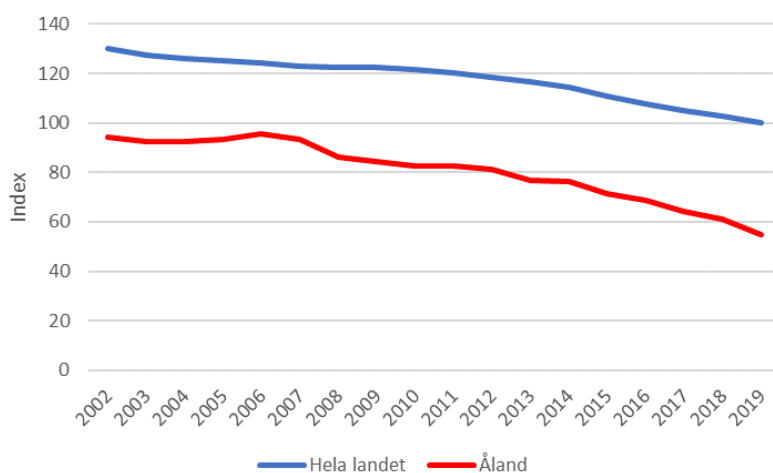
Källa: ÅSUB Befolkning

Ålands befolkning 2021 efter födelseort

Källa: ÅSUB

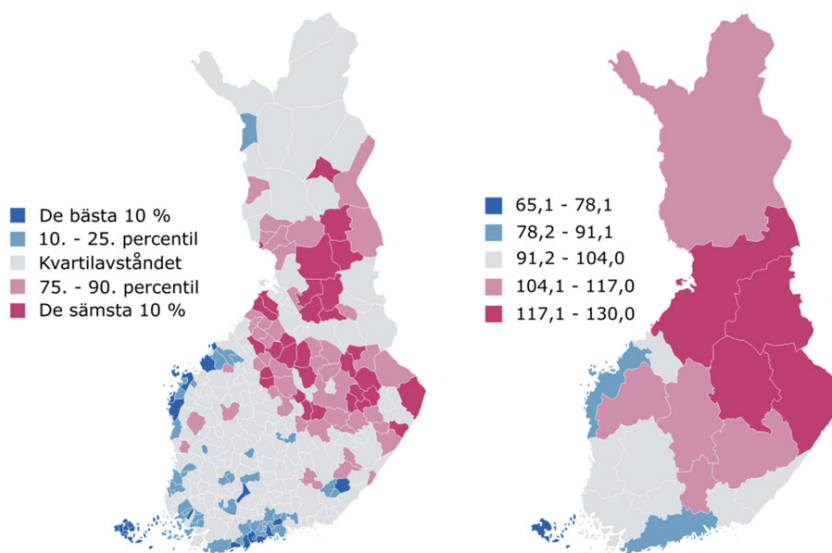
THLs sjuklighetsindex

THLs sjuklighetsindex, åldersstandardiserat, 2002-2019 för Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

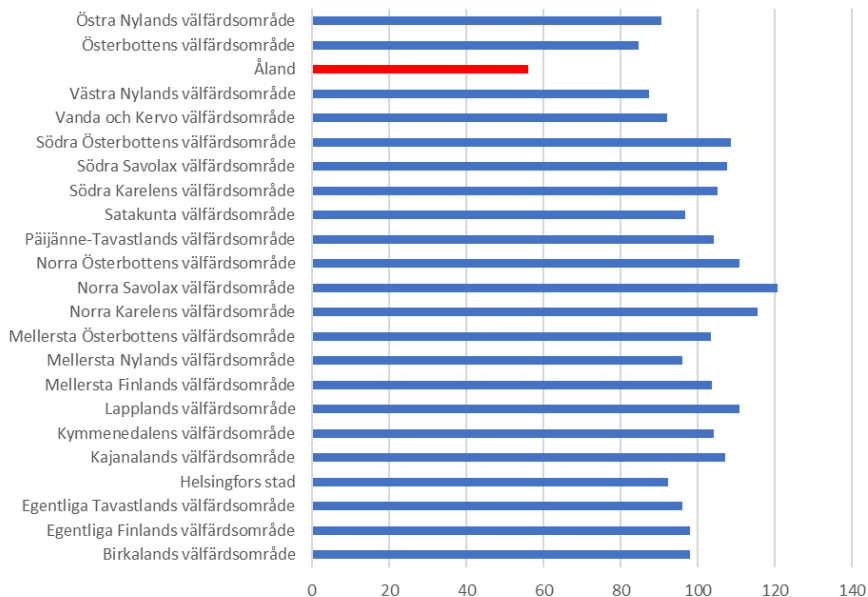
Not: THL:s sjuklighetsindex beaktar sju olika sjukdomsgrupper och fyra olika viktningsaspekter. Sjukdomsgrupperna i indexet är cancer, kranskärslsjukdom, cerebrovasikulära sjukdomar, sjukdomar i rörelseorganen (muskuloskeletala sjukdomar), psykiska störningar, olycksfall och demens. I det allmänna sjuklighetsindexet viktas förekomsten av respektive sjukdomsgrupp i förhållande till dess betydelse för befolkningens dödlighet, arbetsförmåga och livskvalitet och kostnaderna för hälso- och sjukvården.

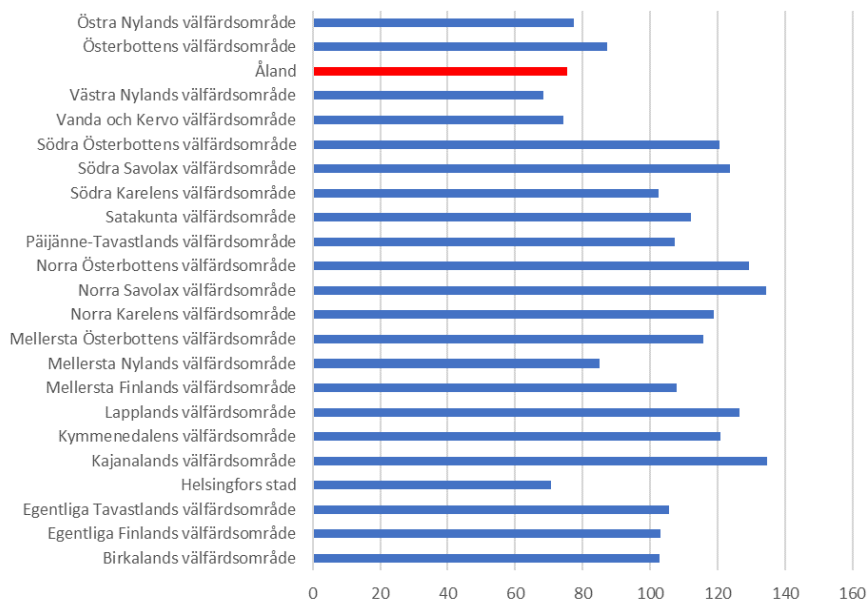
THL:s sjuklighetsindex 2017–2019 efter kommun respektive region, åldersstandardiserat.

Källa: THL

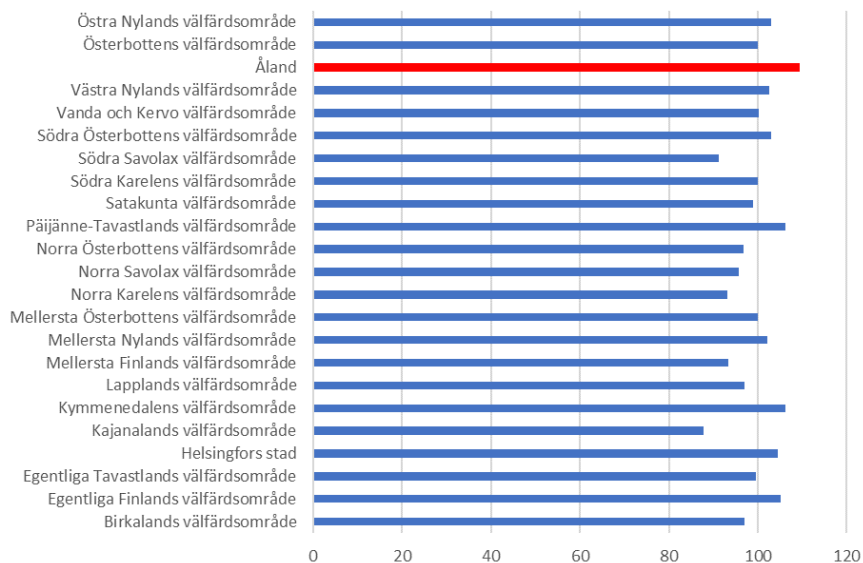
Sjuklighetsindex

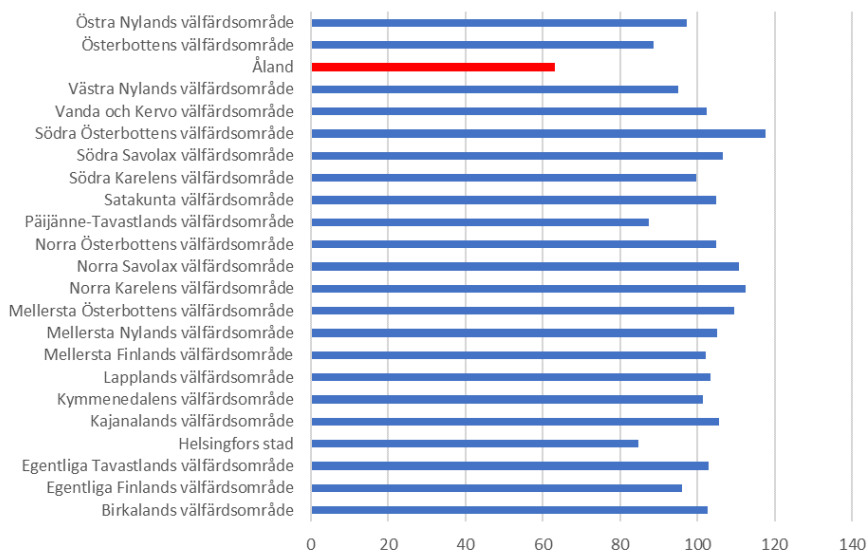
Invaliditetsindex

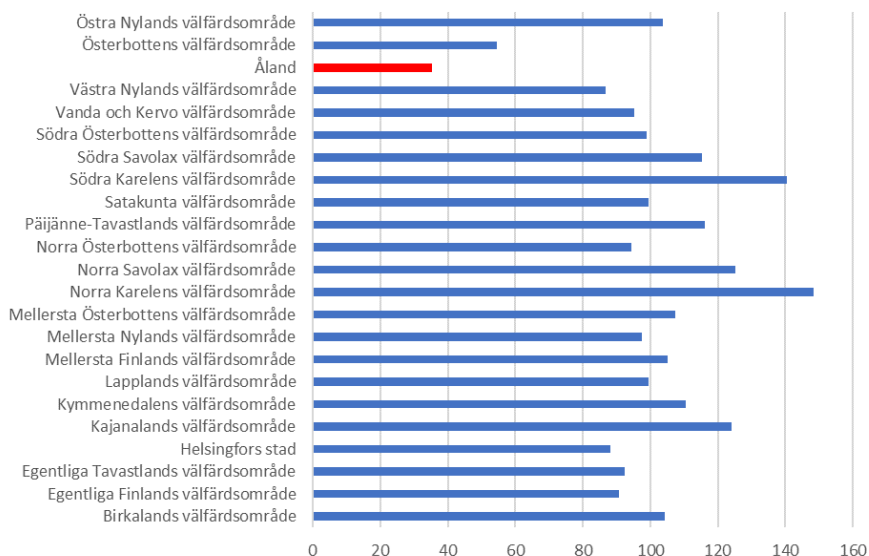
Cancerindex

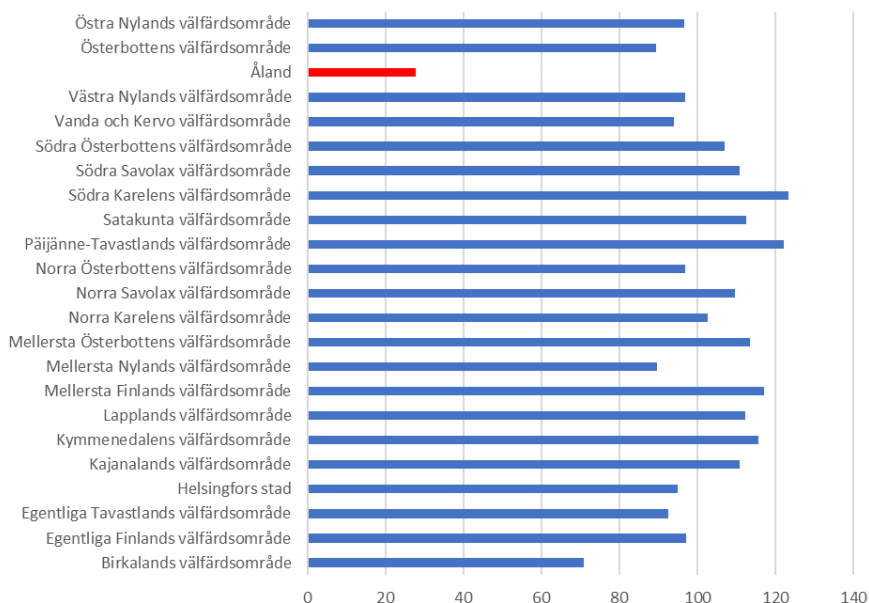
Diabetesindex

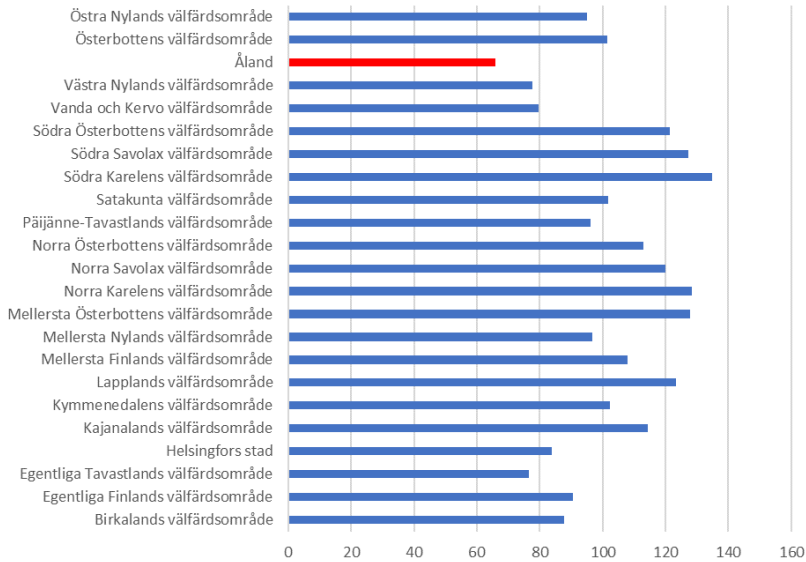
Index för alkoholrelaterade sjukdomar

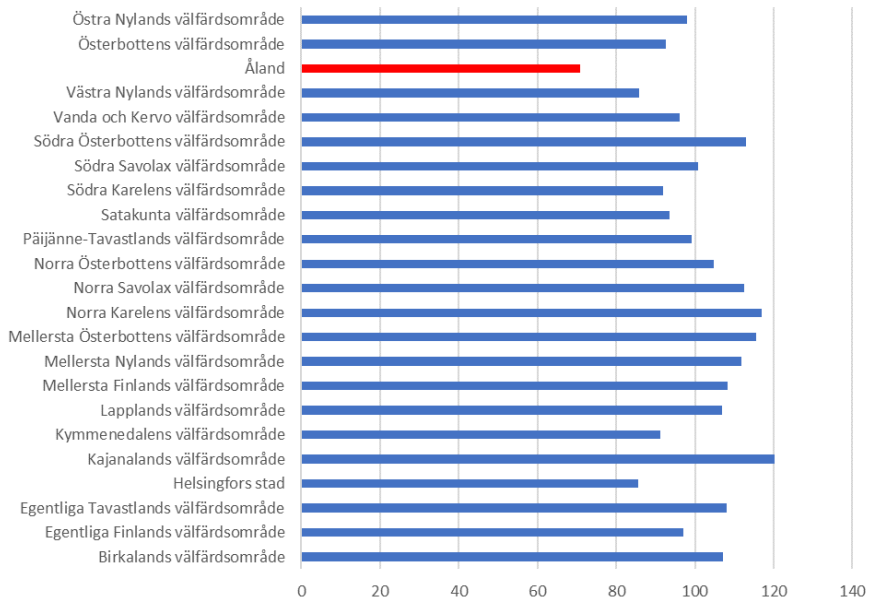
Index för cerebrovaskulära sjukdomar

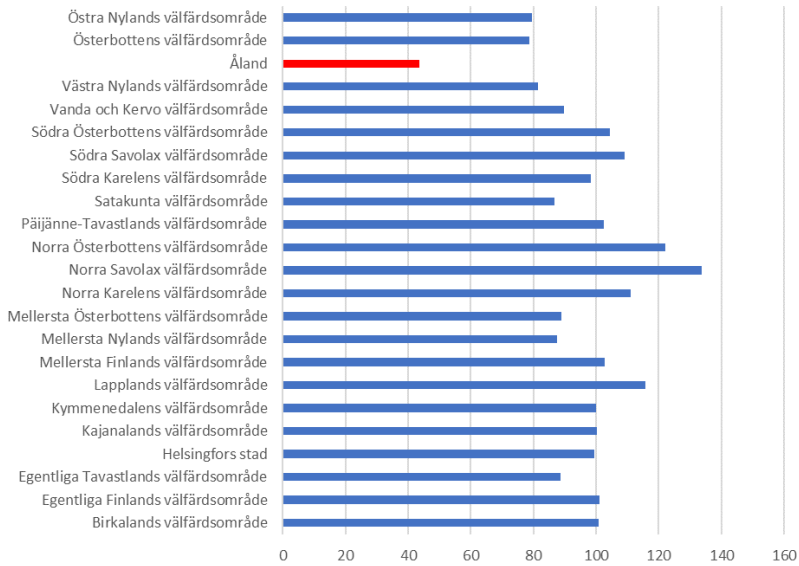
Index för kranskärslssjukdomar

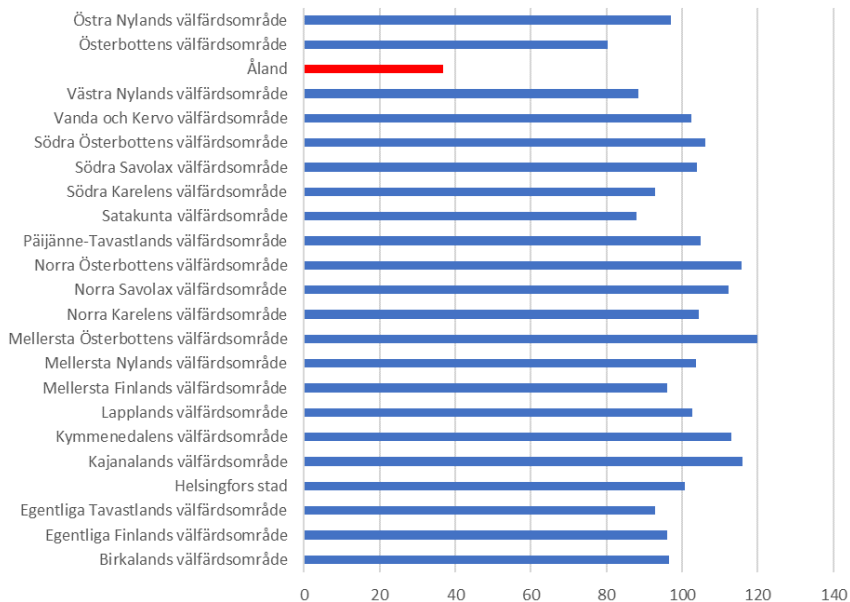
Index för lungsjukdomar

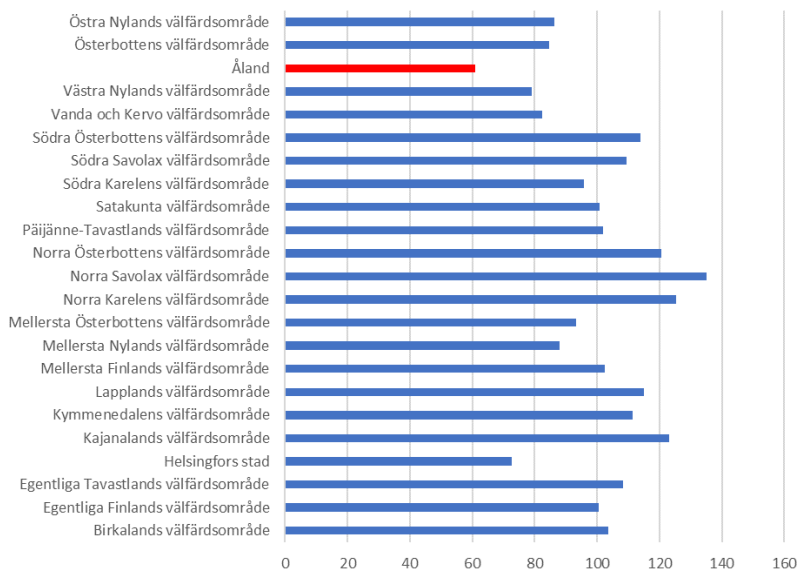
Index för mental hälsa

Index för minnessjukdomar

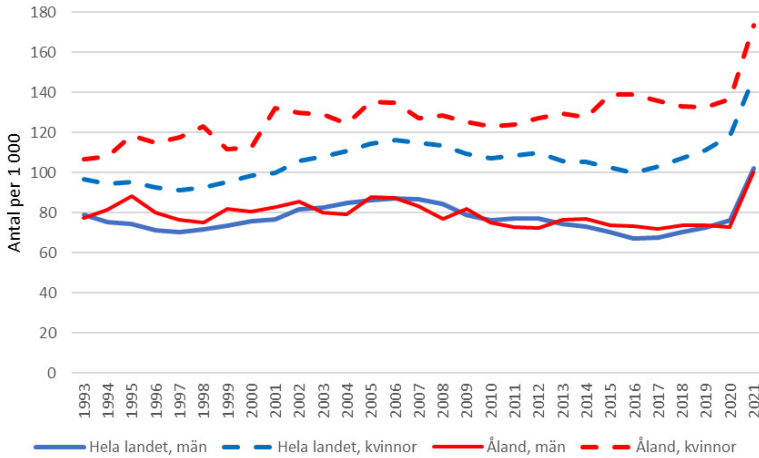
Index för muskuloskeletala sjukdomar

FPA:s sjuklighetsindex, invaliditetsindex samt delindex, åldersstandardiserat, år 2021

Not: Indexet har beräknats för varje finländskt välfärdsområde samt landskapet Åland. Var och en av indexen har separat ställts i relation till medelvärdet för landets befolkning. Detta medelvärde anges som 100. Indexet är åldersstandardiserat. Definitioner av varje index finns på Sotkanet.fi - Statistikuppgifter om finländarnas välfärd och hälsa: <https://sotkanet.fi/sotkanet/sv/haku>

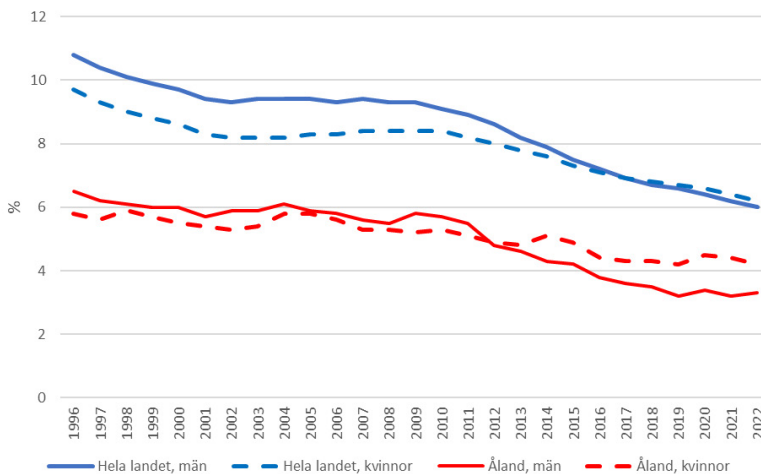
Sjukdagpenning, rehabiliteringstjänster och sjukpensioneringar

Antal mottagare av sjukdagpenning, 16-64-åringar / 1 000 i samma åldrar, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

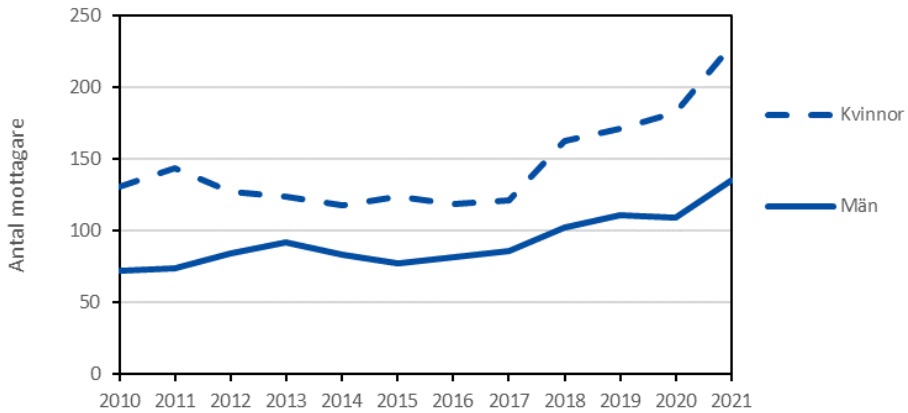
Not: Den FPA-försäkrade befolkningen har använts vid beräkningen av antal i relation till befolkningen. Observeras bör att den befolkningsmängd med vilken antalet delas också inbegriper pensionstagarna, som vanligen inte kan få sjukdagpenning. Sjukdagpenning betalas inte ut för frånvaro under tio dagar, som är avsevärt vanligare än längre sjukfrånvaro. Om kort sjukfrånvaro finns inga centraliserade registerdata.

Andelen av 25-64-åringar som är sjukpensionstagare av befolkningen i samma ålder, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

Not: Indikatorn visar andelen sjuk/invalidpensionstagare i åldrarna 25 - 64 år, % av befolkningen i samma ålder i slutet av året. Den FPA-försäkrade befolkningen har använts vid beräkningen av antal i relation till befolkningen. De individuella förtidspensionerna har införlivats i sjuk/invalidpensionerna. Statistiken omfattar personer som fick sjuk/invalidpension från antingen arbets- eller folkpensionssystemet eller från båda systemen. Det att man får sådan pension indikerar långvarig eller permanent arbetsförmågenhet. Arbetsförmågenhet är endast delvis tecken på sjukdom, eftersom även den ekonomiska situationen och eventuell arbetslöshet kan vara orsak till att man söker pension.

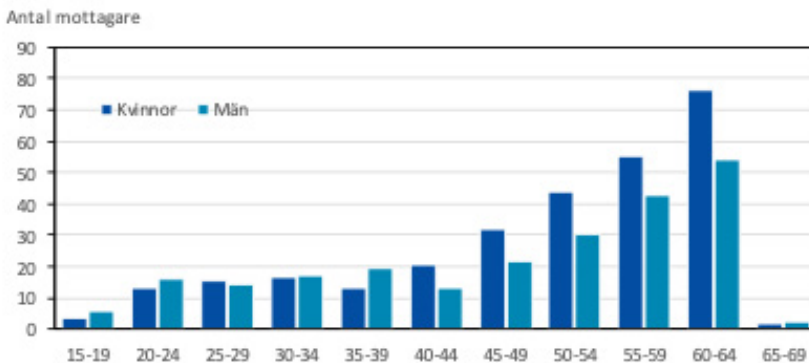
Antal mottagare av rehabiliteringstjänster, Åland 2010-2021

Källa: FPA

Mottagare av rehabiliteringstjänster på Åland och i hela Finland 2021.

Åtgärd	Antal mottagare		Per 100 000	
	Åland	invånare, Åland	Finland	invånare, Finland
Yrkesinriktad rehabilitering	35	116	35 051	633
Krävande medicinsk rehabilitering	127	420	40 782	736
Rehabiliterande psykoterapi	141	466	60 756	1 096
Rehabilitering enligt prövning	44	146	27 089	489

Mottagare av sjukpensioner efter åldersgrupp och kön 2017-2021, årsmedeltal

Källa: FPA

Sjukdagpenningsperioder (samtliga förmånsslag) på Åland och i Finland 2021

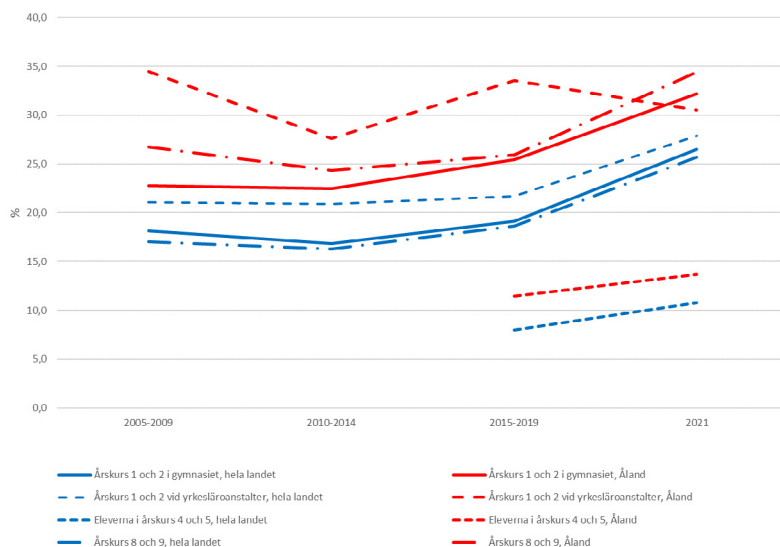
	Mottagare, antal	Inledda perioder, antal	Utbetalda förmåner milj. €	Ersatta dagar antal	Förmånen i medeltal, €/dag
Åland					
-Totalt	3 184	2 965	7	110 544	63,34
-Per 100 000 invånare	10 530	9 806		365 598	
Finland					
-Totalt	518 265	493 307	1 039	17 691 556	58,73
-Per 100 000 invånare	9 365	8 914		319 700	

Not: Förmånsslaget omfattar sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning, FöPL-dagpenning, dagpenning vid smittsam sjukdom och donationsdagpenning

Källa: FPA, ÅSUB

Självskattat hälsotillstånd

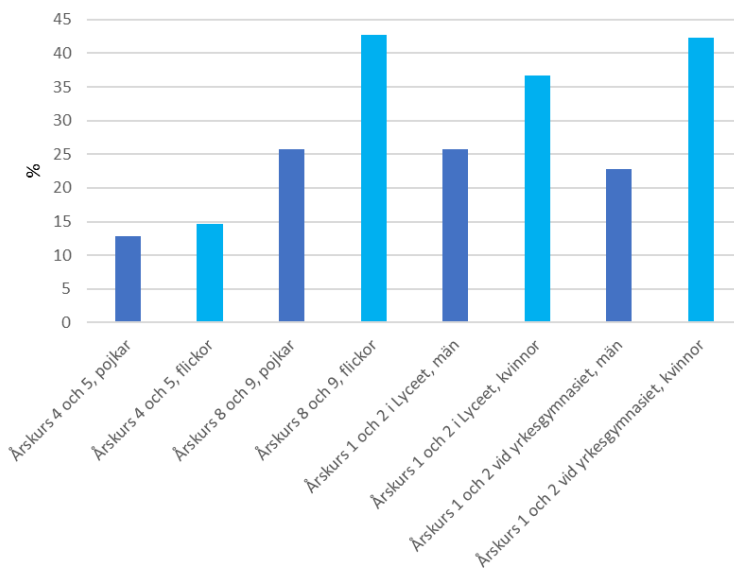
Skolelever

Andel som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd 2005-2021 efter elevkategori, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

Not: Medel för respektive tidsperiod

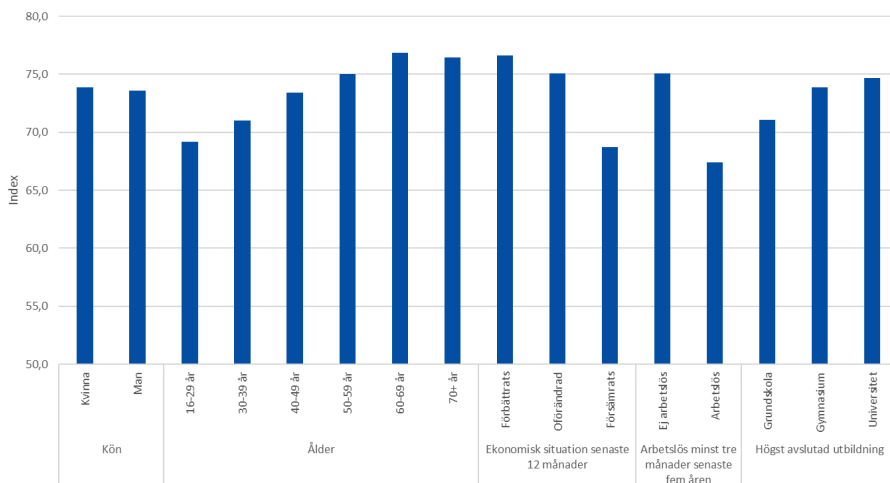

Andel på Åland som upplever medelmåttigt eller dåligt hälsotillstånd 2021 efter elevkategori och kön

Källa: Hälsa i skolan

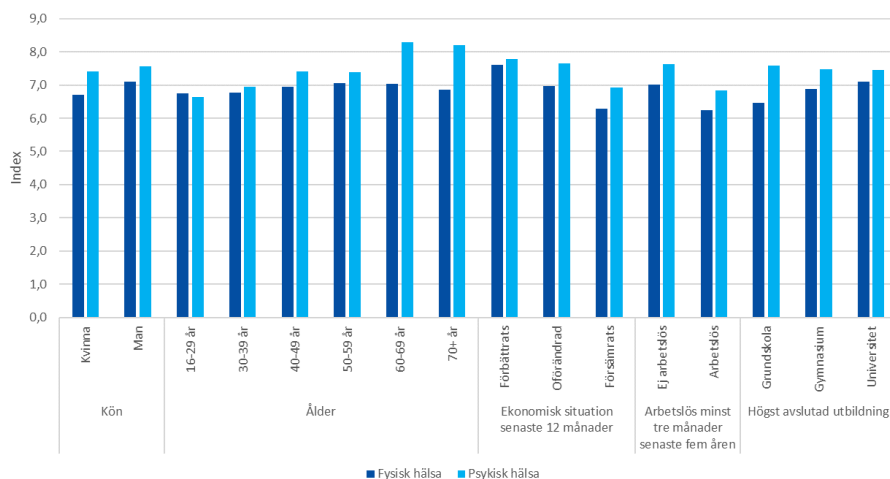
Vuxna

Blomstringsindex bland vuxna ålänningar

Blomstringsindexet (Flourishing index, skala 0-100) på Åland i olika grupper år 2022.

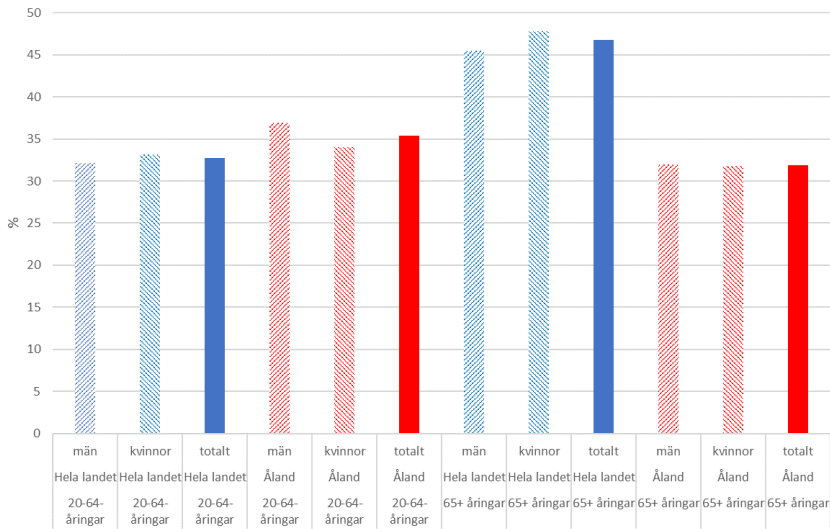
Källa: Tillitsstudie för Åland 2022 - Om förtroende, delaktighet och upplevelsen av att blomstra. ÅSUB rapport 2022:6.

Svar på hälsofrågorna i blomstringsindexet (skala 0-10) på Åland i olika grupper år 2022.

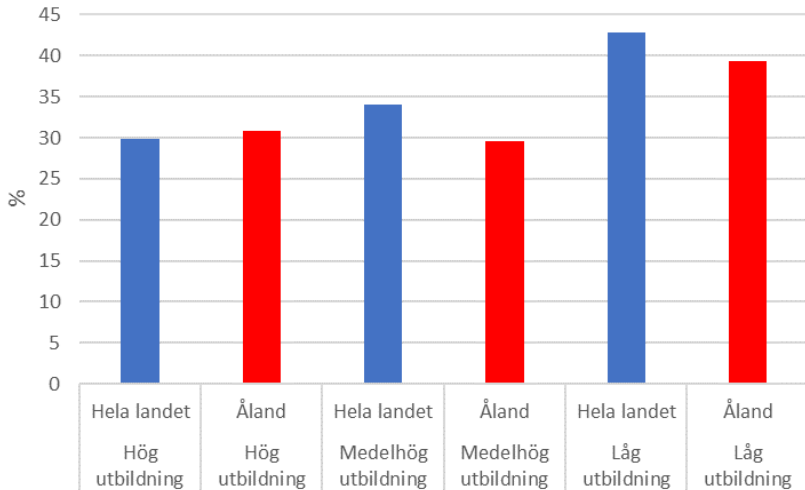
Källa: Tillitsstudie för Åland 2022 - Om förtroende, delaktighet och upplevelsen av att blomstra. ÅSUB rapport 2022:6.

Undersökningen Hälsosamma Finland

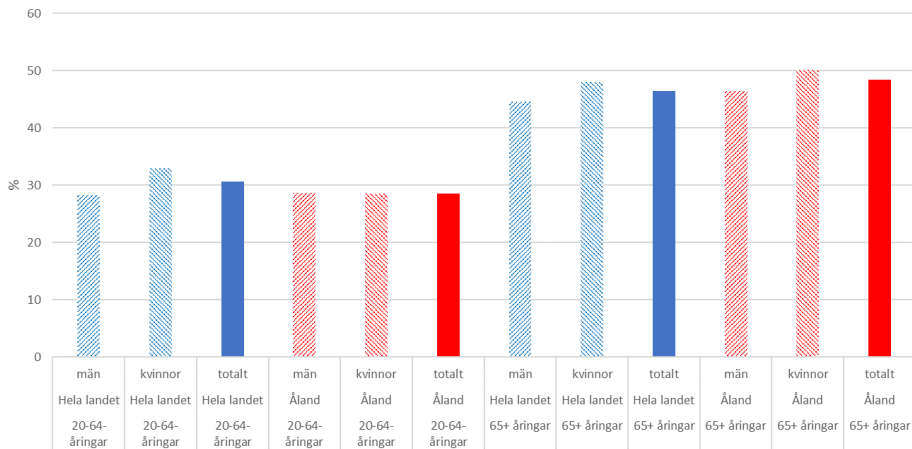
Andelen personer som upplevde att den egna hälsan var dålig, ganska dålig eller medelmåttig, år 2022 efter ålder och kön, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, Sotkanet.fi.

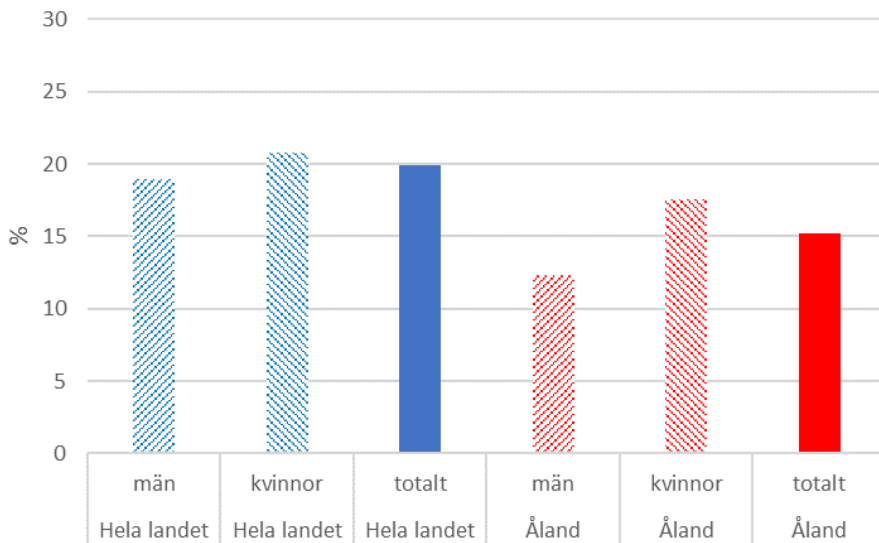
Andelen personer som upplevde att den egna hälsan var dålig, ganska dålig eller medelmåttig år 2022, efter utbildningsnivå, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, Sotkanet.fi.

Andelen som uppgav att de hade funktionshinder på grund av hälsoproblem, år 2022 efter ålder och kön, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, Sotkanet.fi.

Andel av 20 - 64-åringar som upplever sig vara helt eller delvis arbetsförmögna år 2022 efter kön, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, Sotkanet.fi

GERDA-undersökningen för personer som är 65 år eller äldre

Samband mellan självskattad hälsa, utbildningsnivå och inkomst i GERDA undersökningen, Åland 2022.

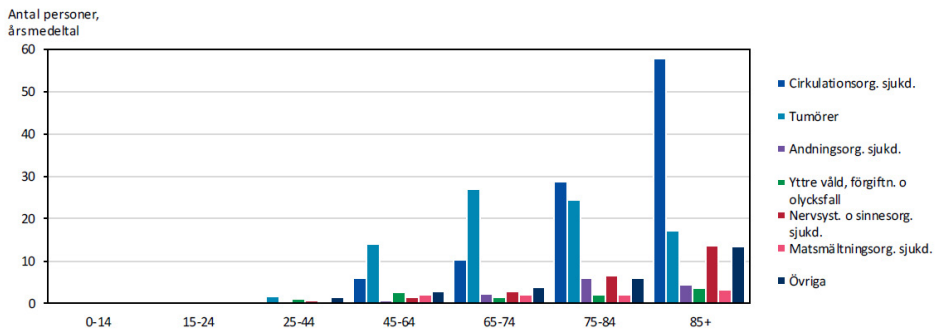
	Hälsa i allmänhet			Totalt ² n (%)
	Utmärkt/ mycket god	God	Någorlunda/ dålig	
Utbildningsnivå¹				
Lägre utbildning, n (%)	35 (19,3)	76 (42,0)	70 (38,7)	181 (100)
Medellång utbildning, n (%)	123 (27,0)	184 (40,4)	149 (32,7)	456 (100)
Högre utbildning, n (%)	69 (41,1)	66 (39,3)	33 (19,6)	168 (100)
Månadsinkomst efter skatt				
– 1000 €, n (%)	16 (22,2)	27 (37,5)	29 (40,3)	72 (100)
1001 – 2000€, n (%)	103 (22,6)	186 (40,9)	166 (36,5)	455 (100)
2001 € –, n (%)	104 (40,3)	103 (39,9)	51 (19,8)	258 (100)

¹Lägre utbildning: folkskola/mellanskola; Medellång utbildning: folkhögskola, yrkes-/fackskola, högre yrkesutbildning eller studentexamen; Högre utbildning: universitets- eller högskoleutbildning.

²Antalet överensstämmer inte med tabell 3 då ett antal (n = 23) inte har besvarat frågan om hälsa i allmänhet och därmed saknas dessa deltagare i tabell 9.

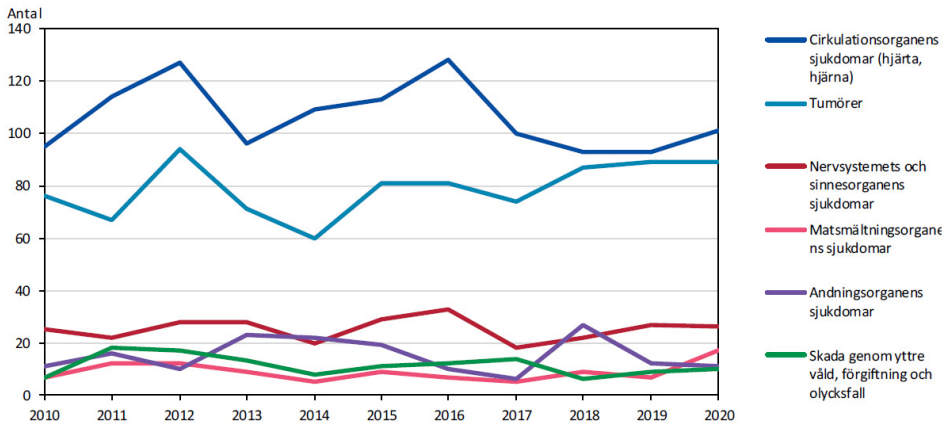
Dödsorsaker

De vanligaste dödsorsakerna, efter ålder och kön

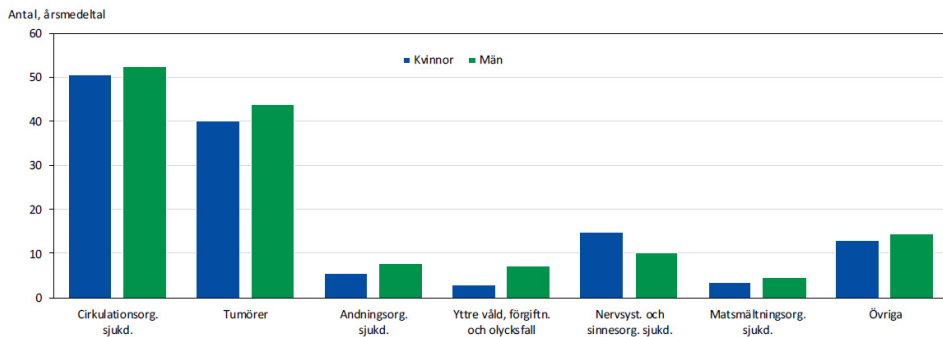
Dödsorsak på Åland efter åldersgrupp 2016-2020, årsmedeltal

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen

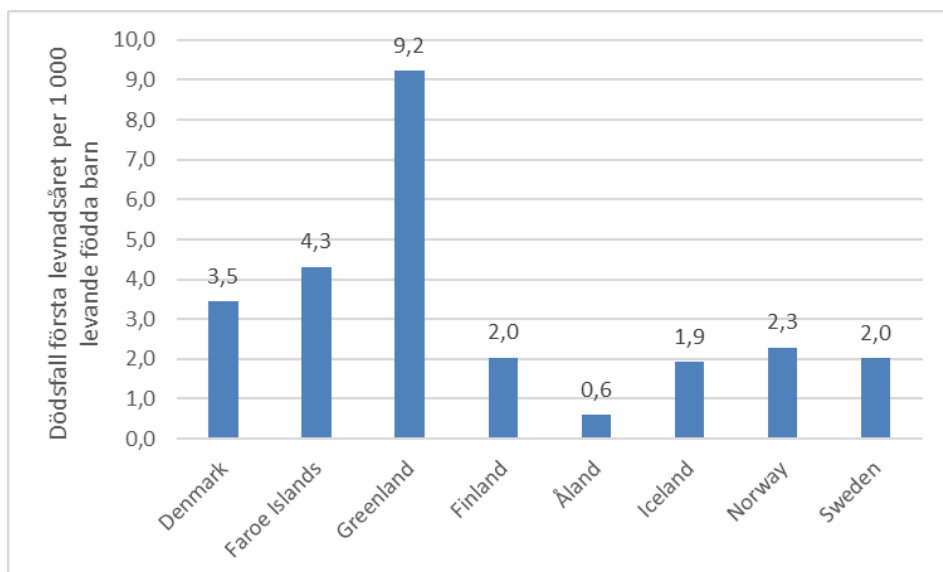
Avlidna enligt de vanligaste dödsorsakerna på Åland år 2010-2020

Källa: ÅSUB befolkning

Antal avlidna efter kön, dödsorsak och sjukdomsgrupp på Åland 2016-2020, årsmedeltal

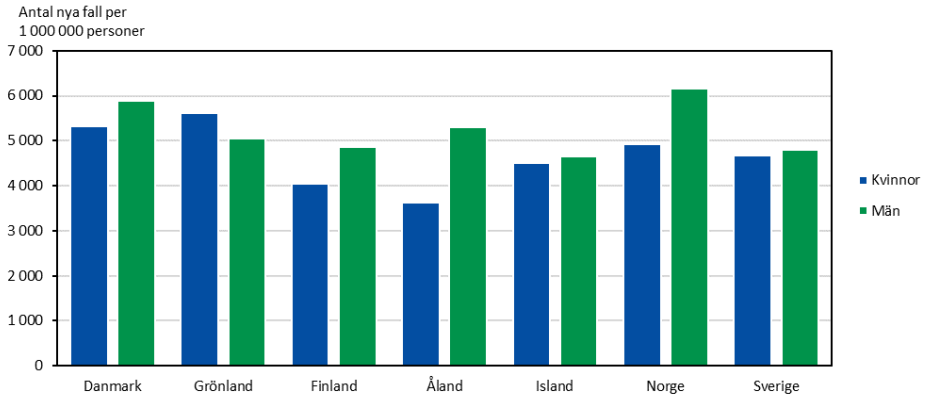
Källa: ÅSUB befolkning

Spädbarnsdödlighet (dödsfall första levnadsåret per 1 000 levande födda barn i medeltal per år 2010-2021 i Norden.

Källa: NOMESCO

Cancerincidens och cancermortalitet

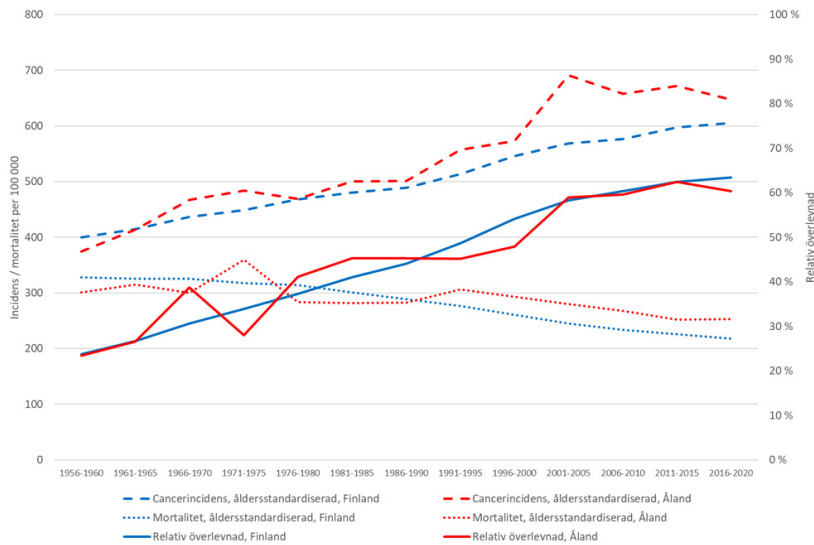

Total ålderstandardiserad cancerincidens per 1 000 000 i Norden 2020.

Källa: Nomesco

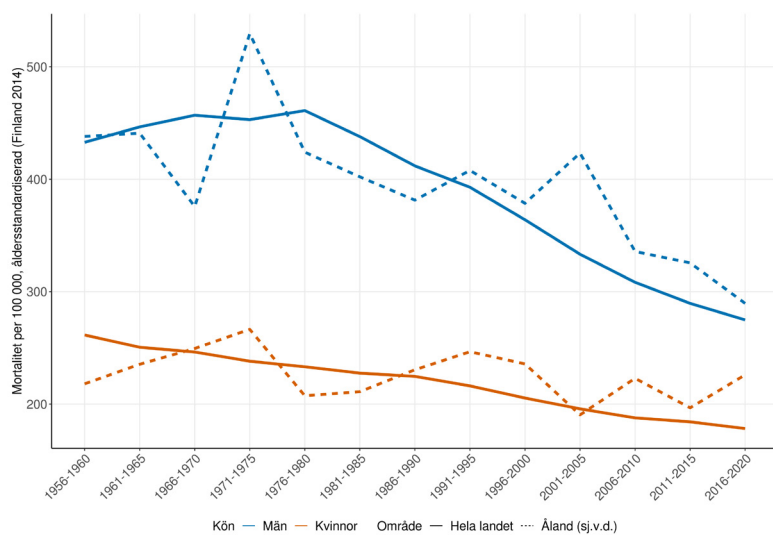
Not: Omfattar ej C44 och C46. Inkluderar D09.0, D32, D33, D41.4, D42 samt D43

Not: Siffrorna för Grönland, Åland samt Island är medeltal från fem år.

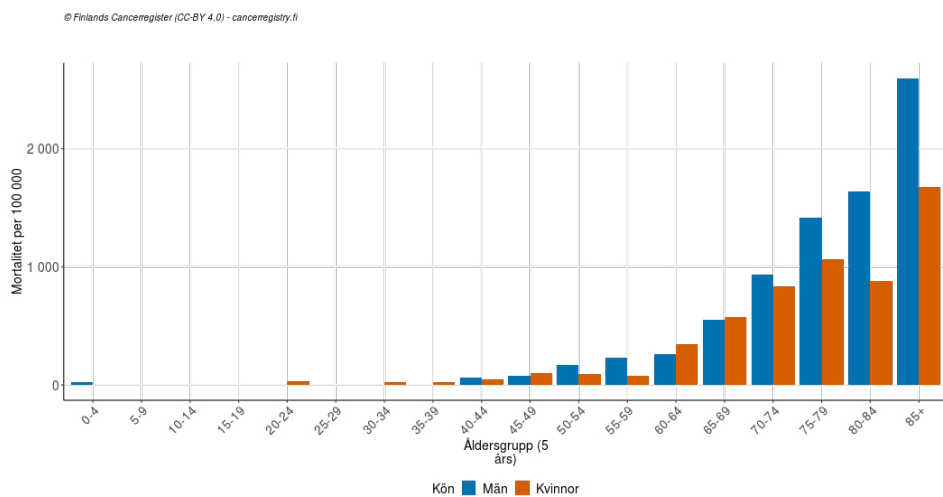
Total ålderstandardiserad cancerincidens, cancermortalitet och canceröverlevnad 1956-2020, Åland och hela Finland.

Källa: Cancerregistret

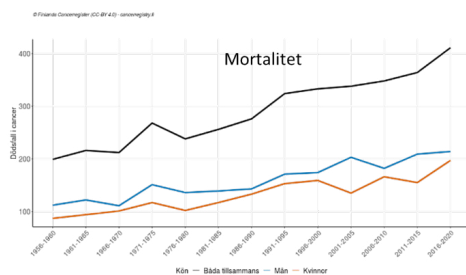
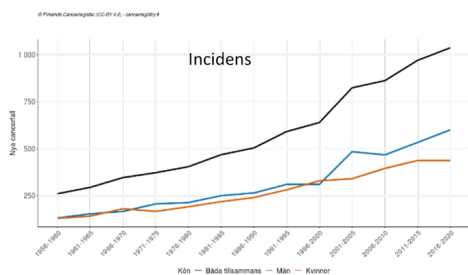
Ålderstandardiserad cancermortalitet 1956-2020 efter kön, Åland och hela Finland.

Källa: cancerregistret

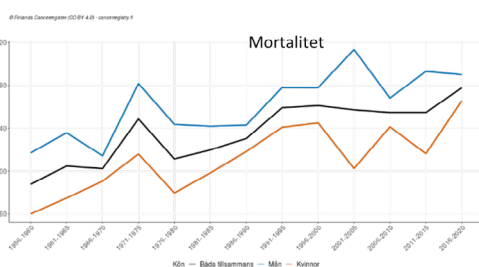
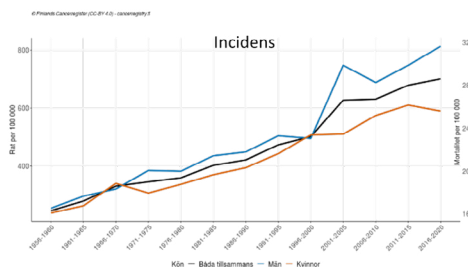
Cancer mortalitet i olika åldersgrupper på Åland år 2021.

Källa: cancerregistret

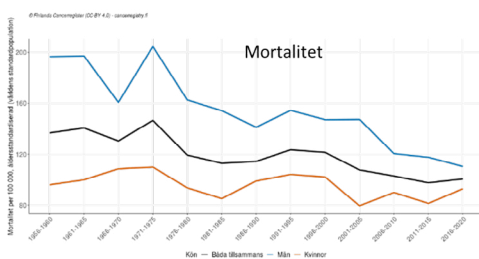
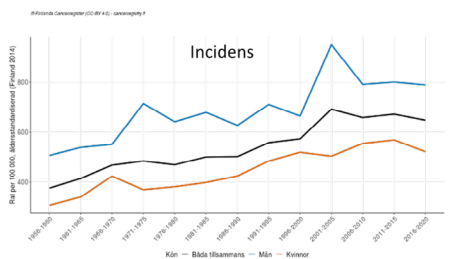
Antal cancerfall och antal dödsfall på Åland 1956-2020.

Källa: cancerregistret

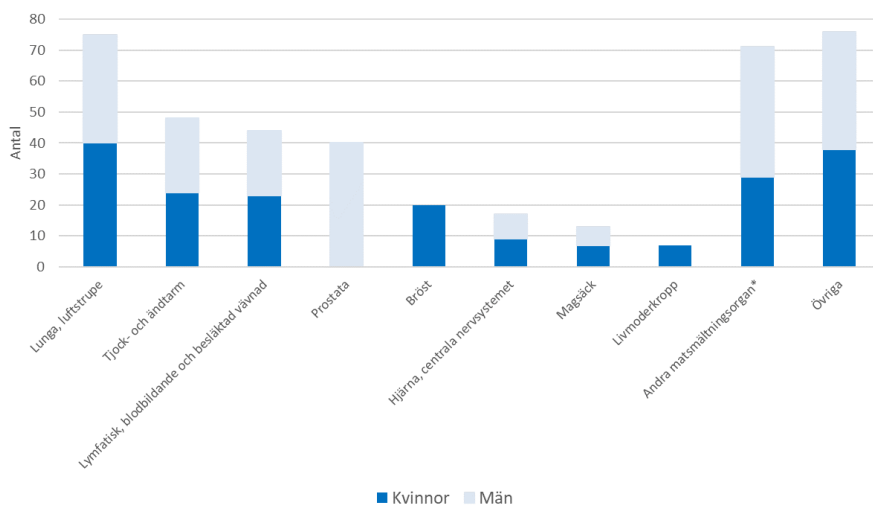
Cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland 1956-2020.

Källa: cancerregistret

Åldersstandardiserad cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland 1956-2020.

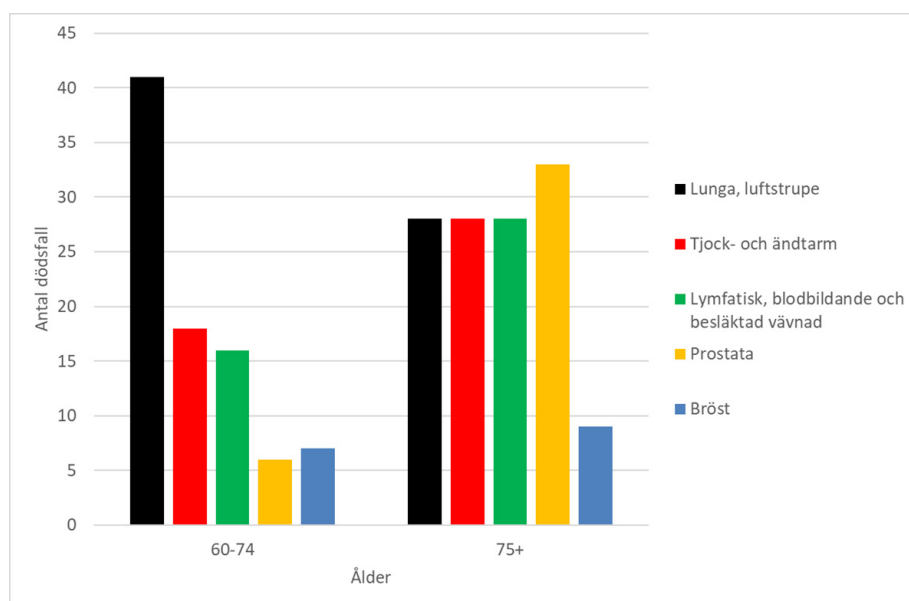
Källa: cancerregistret

Totalt antal dödsfall i olika cancertyper på Åland under perioden 2016-2020

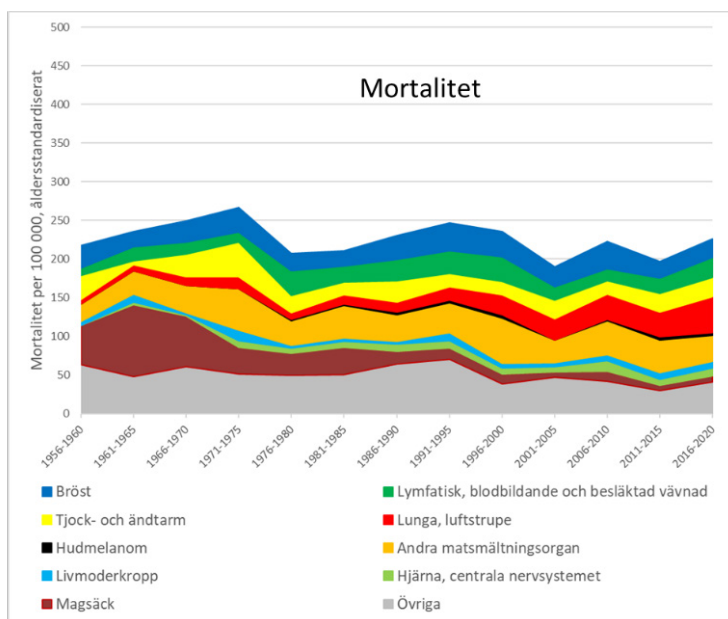
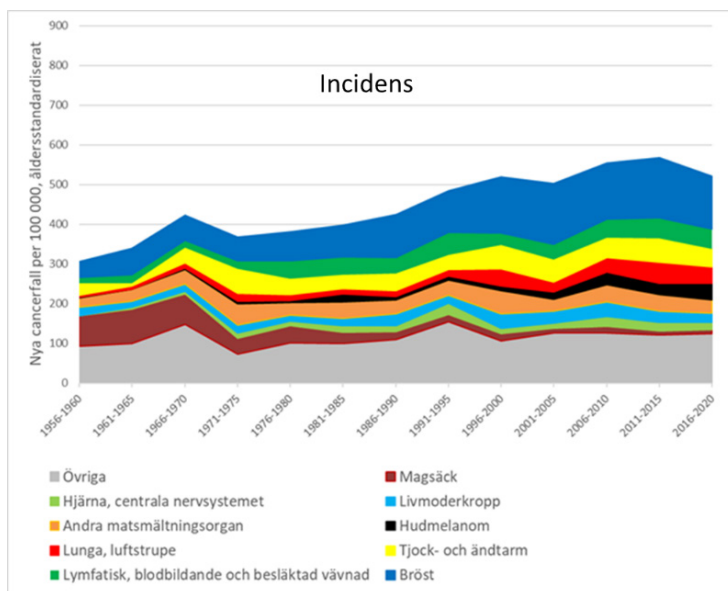
Källa: Cancerregistret

Not: *"Andra matsmältningsorgan" innefattar en lång rad olika cancertyper inklusive cancer i matstrupe, tunntarm, lever, gallblåsa- och gallvägar, och bukspottskörtel. Kategorin "övriga" innefattar ett stort antal relativt ovanliga cancerformer.

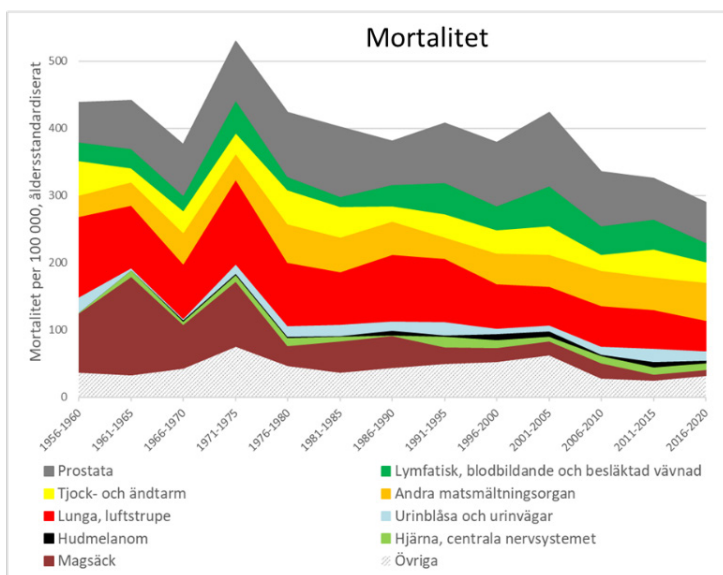
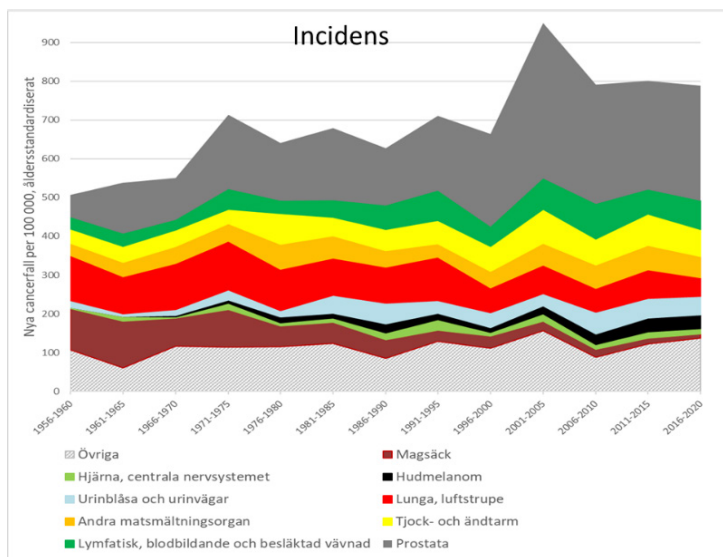
Antal dödsfall bland 60+ åringar på Åland 2016-2020 i de fem vanligast cancerformerna som ledde till döden.

Källa: Cancerregistret

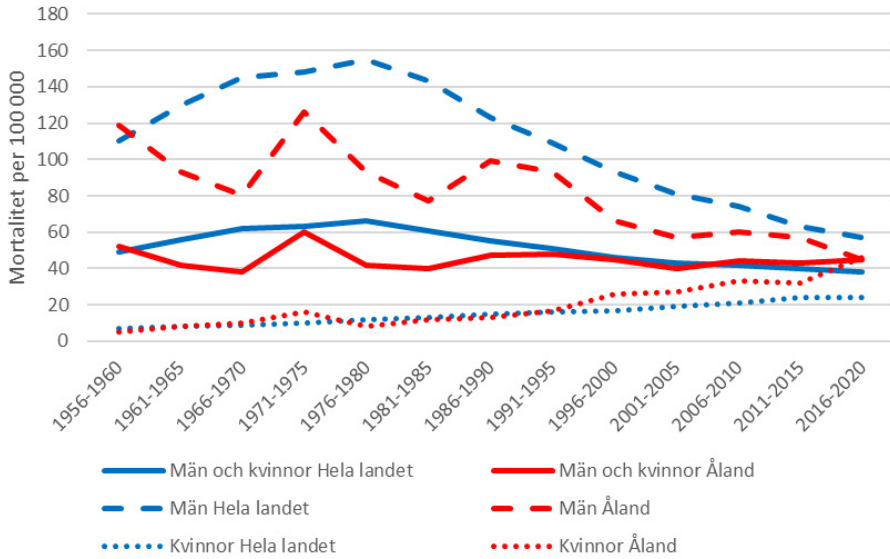
Trender för åldersstandardiserad cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland, olika cancertyper, kvinnor

Källa: Cancerregistret

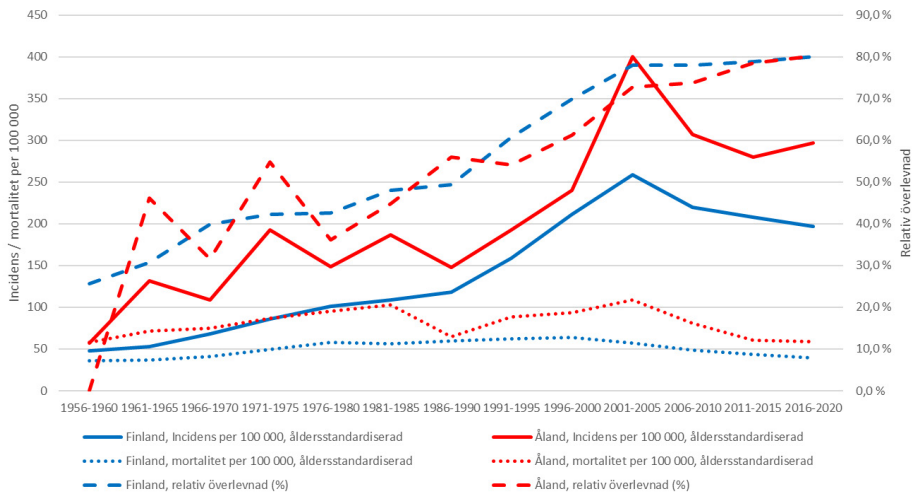
Trender för ålderstandardiserad cancerincidens och mortalitet per 100 000 på Åland, olika cancertyper, män

Källa: Cancerregistret

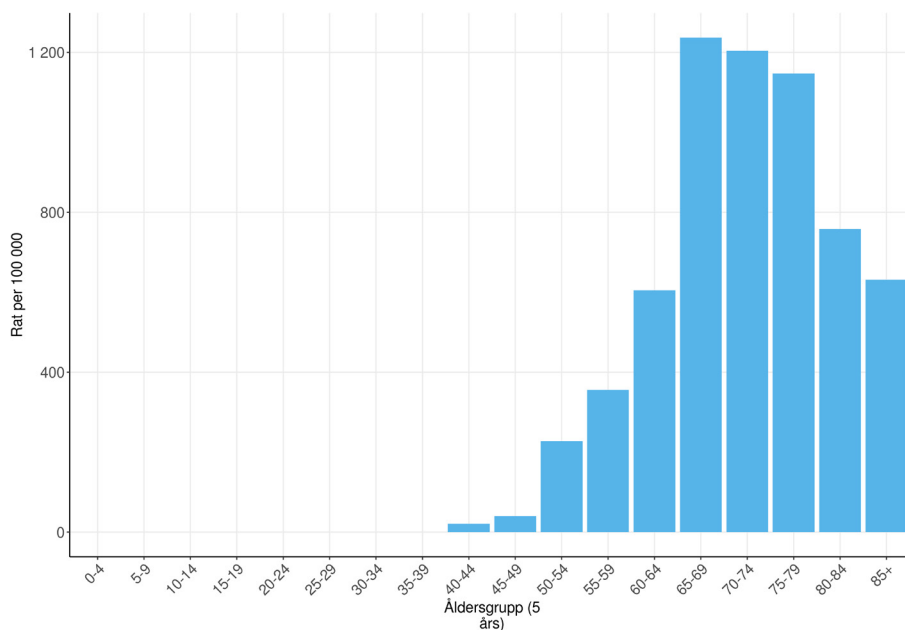
Mortalitet i lungcancer per 100 000, åldersstandardiserad, femårsperioder 1956-2020, Åland och hela Finland.

Källa: Cancerregistret

Åldersstandardiserad prostatacancerincidens och mortalitet, samt relativ överlevnad, Åland och hela Finland.

Källa: Cancerregistret

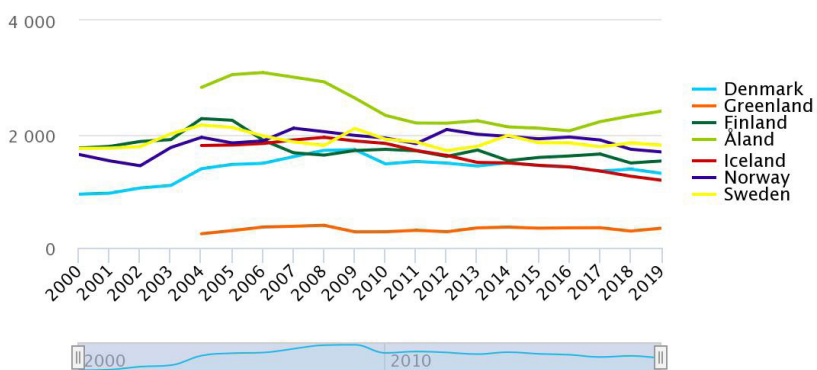

Mortalitet per 100 000 i prostatacancer på Åland 2016-2020 efter ålder.

Källa: Cancerregistret

New cases of prostate cancer among men

Age standardised rates
Per 1 000 000 inhabitants

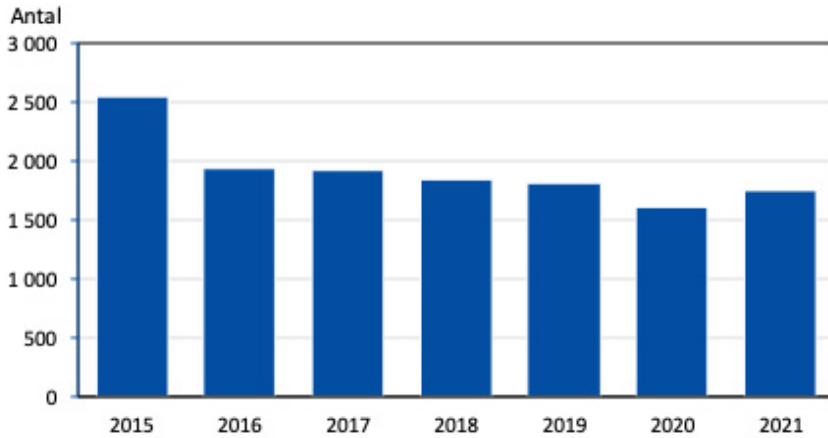

Source: Nomesco / Nososco

Prostatacancerincidens per 1 000 000 i nordiska länder.

Källa: Nomesco

PSA-prov analyserade vid ÅHS 2015-2021

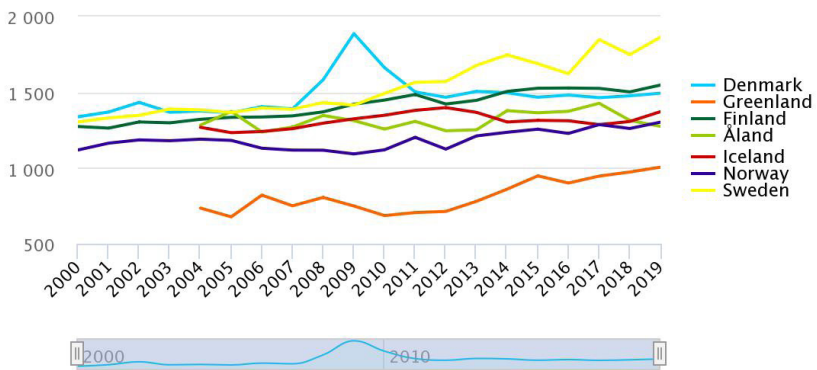

Källa: ÅHS

New cases of breast cancer among women

Age standardised rates

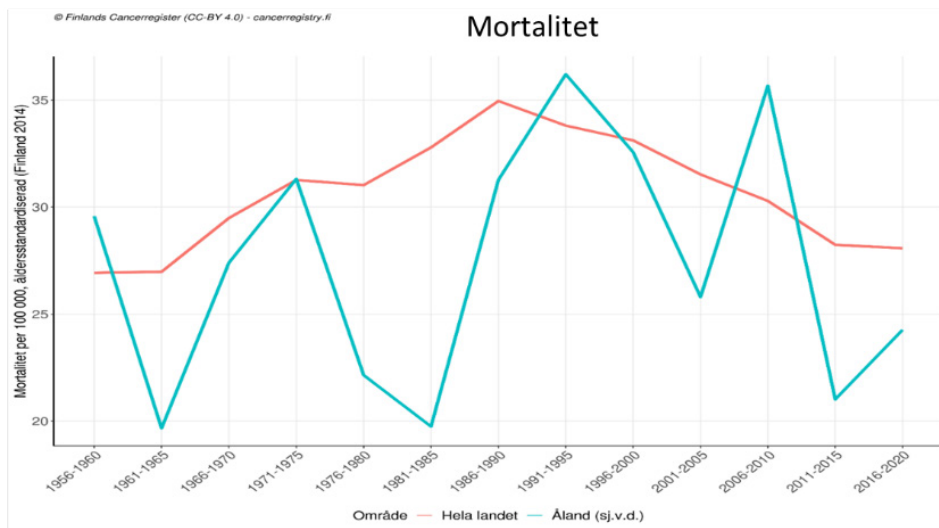
Per 1 000 000 inhabitants

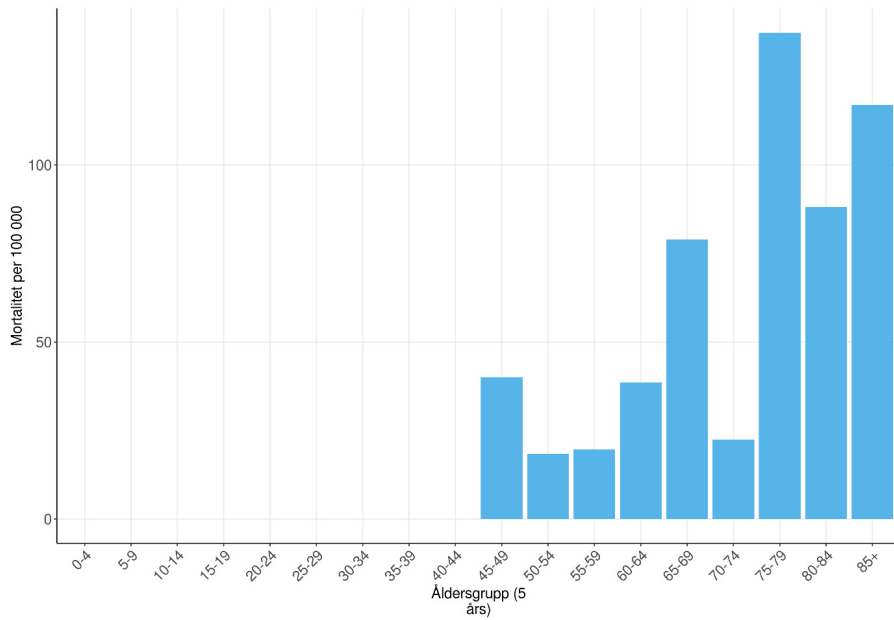
Source: Nomesco / Nososco

Bröstcancerincidens per 1 000 000 i nordiska länder.

Källa: Nomesco

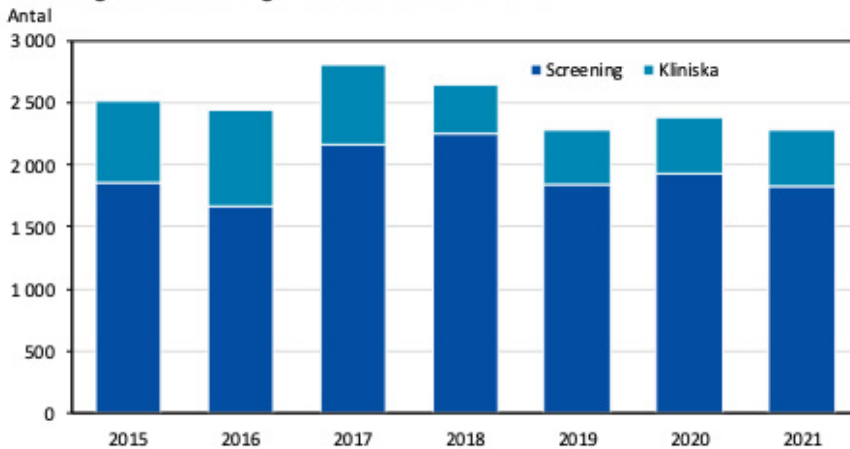
Åldersstandardiserad incidens och mortalitet i bröstcancer, Åland och hela Finland

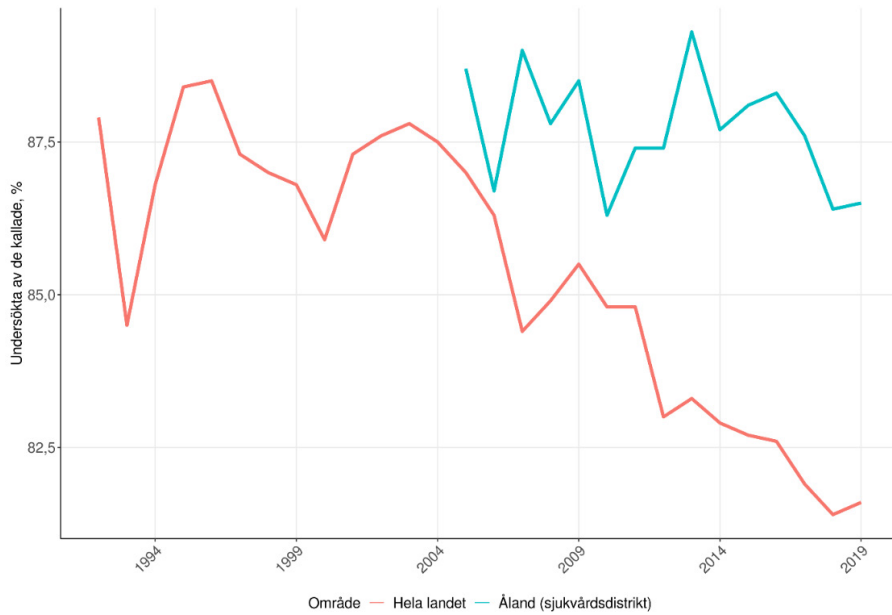
Bröstcancermortalitet per 100 000 på Åland 2016-2020 efter ålder.

Källa: Cancerregistret

Mammografiundersökningar utförda vid ÅHS 2015-2021

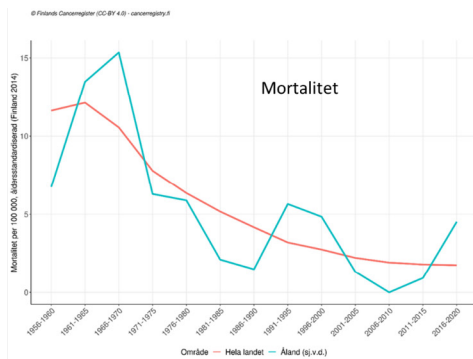
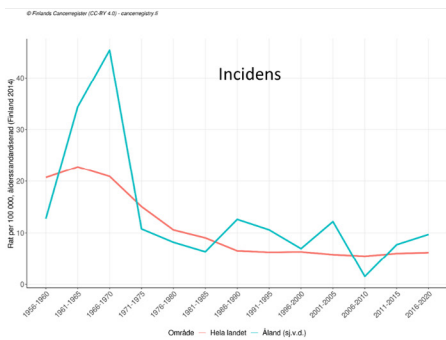

Källa: ÅHS

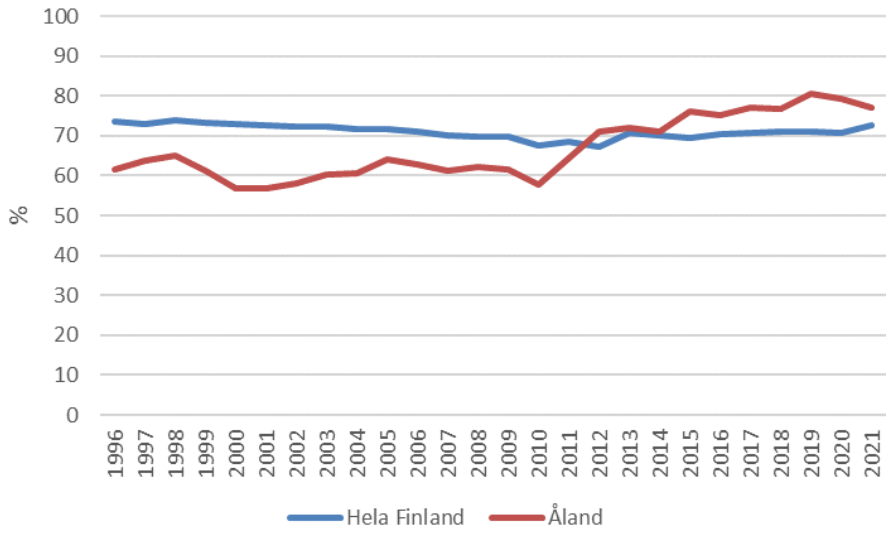
Täckningsgrad av mammografi 1994-2019, Åland och hela Finland

Källa: Cancerregistret

Åldersstandardiserad cervixcancerincidens och mortalitet 1956-2020, Åland och Finland

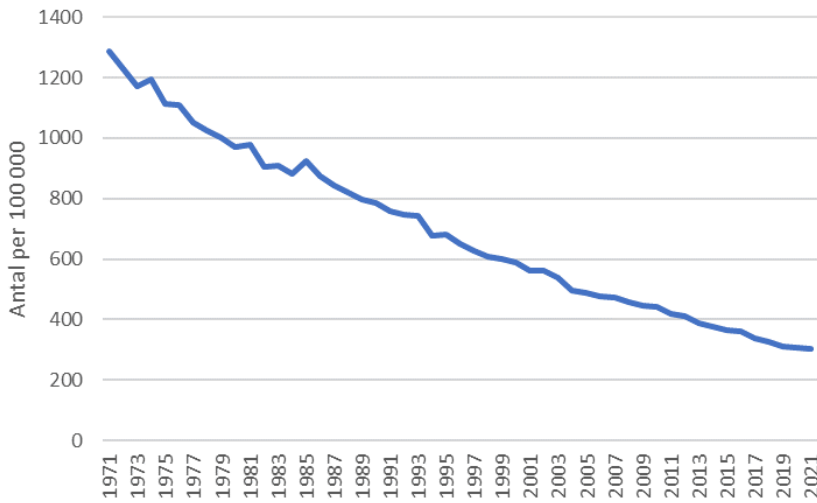
Källa: Cancerregistret

Täckningsgrad av papascreening 1994-2019, Åland och hela Finland

Källa: Cancerregistret

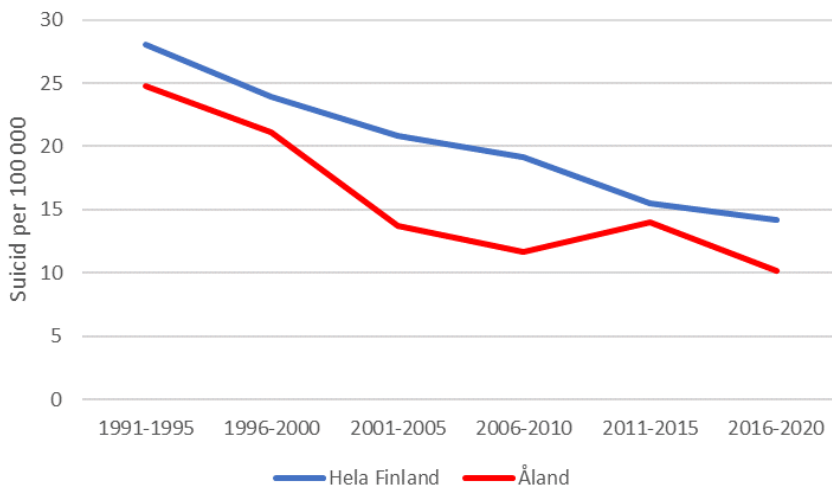
Andra dödsorsaker

Ålderstandardiserad mortalitet i hjärt- och kärlsjukdomar 1971-2021, hela Finland

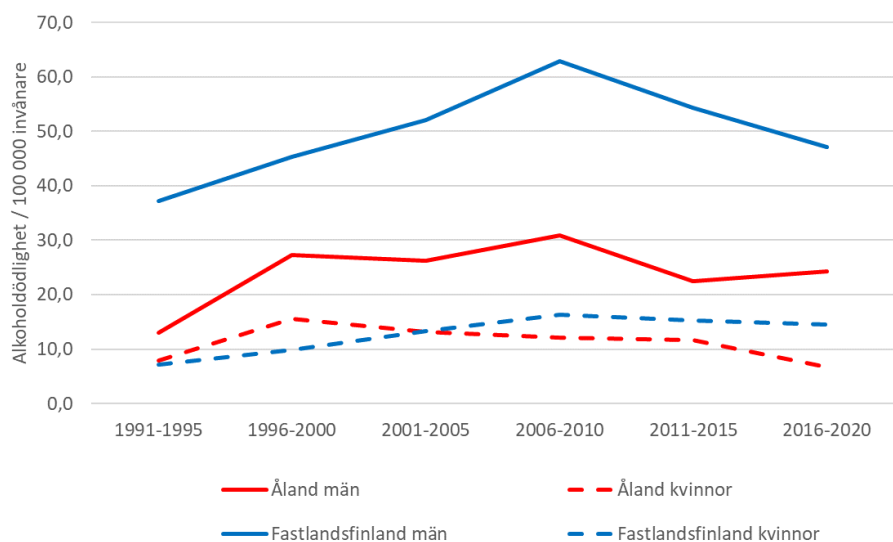
Källa: Statistikcentralen

Not: Motsvarande data har beställts för Åland från Statistikcentralen men ej ännu levererats

Död i suicid per 100 000 1991-2020, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

Alkoholrelaterad dödlighet per 100 000 1991-2020, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

Not: Alkoholrelaterad dödlighet enligt den så kallade snäva definitionen (grupp 41 i den nationella klassificering som består av 54 grupper). I antalet ingår de dödsfall i vilka den så kallade grundläggande dödsorsaken är alkoholrelaterad (alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning genom olyckshändelse). Sjukdomar för vilka alkohol är en av flera riskfaktorer räknas inte in i denna alkoholrelaterad dödlighet.

Olika sjukdomars bidrag till sjuklighet och funktionsnedsättning

Det vanligaste vårdkrävande sjukdomarna

Antalet besök på ÅHS:s polikliniker och mottagningar år 2021 efter kön och ålder

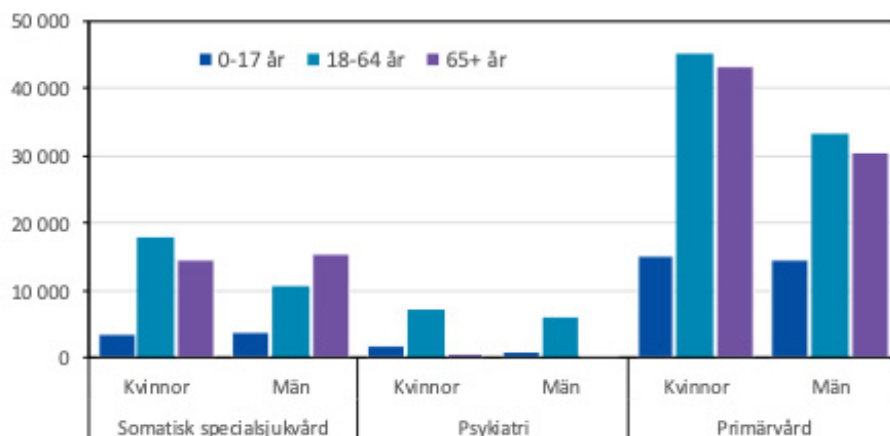
Ålands hälso- och sjukvård, besök efter kön och ålder 2021					
		Totalt	0-17 år	18-64 år	65+ år
Totalt		263 885	39 566	120 039	104 280
	Kvinnor	148 590	20 240	70 122	58 228
	Män	115 295	19 326	49 917	46 052
Somatisk specialsjukvård		65 692	7 278	28 491	29 923
	Kvinnor	35 857	3 423	17 971	14 463
	Män	29 835	3 855	10 520	15 460
Psykiatri		16 524	2 698	13 049	777
	Kvinnor	9 315	1 678	7 028	609
	Män	7 209	1 020	6 021	168
Primärvård		181 669	29 590	78 499	73 580
	Kvinnor	103 418	15 139	45 123	43 156
	Män	78 251	14 451	33 376	30 424

Källa: ÅSUB, ÅHS

Not: Ej justerat för respektive åldersgrupps andel av befolkningen. 0-17 åringar utgör 20% av befolkningen, 18-64 åringar 57% och 65+ åringar 23%. Könsfördelningen är 50/50 förutom bland 67+ åringar där andelen kvinnor är 53%.

ÅHS, mottagningsbesök efter ålder och kön 2021

Antal besök

Källa: ÅSUB, ÅHS

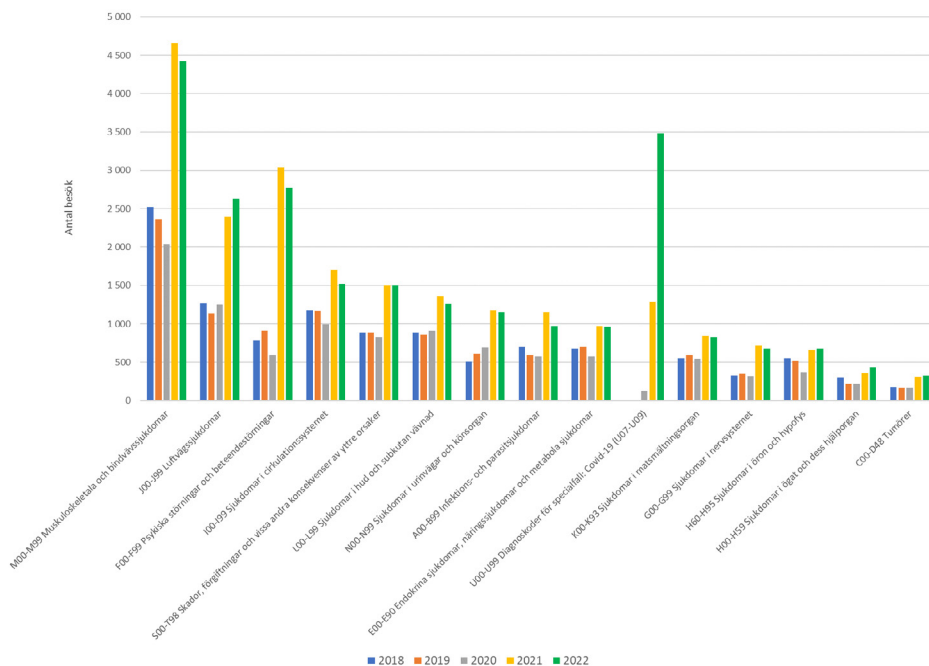
Ålands hälso- och sjukvård, vårdavdelningsverksamhet efter basenhet och kön 2021

Enhet	Vård dagar			Patienter			Vård dagar per patient		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Specialsjukvård totalt¹⁾	24 903	13 112	11 265	3 659	2 049	1 610	6,8	6,4	7,0
Somatisk spec.sjukv.	22 249	11 799	9 924	4 190	2 356	1 834	5,3	5,0	5,4
Akut	2	1	1	15	6	9	0,1	0,2	0,1
Intensivvård ²⁾	520
Barn- och ungdom	836	403	433	331	148	183	2,5	2,7	2,4
BB-gyn	1 406	1 405	1	556	552	4	2,5	2,5	0,3
Kirurgi	3 787	1 817	1 970	1 555	755	800	2,4	2,4	2,5
Medicin	15 698	8 173	7 519	1 733	895	838	9,1	9,1	9,0
-Medicinavdelningen	7 268	3 028	4 240	1 230	591	639	5,9	5,1	6,6
-Vårdavdelningen	8 424	5 145	3 279	503	304	199	16,7	16,9	16,5
-Covid avdelning	6
Psykiatrisk vård	2 654	1 313	1 341	183	97	86	14,5	13,5	15,6

¹⁾Totala antalet patienter är nettoantal. Samma patient kan ha varit inskriven på flera avdelningar

²⁾Vård på IVA-avd betraktas som ett utrymme inom respektive specialitet, dvs patienter och vårdtillfällen är samma som på avdelningen.

Källa: ÅSUB, ÅHS

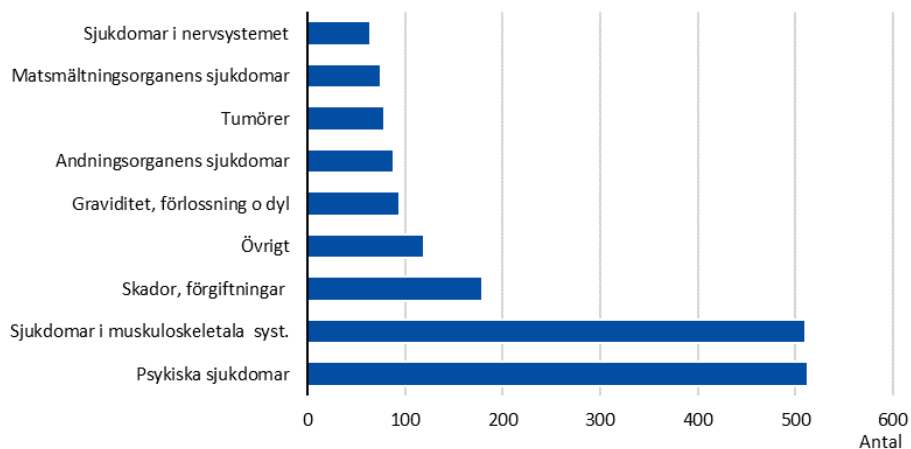
De vanligaste besöksorsakerna i primärvården på Åland 2018-2021.

Källa: Avohilmo.

Noter:

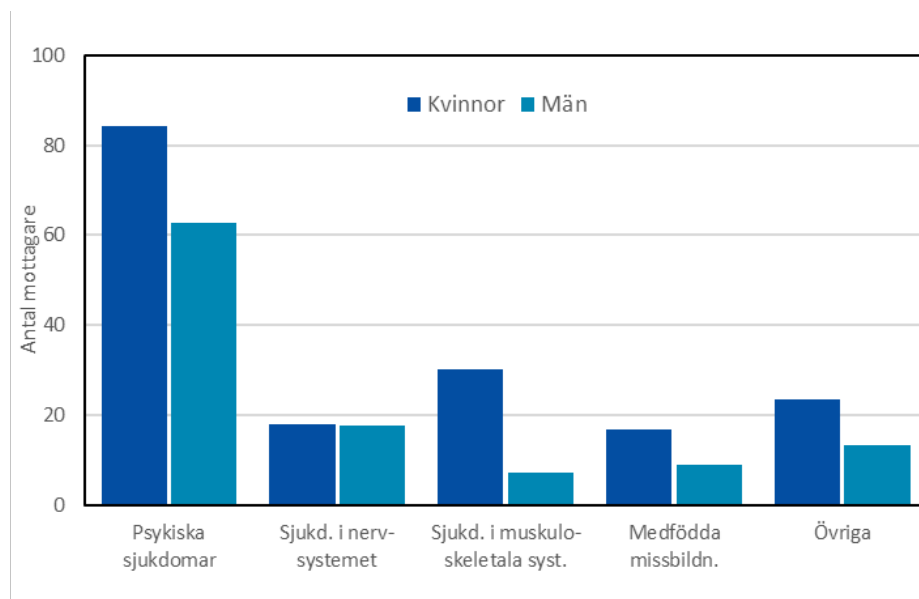
- Statistiken innefattar ÅHS primärvård, Cityläkarna och Medimar kombinerat, men är inte fullständig då inte alla besök leder till diagnos samt då den automatiska inrapporteringen inte ännu är fullständig. Den relativa fördelningen är därför mer tillförlitlig än det absoluta antalet med respektive diagnos.
- Den kraftiga ökningen av totala antalet besök år 2021 och 2022 jämfört med tidigare år beror sannolikt på förbättrad registrering och dataöverföring.
- Den kraftiga ökningen av antal med diagnos inom gruppen psykiska störningar och beteendestörningar beror sannolikt även på den 2021 öppnade mottagningen för psykisk hälsa. Det är därför svårt att tolka trenderna.
- Sannolikt ger statistiken för 2021-2022 den mest korrekta bilden över förekomst av sjukdomar som av befolkningen upplevs som vårdkrävande.
- Följande ICD-grupper är ej med då det var få besök med respektive besöksorsak:
 - N00-N99 Sjukdomar i urinvägar och könsorgan
 - O00-O99 Graviditet, förlösning och förlösning
 - P00-P96 Vissa tillstånd som startade under perinatalperioden
 - R00-R99 Symtom, tecken på sjukdom och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som inte klassificerats någon annanstans
 - Z00-Z98 Faktorer som påverkar hälsotillstånd och kontakter med vårdgivare
 - Q00-Q99 Medfödda missbildningar, missbildningar och kromosomavvikelser
 - D50-D89 Sjukdomar i blodet, blodbildande organ, störningar i immunmekanismen
 - Q00-Q99 Medfödda missbildningar, missbildningar
 - V01-Y98 Yttre orsaker till skada, sjukdom och dödsfall

Sjukdomar som bidrar mest till sänkt arbetsförmåga

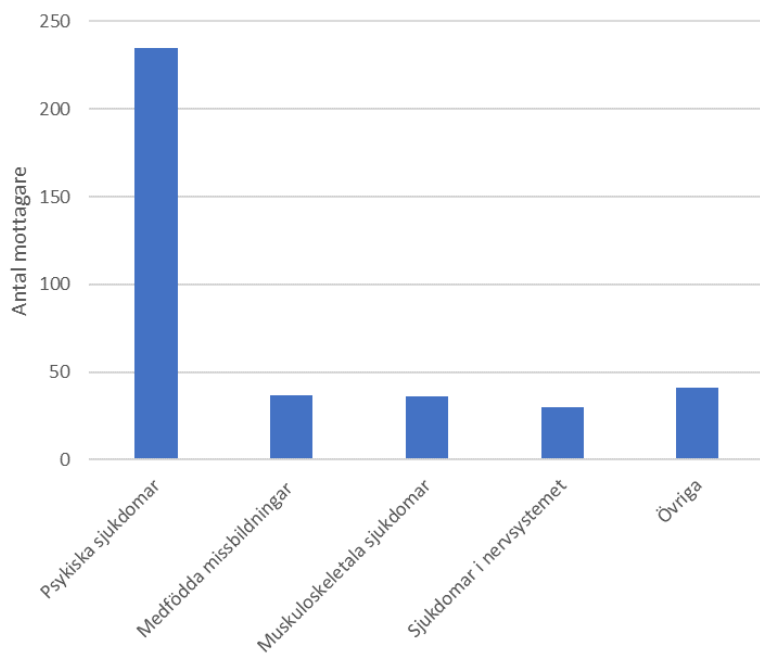
Inledda sjukdagpenningperioder efter sjukdomshuvudgrupp på Åland 2021.

Källa: FPA/ÅSUB

Mottagare av rehabiliteringstjänster efter sjukdomshuvudgrupp på Åland 2017-2021, årligt medeltal.

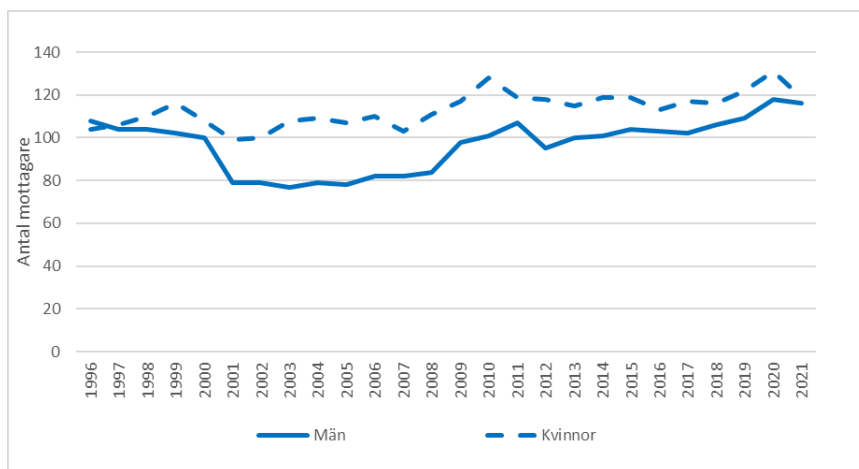
Källa: FPA/ÅSUB

Antal mottagare av sjukpension från FPA enligt sjukdom på Åland 2021

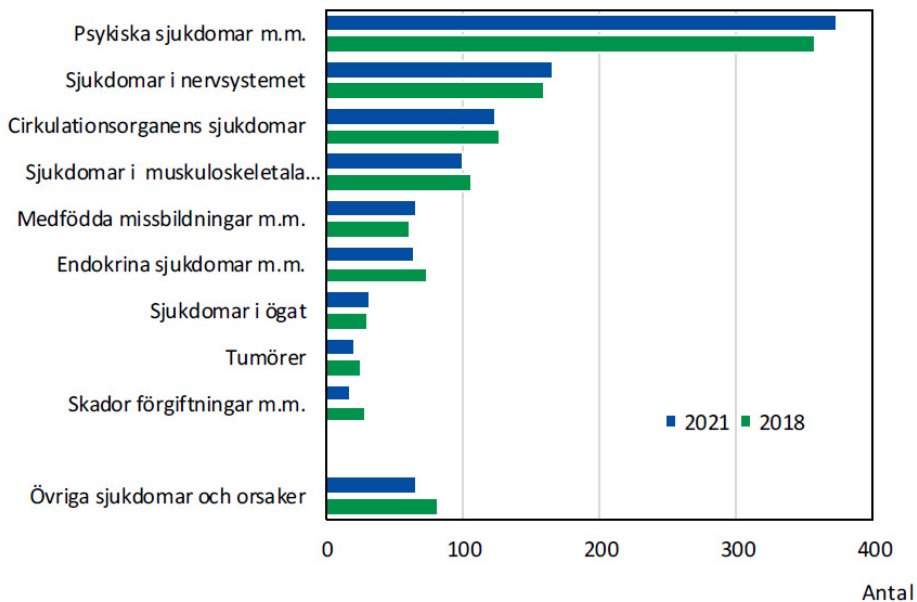
Källa: FPA

Psykisk ohälsa

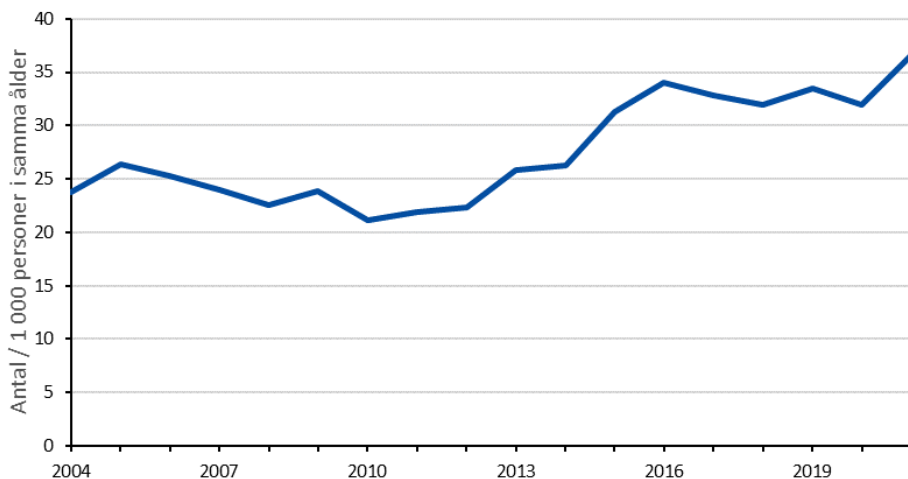
Mottagare av sjukpension från FPA på grund av psykisk sjukdom eller beteendestörning på Åland efter kön

Källa: FPA

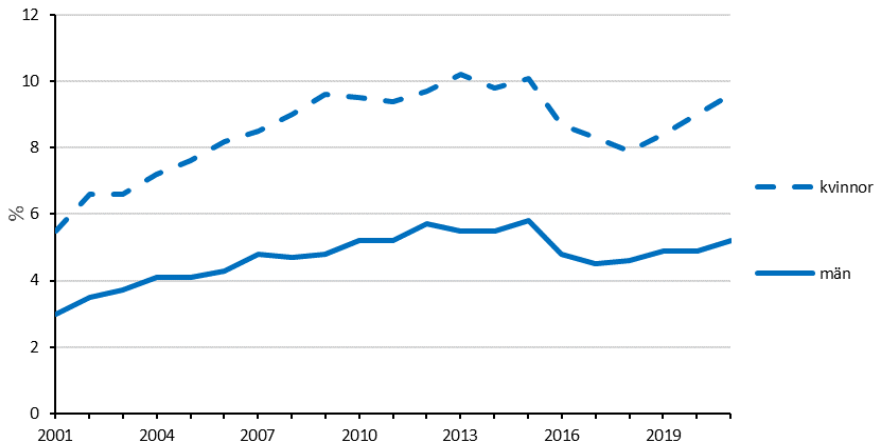
Mottagare av handikappförmåner enligt sjukdom på Åland 2018 och 2021.

Källa: FPA/ÅSUB

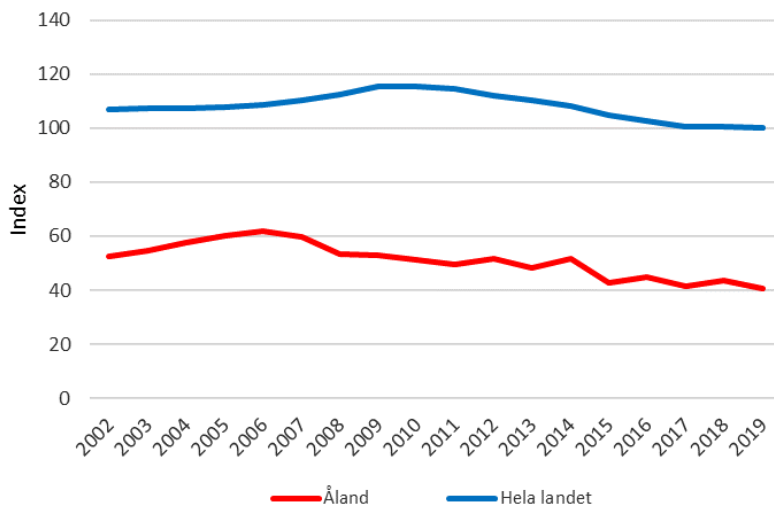
Personer i åldern 25-64 år på Åland som fått sjukdagpenning på grund av psykisk sjukdom per 1000 i samma åldersgrupp, 2004-2021.

Källa: THL/ÅSUB

Personer i åldern 25-64 år som fått ersättning för läkemedel mot depression, andel av Ålands befolkning i samma åldersgrupp.

Källa: THL/ÅSUB

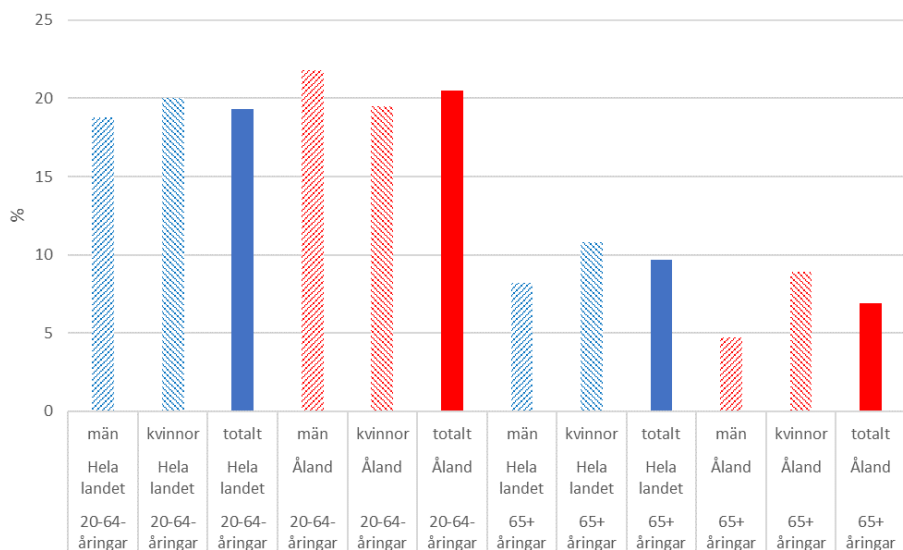

THLs index för mental hälsa, åldersstandardiserat, 2002-2019, Åland och hela Finland.

Not: Indikatoren har delats in i tre delar och bygger på fyra olika datakällor och material:

1. Självmord och självmordsförsök som har lett till sjukhusvård (Statistikcentralen). Indikatoren beskriver antalet självmord (X60 - X84, Y870) eller självmordsförsök som har lett till sjukhusvård i åldersgruppen 16 - 79 i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder.
2. Specialersättningsrätt för läkemedel som hänför sig till psykoser (Kela) Indikatoren beskriver antalet specialersättningsrätter som har beviljats för behandling av psykos (svåra psykoser och andra svåra mentala störningar, svårbehandlad psykos) i förhållande till befolkningstalet.
3. Sjuk/invalidpensioner till följd av mentala problem (Pensionsskyddscentralen) Indikatoren anger antalet 16 - 64-åringar som får sjuk/invalidpension genom arbets- och/eller folkpensionssystemet på grund av mentala störningar och beteendestörningar (F00 - F99) i förhållande till befolkningen i samma ålder. Pensionerna omfattar pensioner som har beviljats tills vidare och tidsbestämda rehabiliteringsstöd.

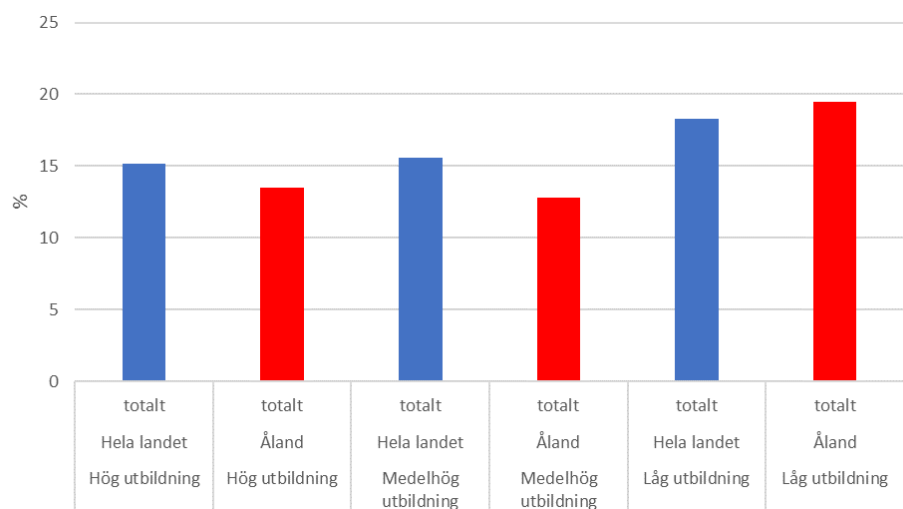
Index för psykisk hälsa år 2021 redovisas i avsnittet om THL:s sjuklighetsindex år 2021 ovan.

Andelen personer 20 år och äldre som upplevde betydande psykisk påfrestning efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkatent.fi.

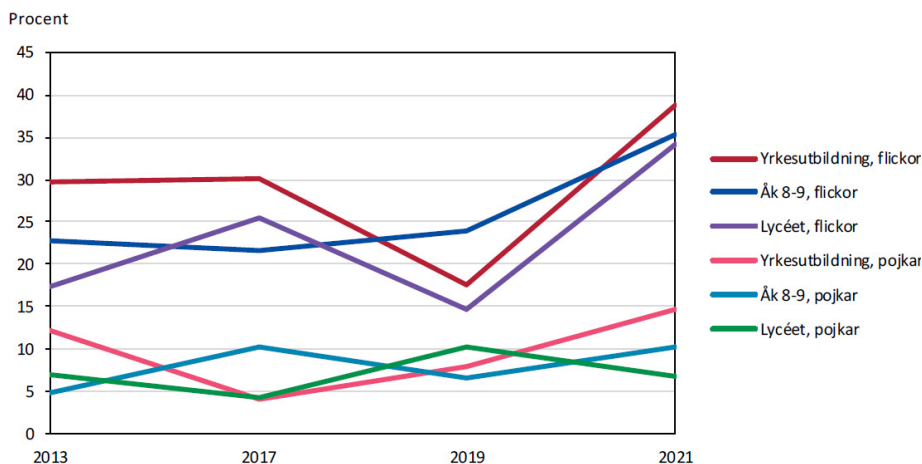
Not: Baserat på Mental Health Inventory-5 (MHI-5)-frågeuppsättning, bestående av fem frågor som kartlägger ångest, depressivitet och positiv sinnesstämning. Personer som fått högst 52 skalpoäng enligt klassificerades som betydande psykisk påfrestning.

Andelen personer 20 år och äldre som upplevde betydande psykisk påfrestning efter utbildningsnivå, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkatent.fi.

Not: Baserat på Mental Health Inventory-5 (MHI-5)-frågeuppsättning, bestående av fem frågor som kartlägger ångest, depressivitet och positiv sinnesstämning. Personer som fått högst 52 skalpoäng enligt klassificerades som betydande psykisk påfrestning.

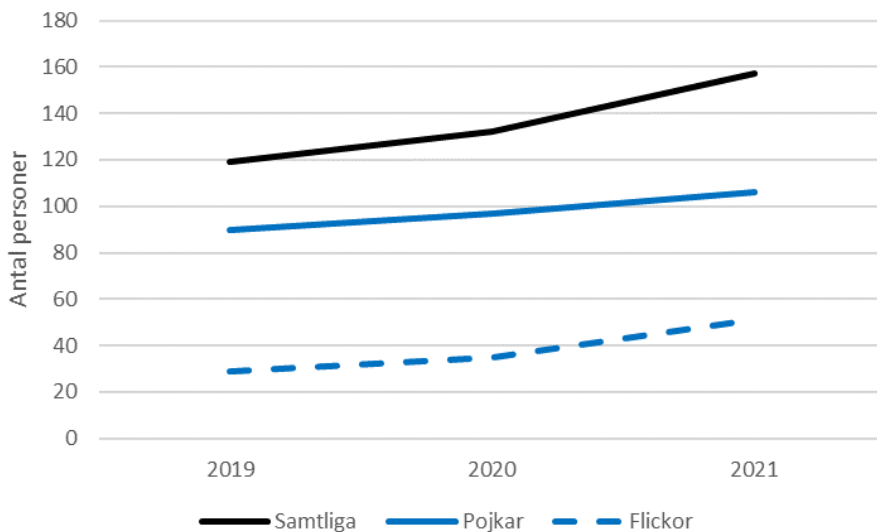
Andelen av elever på Åland som upplever att de haft måttlig eller svår ångest de senaste två veckorna, 2013-2021.

Källa: Hälsa i skolan

Noter:

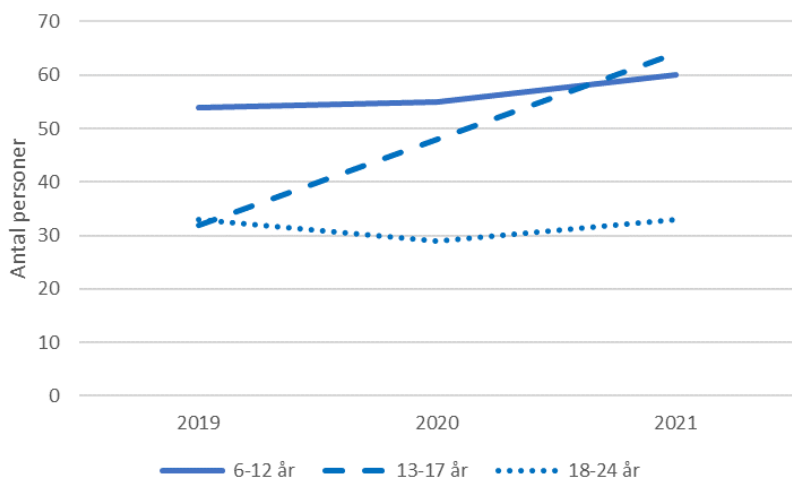
"Upplever måttlig eller svår ångest" grundar sig på GAD7-mätarens (Generalized anxiety disorder) sju delfrågor: 1) Känt dig nervös, orolig eller på helspänn, 2) Inte kunnat sluta oroa dig eller kontrollera din oro, 3) Oroat dig för mycket för olika saker, 4) Haft svårt att slappna av, 5) Varit så rastlös att det har varit svårt att sitta stilla, 6) Varit lättretlig eller lättirriterad, 7) Känt dig rädd, som om något hemskt skulle kunna hända.

Data för Ålands Lyceum och yrkesutbildningen gäller årskurs 1-2.

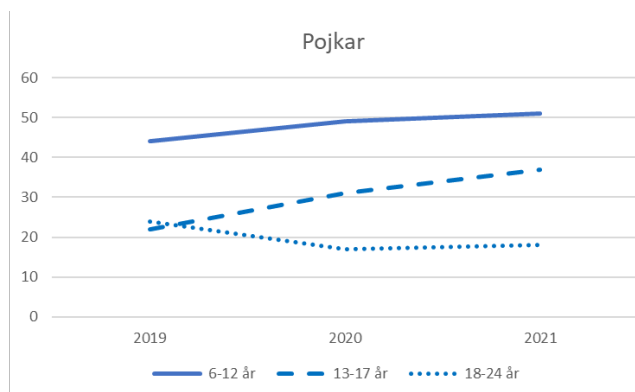
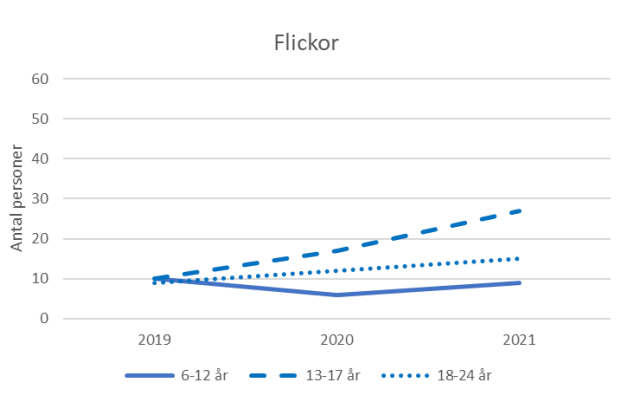
Antal personer i åldern 0-24 år som expedierats ADHD-läkemedel på Åland 2019-2021, efter kön

Källa: FPA:s databas över ersättningsgilla läkemedelsexpedieringar <https://tilastot.kela.fi/>

Antal flickor och pojkar som expedierats ADHD-läkemedel på Åland 2019-2021, efter ålder

Källa: FPA:s databas över ersättningsgilla läkemedelsexpedieringar

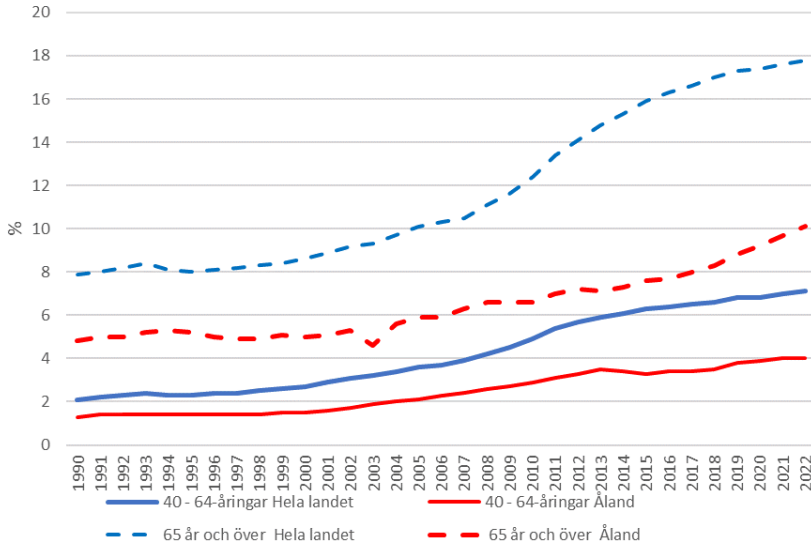

Antal flickor respektive pojkar som expedierats ADHD-läkemedel på Åland efter ålder

Källa: FPA:s databas över ersättningsgilla läkemedelsexpedieringar

Tillstånd kopplade till det metabola syndromet

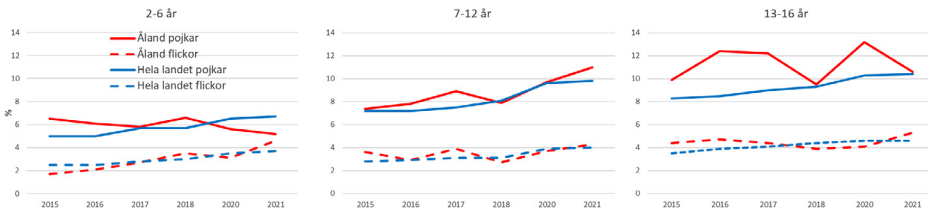
Diabetes

Personer med rätt till specialersättningsgilla läkemedel på grund av diabetes, åldersstandardiserad befolkningsandel (%), 1990-2022, Åland och hela Finland.

Källa: ÅSUB/FPA

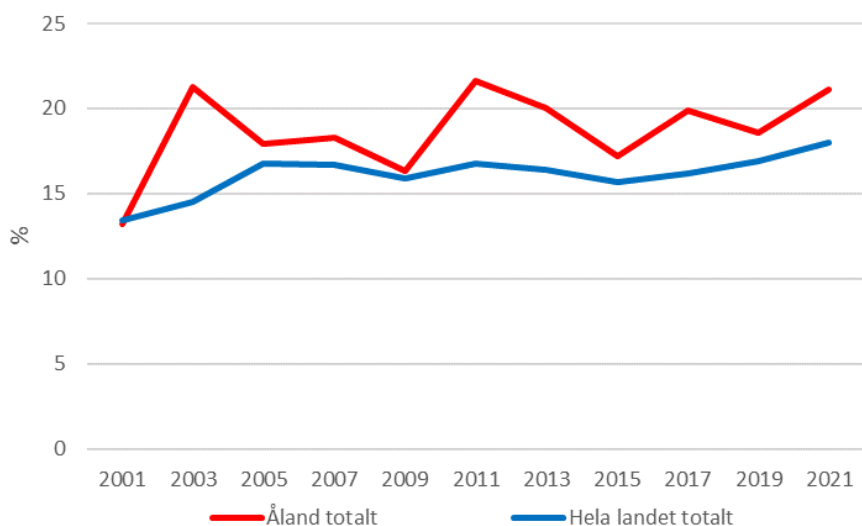
Obesitas

Obesitasprevalens (%), barn 2-16 år 2015-2021 på Åland och i hela Finland.

Noter: ISO-BMI ≥ 30 kg/m² i procent av befolkningen i samma ålder för de barn för vilka det finns längd- och viktuppgifter från kalenderåret.

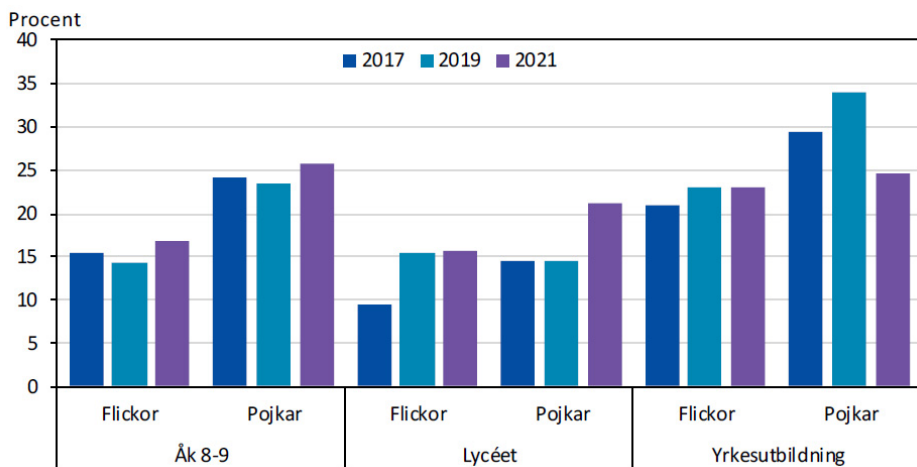
Källa: THL, Sotkanet.fi

Överviktsprevalens bland eleverna i årskurs 8 och 9 2001-2021.

Källa: Hälsa i skolan

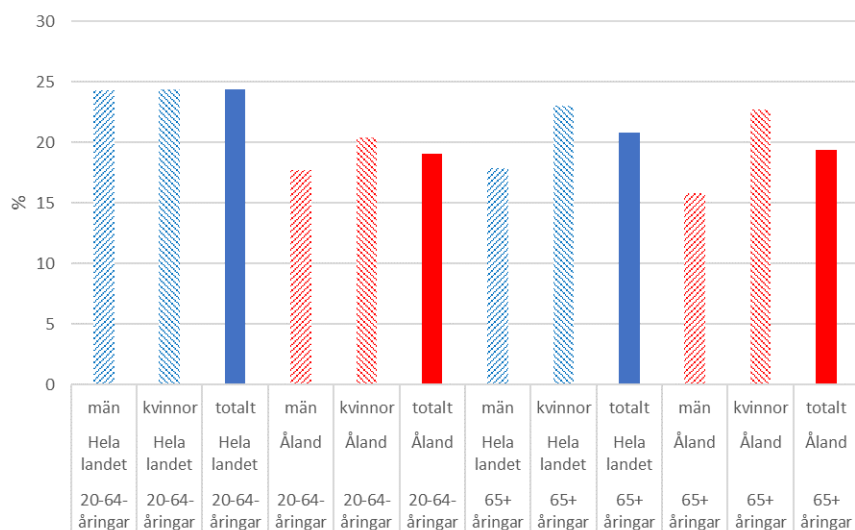
Not: Baserad på självrapporterad vikt och längd, omräknat till kroppsmasseindex (Body Mass Index- BMI). Övervikt klassificeras som BMI > 25 kg/m²

Andelen (%) med övervikt (enligt BMI) bland eleverna i årskurs 8 och 9 på Åland 2017-2021.

Källa: Hälsa i skolan

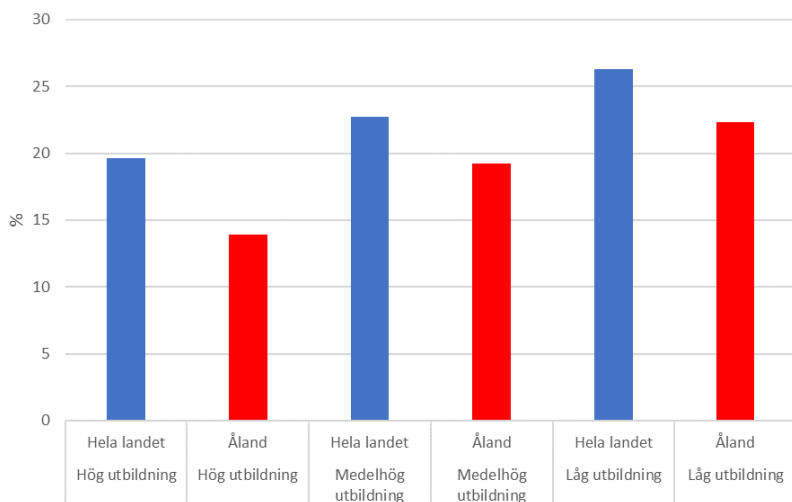
Not: Baserad på självrapporterad vikt och längd, omräknat till kroppsmasseindex (Body Mass Index- BMI). Övervikt klassificeras som BMI > 25 kg/m²

Andelen vuxna personer med obesitas efter ålder och kön år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

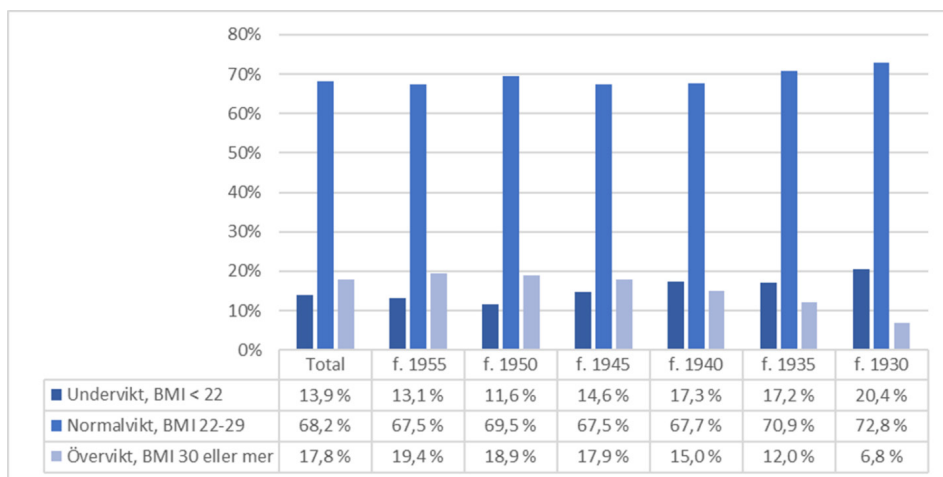
Not: Baserad på självrapporterad vikt och längd, omräknat till kroppsmasseindex (Body Mass Index- BMI). Obesitas klassificeras som BMI ≥ 30 kg/m².

Andelen vuxna personer med obesitas, efter utbildningsnivå, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

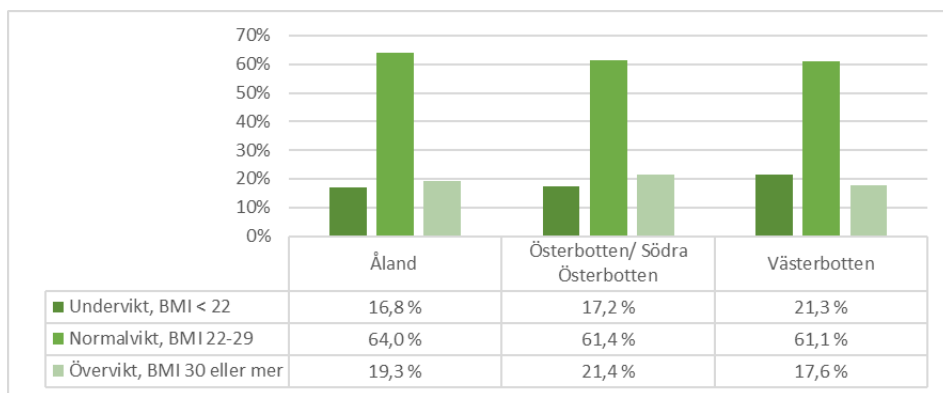
Not: Baserad på självrapporterad vikt och längd, omräknat till kroppsmasseindex (Body Mass Index- BMI). Obesitas klassificeras som BMI ≥ 30 kg/m².

Normal, under- och övervikt bland äldre på Åland 2022, efter födelseår.

Källa: HÅ, GERDA undersökningen 2022

Not: Bland äldre definieras BMI 30 kg/m² eller högre som övervikt, BMI 22-29 som normalvikt och BMI<22 som undervikt.

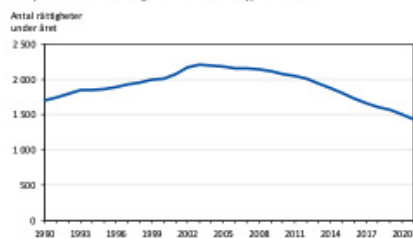
Normal, under- och övervikt bland äldre på Åland, i Österbotten och i Västerbotten 2022.

Källa: HÅ, GERDA undersökningen 2022

Not: Bland äldre definieras BMI 30 kg/m² eller högre som övervikt, BMI 22-29 som normalvikt och BMI<22 som undervikt.

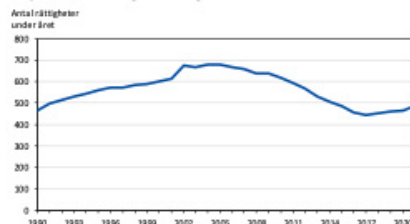
Hypertoni och förhöjda blodfetter

Beviljade läkemedelsrättigheter för kronisk hypertoni 1990-2021

Källa: FPA

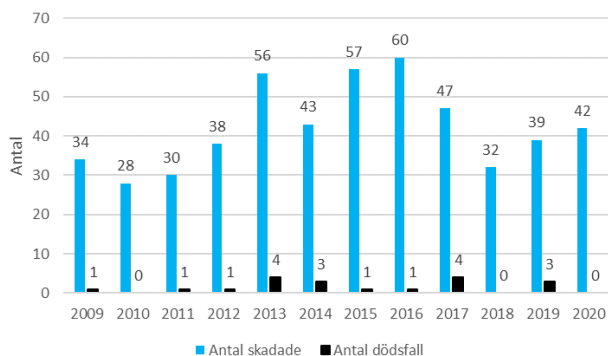
Beviljade läkemedelsrättigheter för högt kolesterol 1990-2021

Källa: FPA

Antalet ålänningar som fått ersättningsgilla läkemedel mot kronisk hypertoni eller förhöjt kolesterol 1990-2021.

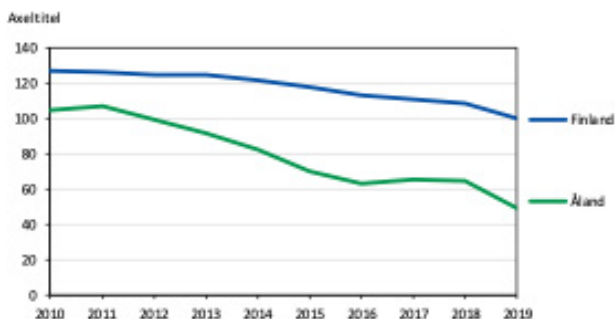
Olyckor

Antal skadade personer vid trafikolyckor på Åland 2016-2020

Källa: ÅSUB

Index för olycksfall för Åland och Finland, 2000-2019
Finland 2019=100

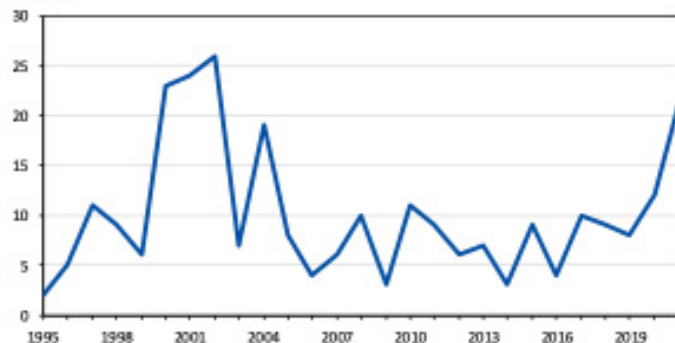

Not: Indikatoren anger andelen patienter i åldern 15 - 79 år som under ett år har fått sjukhusvård med huvuddiagnosen skador, förgiftningar och vissa andra tillstånd av yttre orsaker (ICD 10: S00 - T78) i förhållande till befolkningen i motsvarande ålder.
Källa: THL

Antal registrerade fall av vissa infektionssjukdomar på Åland

Antal fall av TBE 1995-2021

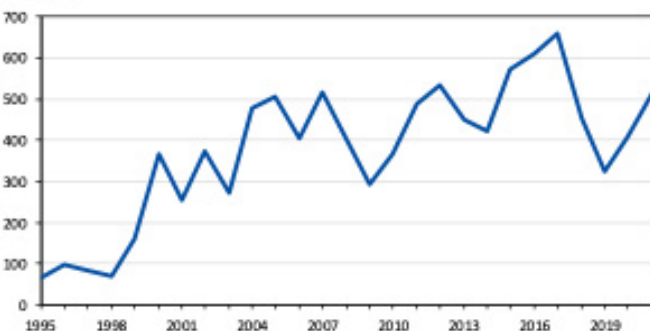
Antal fall

Källa: THL

Antal fall av borreliainfektion 1995-2021

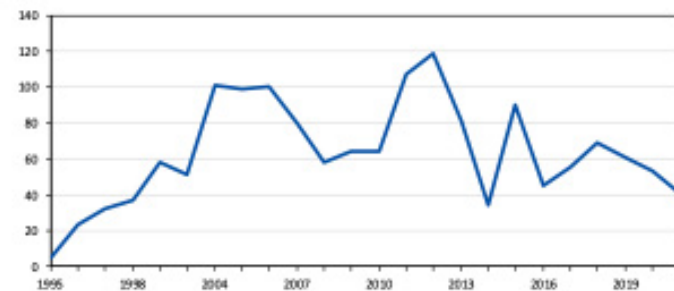
Antal fall

Källa: THL

Antal fall av könsjukdomar 1995-2021

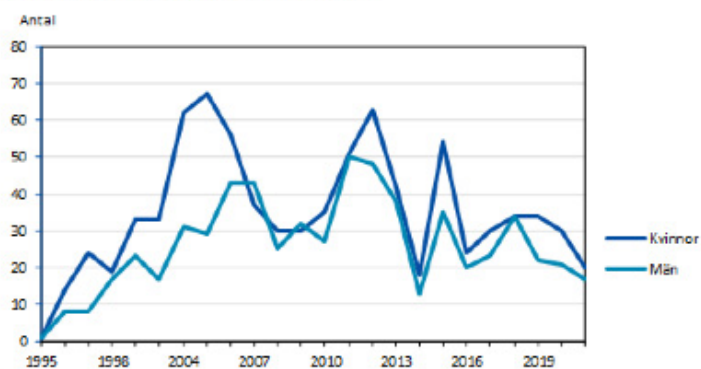
Antal

Not: Antalet omfattar uppgifter om gonorré, HIV, klamydia och syfilis

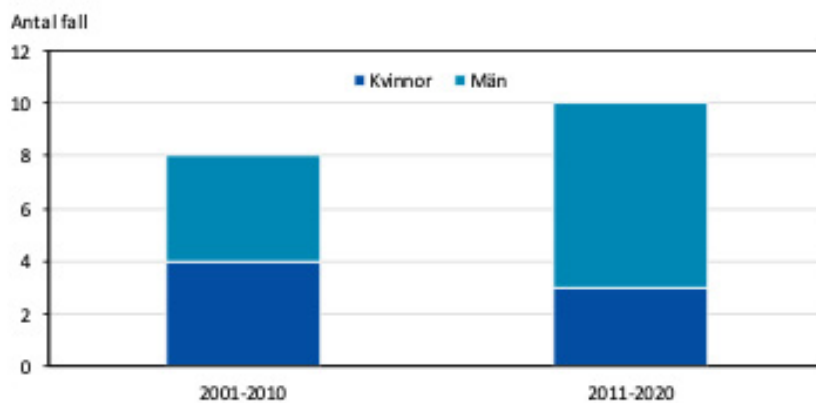
Källa: THL

Antal fall av klamydia åren 1995-2021 per kön

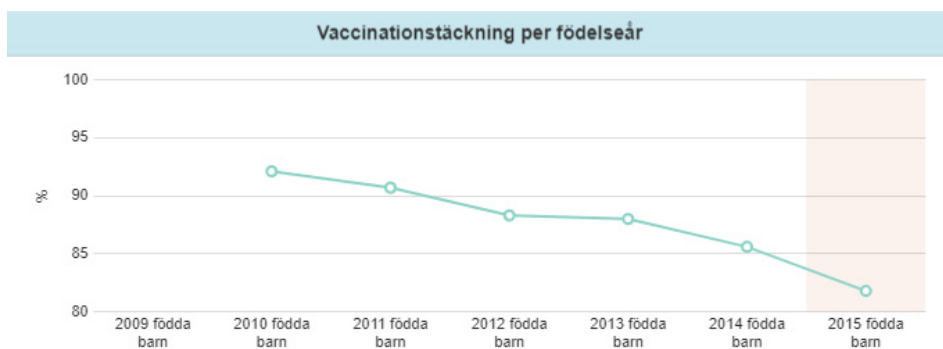

Källa: THL

Antal fall av HIV-infektioner efter kön under tioårsperioderna 2001-2010 och 2011-2020

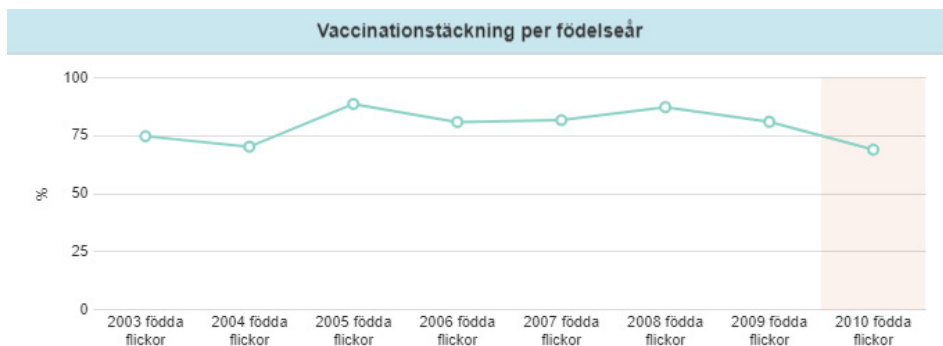

Källa: THL

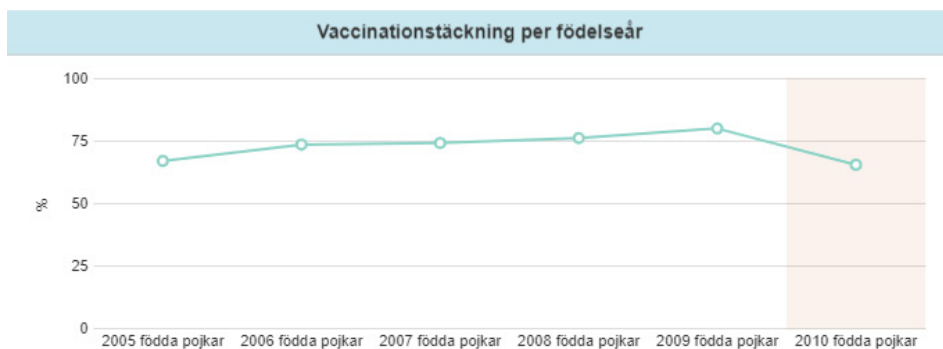
Täckning av vaccination mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR)

Källa: THL vaccinationsatlas, <https://www.thl.fi/roko/vaccreg/atlas/public/atlas-sv.html?show=in-fantbc>

Täckning av vaccination mot HPV, flickor

Källa: THL vaccinationsatlas, <https://www.thl.fi/roko/vaccreg/atlas/public/atlas-sv.html?show=hpv>

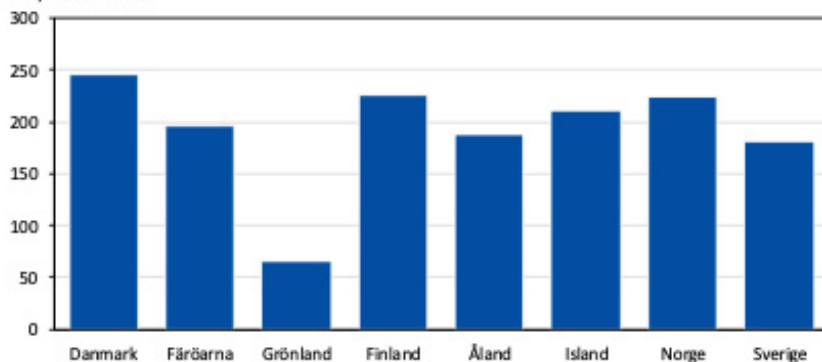
Täckning av vaccination mot HPV, flickor

Källa: THL vaccinationsatlas, <https://www.thl.fi/roko/vaccreg/atlas/public/atlas-sv.html?show=hpv>

Reproduktiv hälsa

**Försäljning av hormonella preventivmedel i Norden efter land 2018.
DDD per 1 000 kvinnor i åldern 15-49 år per dag**

DDD / 1 000 kvinnor

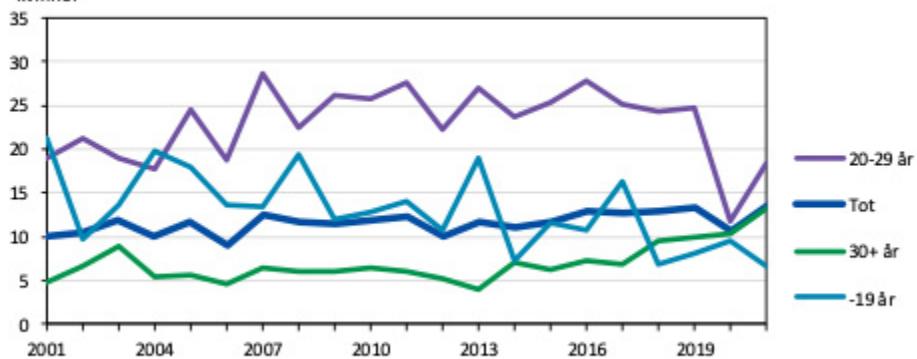

Not: DDD för ett läkemedel anger den förmodade dagliga medeldosen till vuxna vid underhållsbehandling enligt läkemedlets huvudindikation.

Källa: Nomesco

**Antal aborter efter kvinnans ålder per 1 000 kvinnor i samma åldersgrupp
2001-2021**

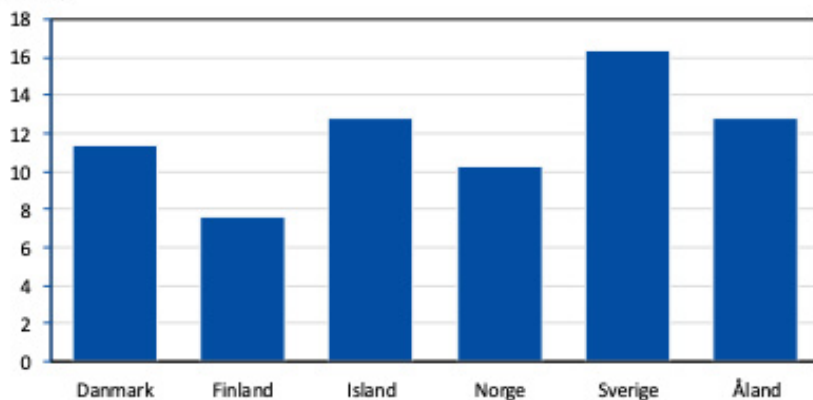
Antal / 1 000
kvinnor

Källa: ÅSUB, THL

Aborter i Norden efter land 2018 per 1 000 kvinnor i åldern 15–49 år

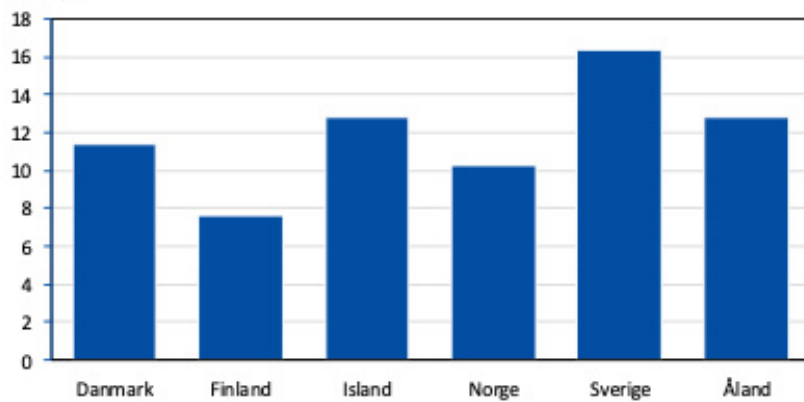
Antal / 1 000
kvinnor

Källa: THL

Aborter i Norden efter land 2018 per 1 000 kvinnor i åldern 15–49 år

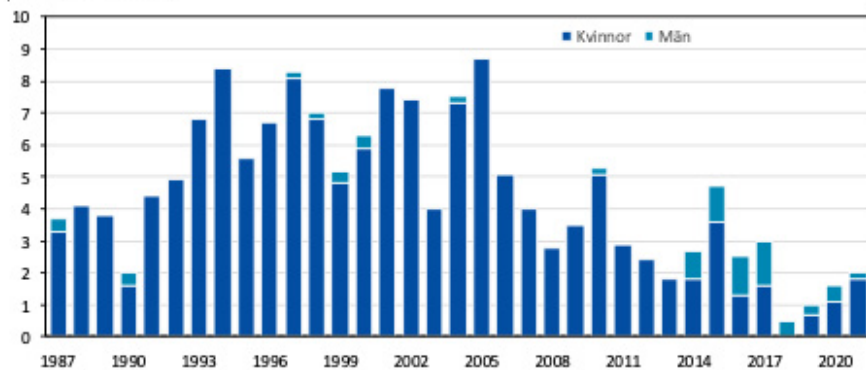
Antal / 1 000
kvinnor

Källa: THL

Steriliseringar per 1 000 personer i samma ålder 1987-2021

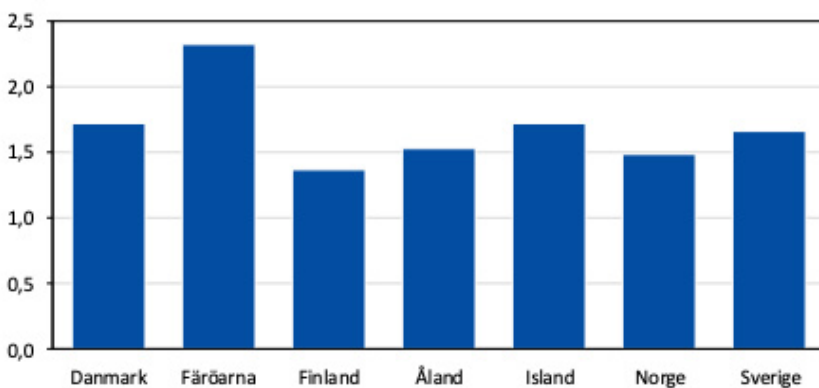
Antal per 1 000
personer i samma ålder

Källa: THL

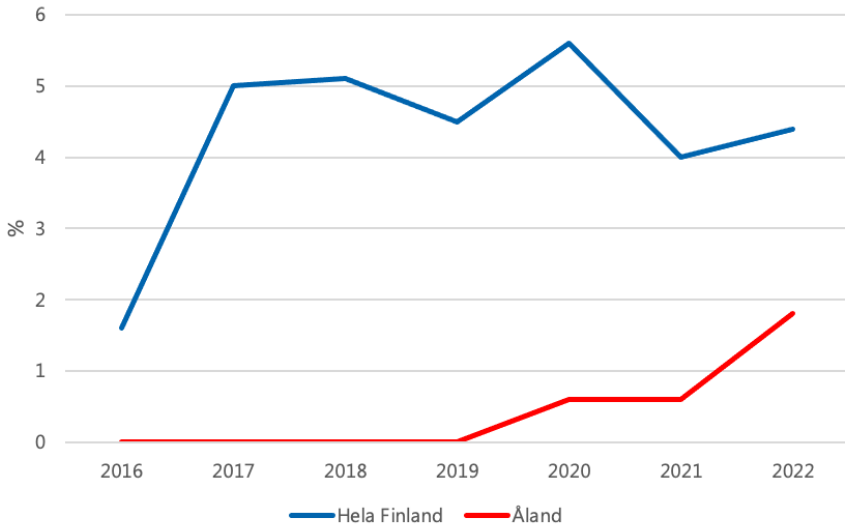
Förväntat antal levande födda barn under kvinnans fertila period per land 2020

Antal

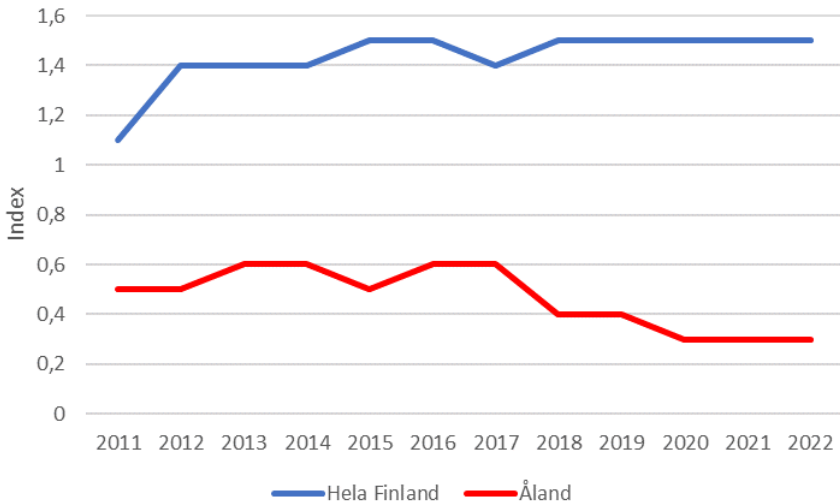
Källa: Nomesko

Tandhälsa

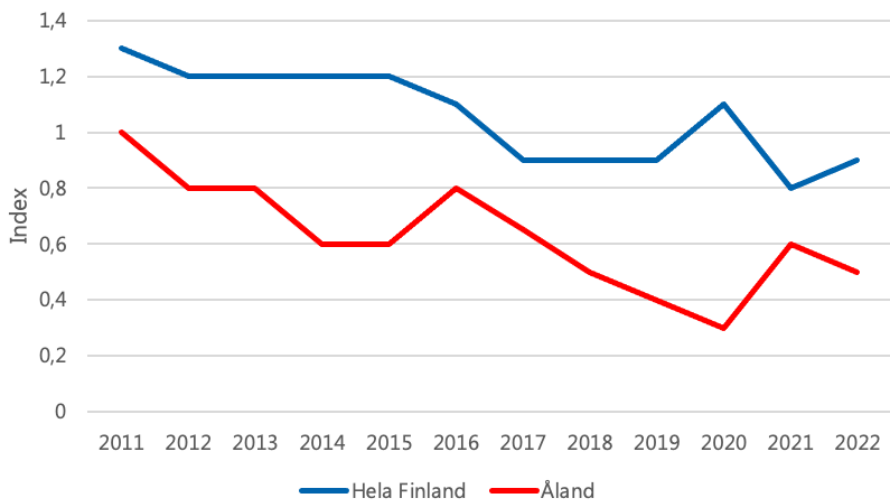
Andel av 12-åringar som har rikligt med karies, av patienter i motsvarande ålder som besökt munhälsövården för granskning, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

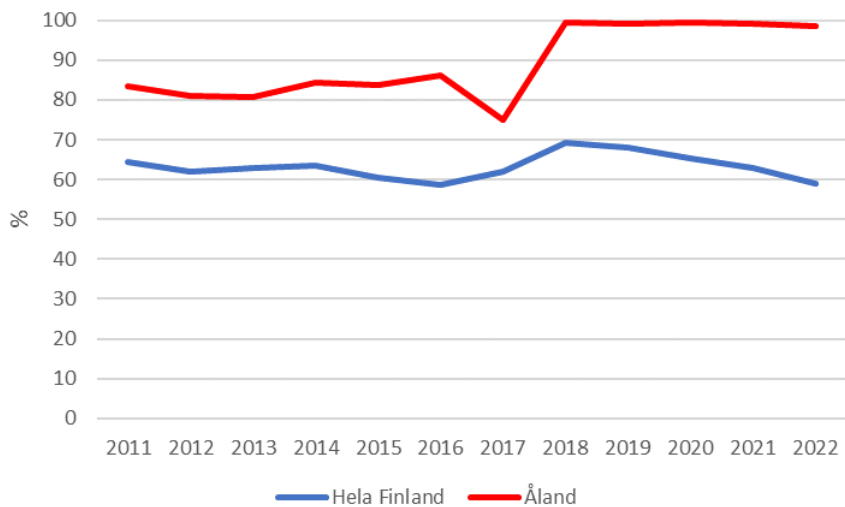
CPI-indexets (Community Periodontal index) över tandköttfickornas tillstånd, medelvärde för klienter inom munhälsövården som har fyllt 18 år, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

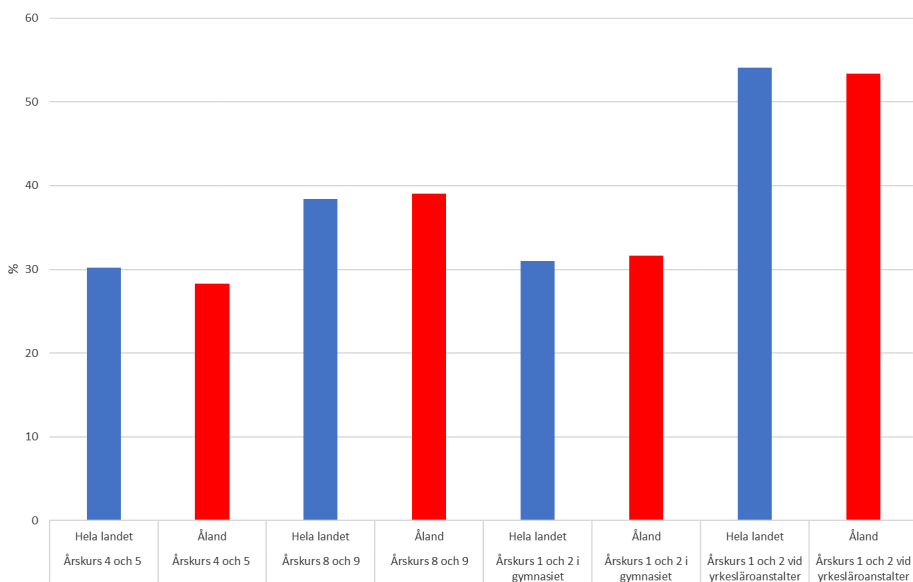
DMF-index (Decayed Missing Filled) över antalet kariesade, borttagna eller fyllda tandytor, 12-åringar, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

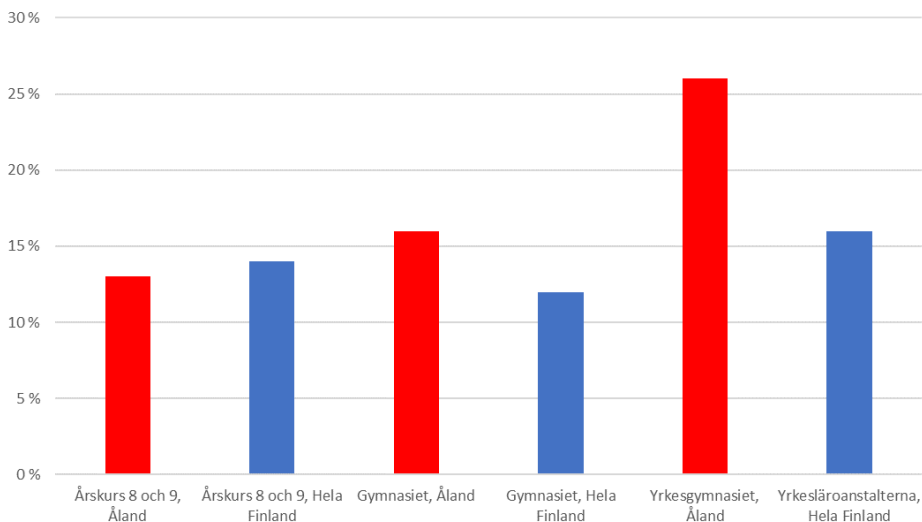
Andel klienter inom munhälsövården som inte har behov av karies- eller tandköttsvård, Åland och hela Finland.

Källa: THL, Sotkanet.fi

Andelen elever som borstar tänderna mer sällan än två gånger per dag, Åland och hela Finland.

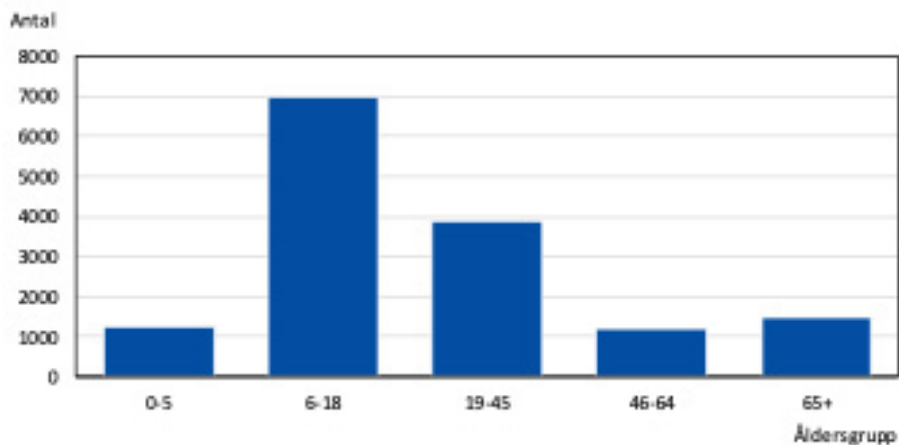
Källa: Hälsa i skolan

Andel av skoleleverna som åt godis, choklad, sockrad läsk och saft dagligen eller nästan dagligen, år 2021, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

Antal besök till ÅHS tandvård 2021 efter åldersgrupp

Källa: ÅHS

Antal patienter inom tandvården inom prioriterad målgrupp 2021

	Antal
Akut tandvård	656
Ål.hemmastud. u 18	545
Pat. med remiss	296
Ål. bortastud. u 18	196
Pat. med reumarel. sjukd.	181
Insulindiabetiker (typ 1)	174
Pat. med psykisk utv.störning	135
Gravida	117
Pat. med betalningsförbindelse	67
Övriga	133

Källa: ÅHS

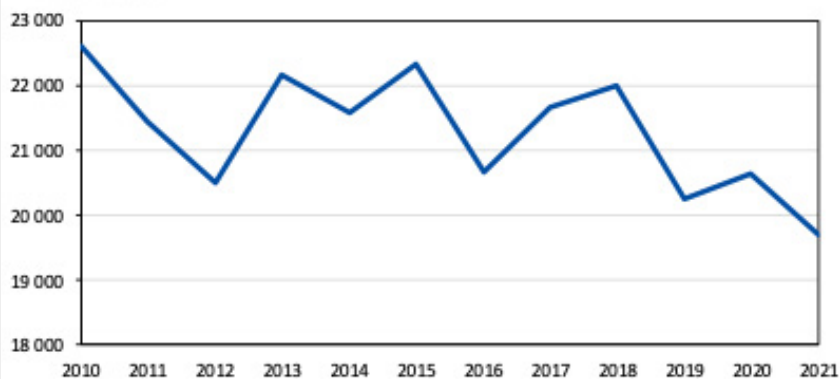
Mottagare av sjukvårdsersättning för tandläkararvoden 2021

Vårdtyp	Åtgärder
Totalt	41 698
Undersökningar	8 740
Preventiv vård	2 262
Behandling av tandlossningsjukdomar	3 320
Fyllningsterapi	10 225
Rotfyllning av tand	1 215
Bettfysiologisk behandling	2 101
Övriga åtgärder i munnen och på tänderna	185
Kirurgiska ingrepp i läppar, tänder, käkar, mun och svalg	2 261
Anestesiåtgärder	3 555
Intyg, recept och utlåtanen	24
Granskning av munnens o. tändernas hälsotillstånd av munhygienist	1 692
Preventiv munhålsvård utförd av munhygienist	19
Parodontologisk primärvård utförd av munhygienist	5 971
Anestesiåtgärder utförda hos munhygienist	126

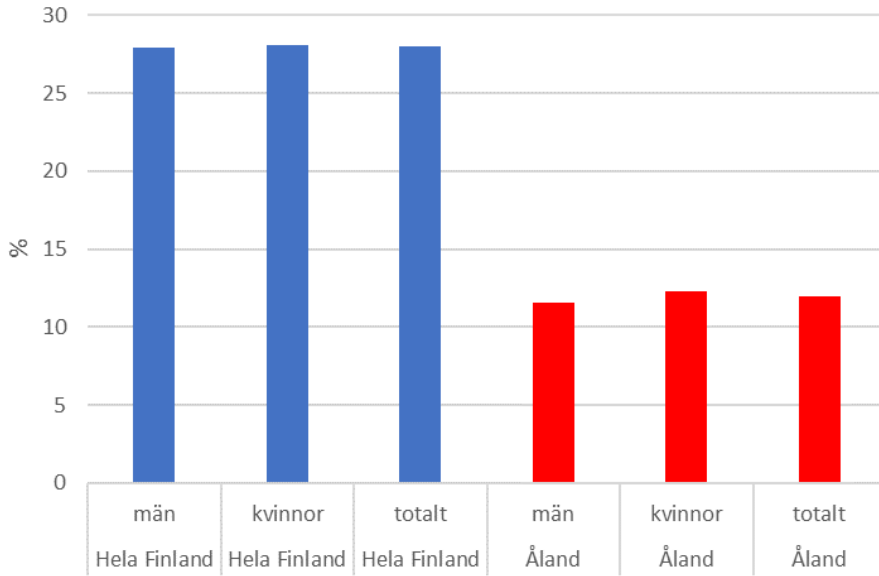
Källa: FPA

Tandläkarbesök av personer (18 år och äldre) inom privat tandvård som ersatts av FPA

Antal ersatta besök

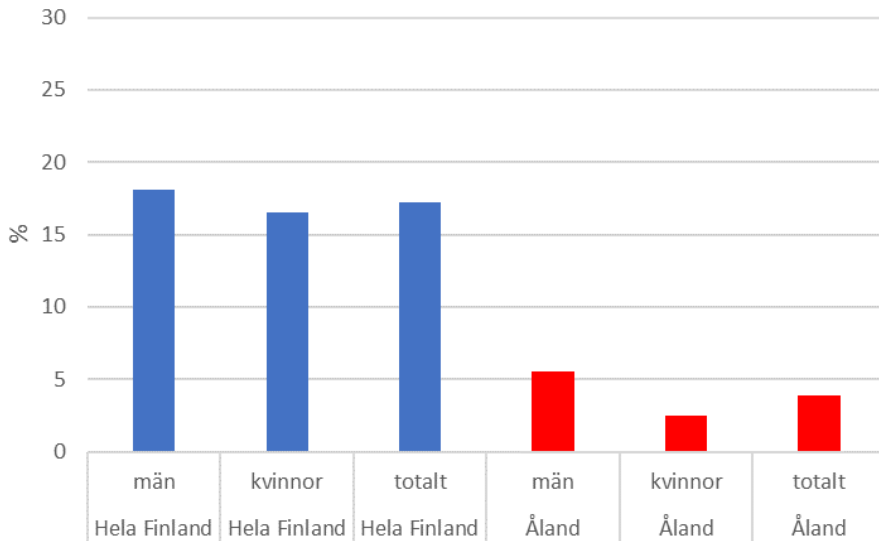

Källa: FPA

Andelen personer som fått otillräckliga tandläkartjänster av dem som behövt tjänster, 20-64-åringar, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

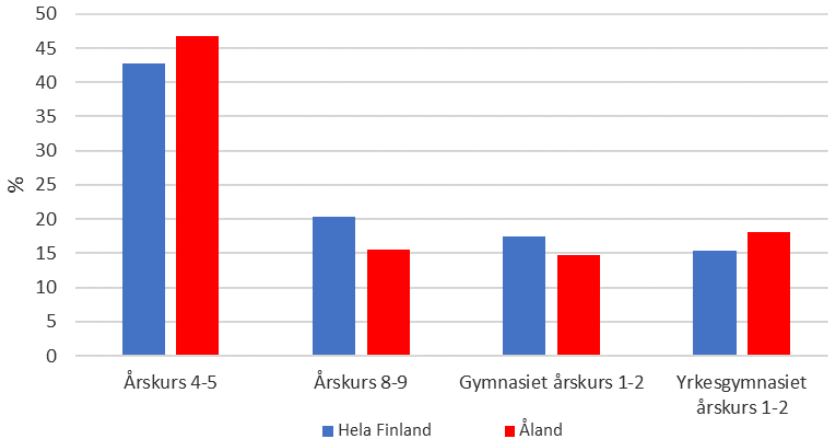

Andelen personer som fått otillräckliga tandläkartjänster av dem som behövt tjänster, 75 år och äldre, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Levnadsvanor

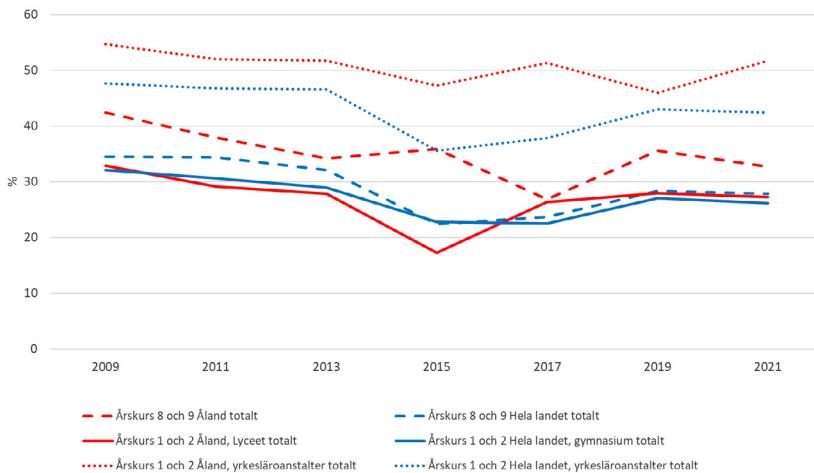
Fysisk aktivitet

Andelen som rör på sig minst en timme per dag, gymnasium och yrkesläroanstalter, år 2021

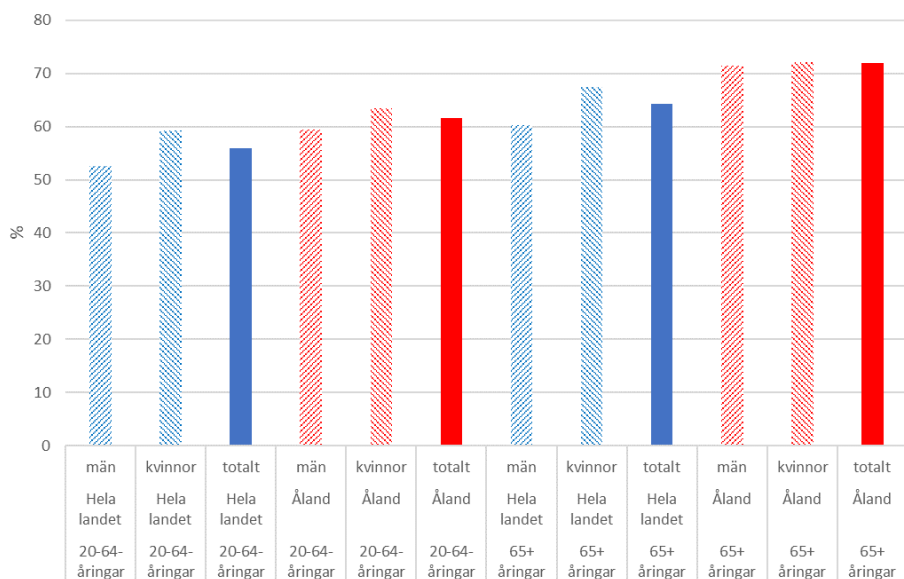
Källa: THL, Hälsa i skolan

Not: Andelen gäller elever som svarat 7 dagar på frågan "Tänk på hur du rört på dig under de senaste sju dagarna. Under hur många dagar har du rört dig åtminstone i en timme per dag?"

Andelen elever med inadekvat fysisk aktivitet, definierad som att motionera på en nivå som ger andfäddhet i en halvtimme eller mindre per veckan under fritiden, Åland och hela Finland.

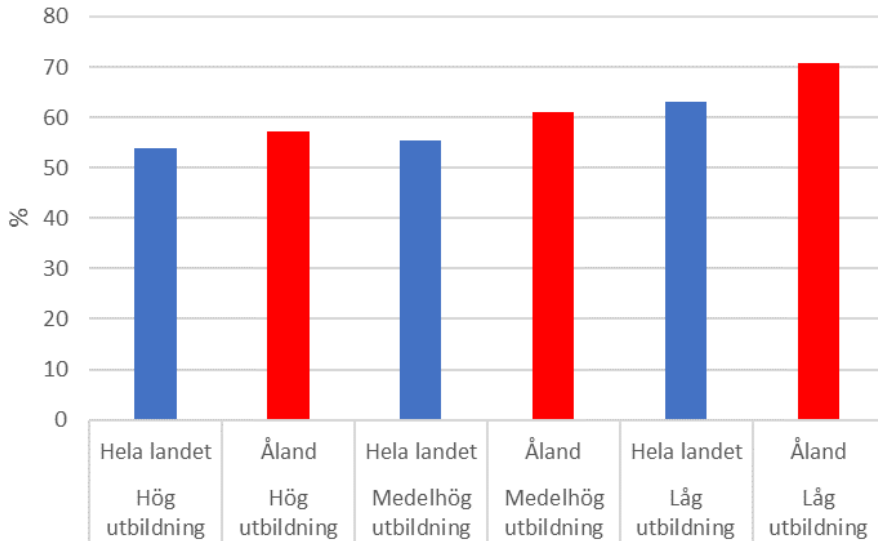
Källa: THL, Hälsa i skolan

Andelen vuxna personer som motionerar för lite enligt rekommendationen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

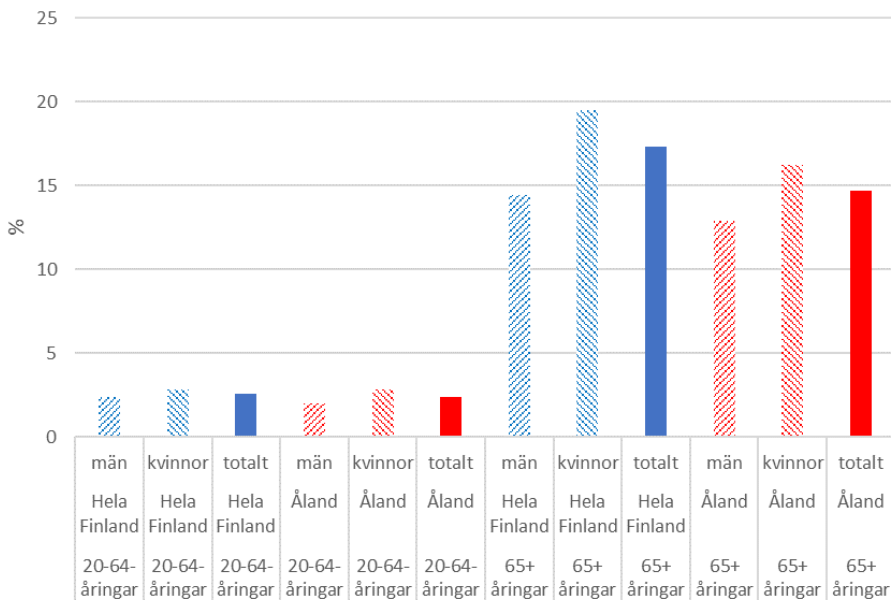
Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Not: Grundar sig på följande två frågeuppsättningar och deras underfrågor: K1) Hur mycket motionerar du sammanlagt under en vecka på arbetet, vägen till och från arbetet samt på fritiden? Tänk på situationen de senaste 12 månaderna. Räkna in all fysisk ansträngning som upprepas varje vecka. Välj flera svar om det behövs. Alternativet i den första underpunkten var: a) motionerar i allmänhet inte regelbundet varje vecka -> gå vidare till följande fråga. I följande 3 underpunkter frågade man om mängden motion per vecka enligt följande: ____ dagar i veckan, sammanlagt ____ timmar och ____ minuter i veckan. Underfrågorna var: b) långsam och lugn motion (= svettas inte och blir inte andfådd, t.ex. lugna promenader), c) snabb och rask motion (= svettas något och/eller blir andfådd, t.ex. raska promenader), d) ansträngande och intensiv motion (= svettas kraftigt och/eller blir andfådd, t.ex. jogging eller löpning) K2) Hur många dagar per vecka brukar du utföra träning som upprätthåller eller förbättrar muskell-konditionen? T.ex. träning på gym, träning hemma, gruppträning, boll- och racketsporter eller fysiskt ansträngande sysslor. Om inga dagar alls, svara 0. ____ gånger.

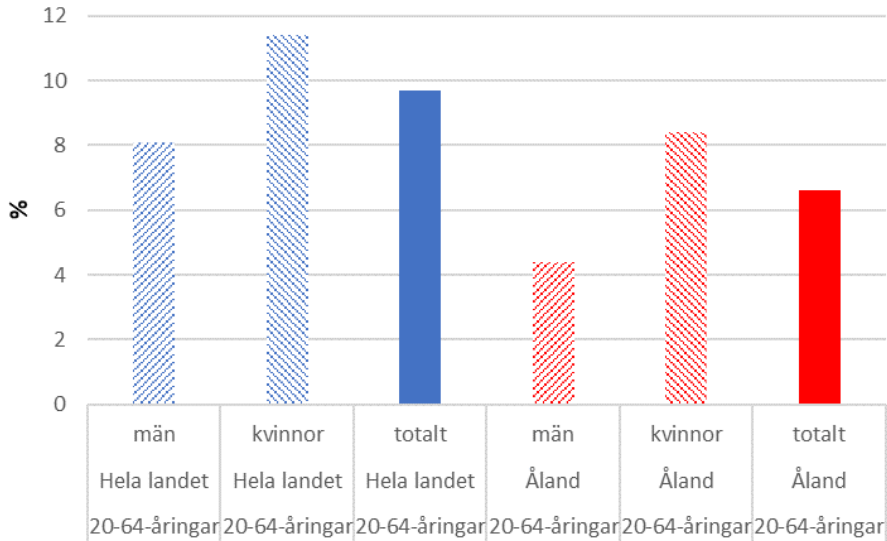
Andelen vuxna personer som motionerar för lite enligt rekommendationen efter utbildning, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

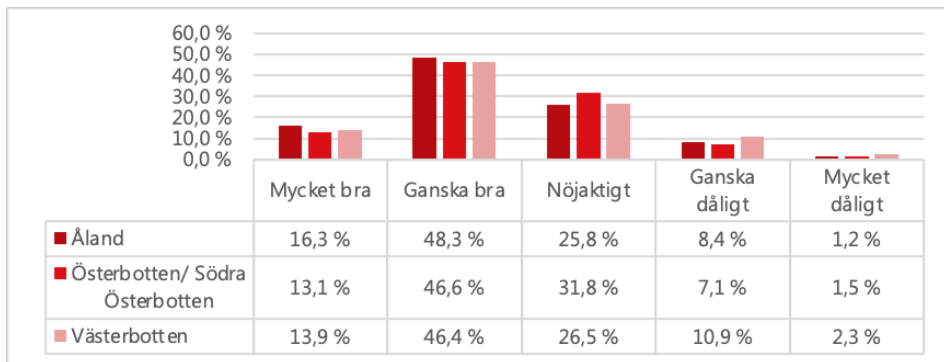
Andelen personer som har stora svårigheter att gå en sträcka på 500 meter efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Andelen 20-64-åringar som har stora svårigheter att springa en sträcka på 100 meter efter kön, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Självskattad kondition bland äldre på Åland, i Österbotten och i Västerbotten som deltog i GERDA undersökningen 2022.

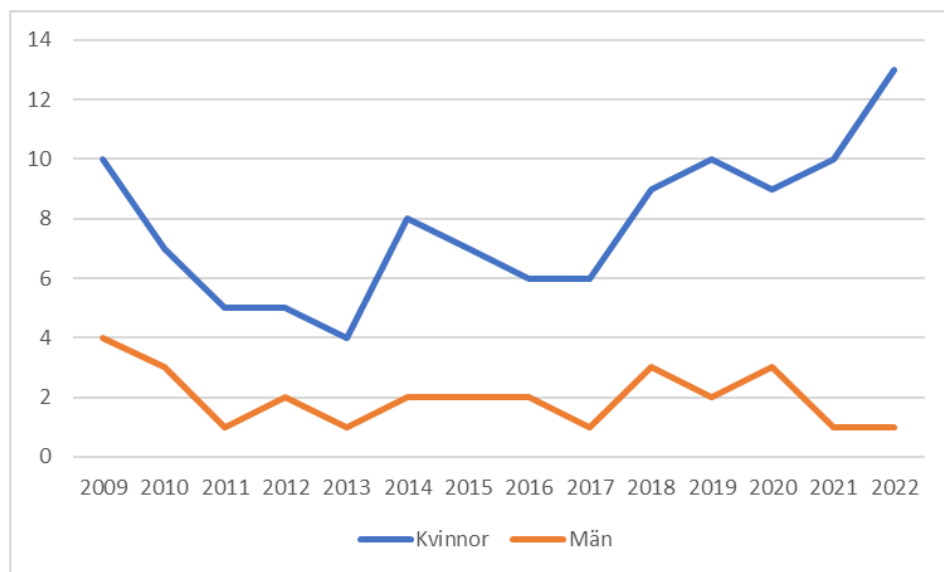
Källa: Högskolan på Åland. Hälsa och livsvillkor bland äldre män och kvinnor på Åland 2022 (HÄMKÅ22) Del 1.

Samband mellan fysisk kondition och utbildningsnivå respektive månadsinkomst efter skatt bland personer 67 år och äldre, 2022

	Fysisk kondition			Total, n ²
	Mycket/ ganska bra	Nöjaktig	Ganska/ mycket dålig	
Utbildningsnivå¹				
Lägre utbildning, n (%)	106 (58,9)	49 (27,2)	25 (13,9)	180 (100)
Medellång utbildning, n (%)	305 (65,9)	115 (24,8)	43 (9,3)	463 (100)
Högre utbildning, n (%)	111 (67,3)	45 (27,3)	9 (5,5)	165 (100)
Månadsinkomst efter skatt				
– 1000 €, n (%)	48 (63,2)	14 (18,4)	14 (18,4)	76 (100)
1001 – 2000€, n (%)	271 (60,2)	131 (29,1)	48 (10,7)	450 (100)
2001 € –, n (%)	189 (73,5)	56 (21,8)	12 (4,7)	257 (100)

Källa: GERDA undersökningen, HÅ 2023

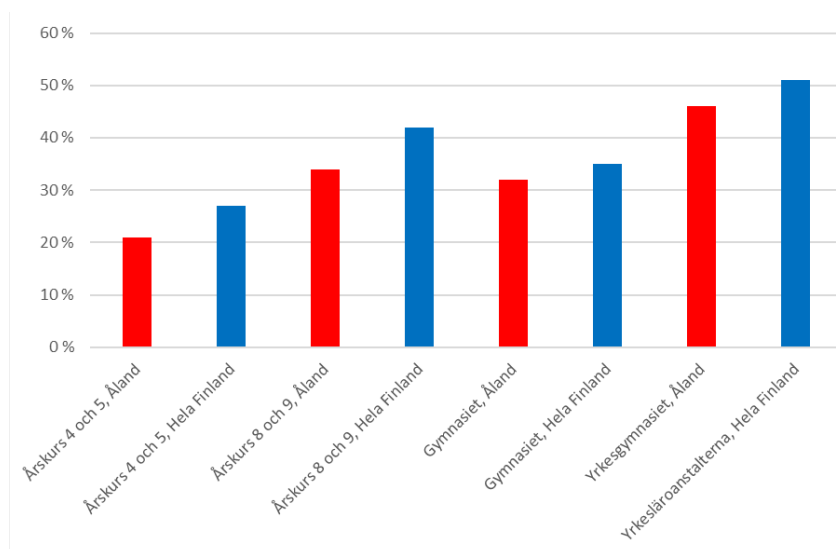
Not: ¹Lägre utbildning: folkskola/mellanskola; Medellång utbildning: folkhögskola, yrkes-/fackskola, högre yrkesutbildning eller studentexamen; Högre utbildning: universitets- eller högskoleutbildning.

Antalet personer på Åland som utnyttjat motion på recept år 2009-2022.

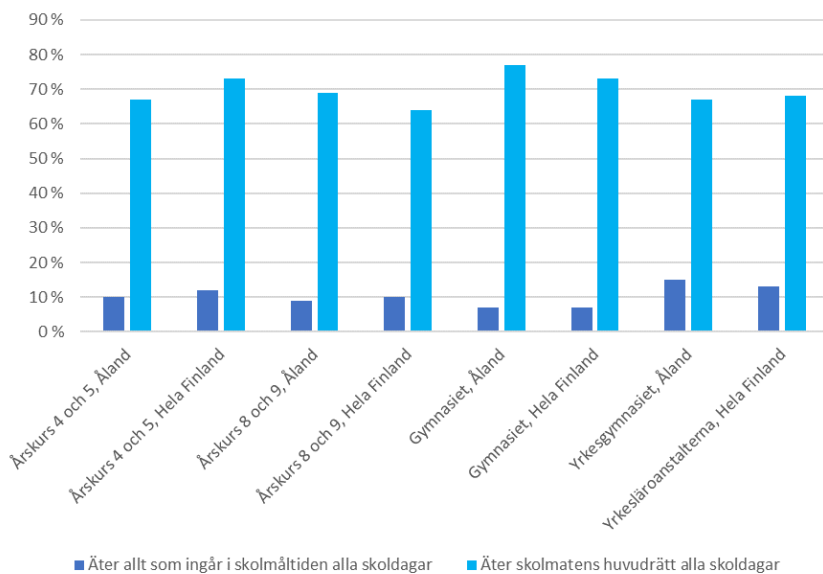
Källa: Ålands motionsförbund

Matvanor

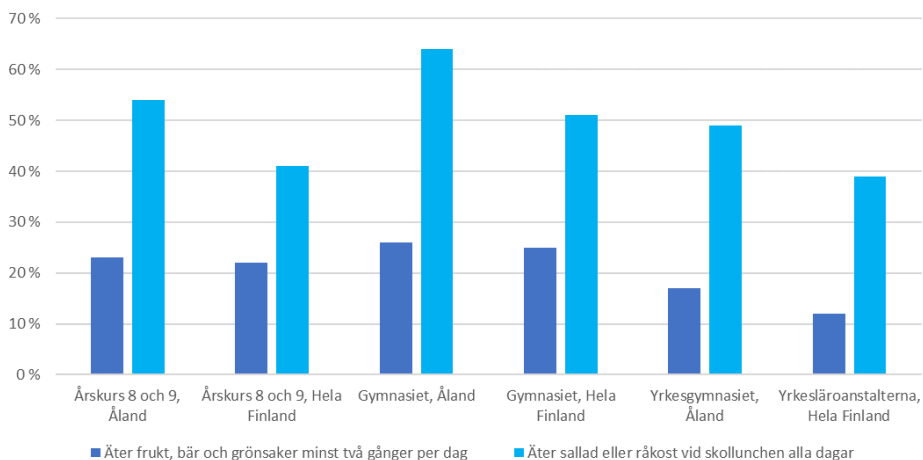
Andel av skoleleverna som inte äter frukost varje vardagsmorgon, år 2021, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

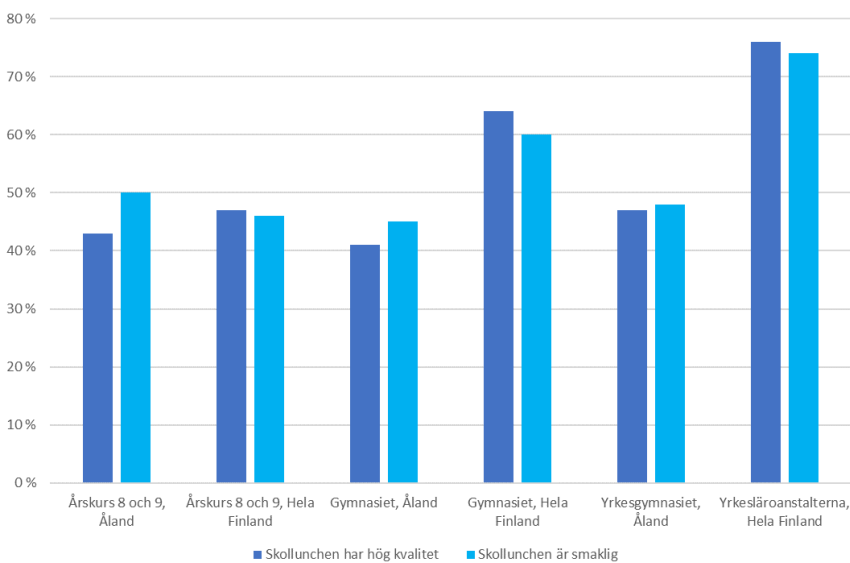
Andel av skoleleverna som äter skolmåltidens alla delar och skolmåltidens huvudrätt, år 2021, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

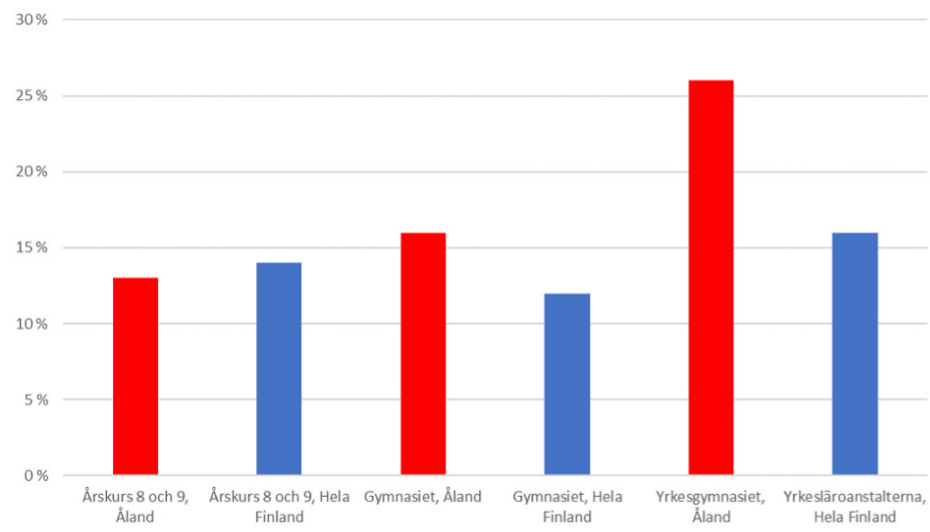
Äter frukt, bär och grönsaker minst två gånger per dag samt äter sallad eller råkost vid skollunchen alla dagar, år 2021, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

Elevers upplevelse av skollunchens kvalitet och smaklighet, Åland och hela Finland.

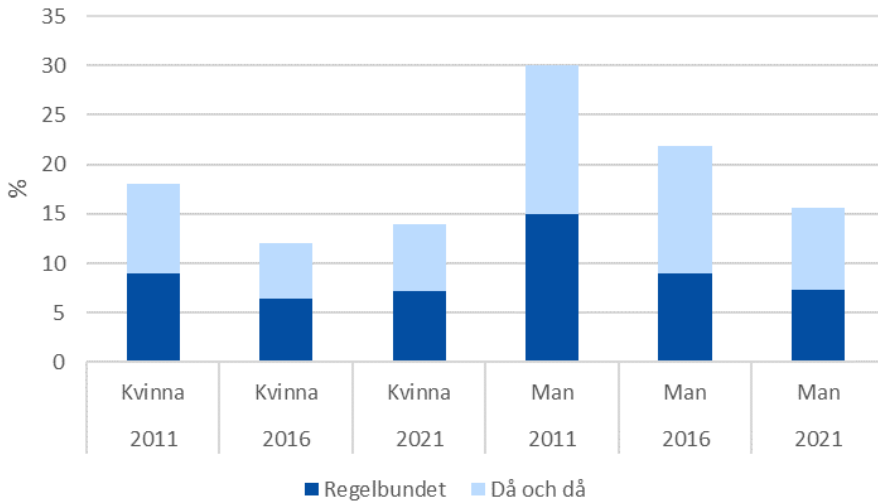
Källa: Hälsa i skolan

Andel av skoleleverna som åt godis, choklad, sockrad läsk och saft dagligen eller nästan dagligen, år 2021, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsa i skolan

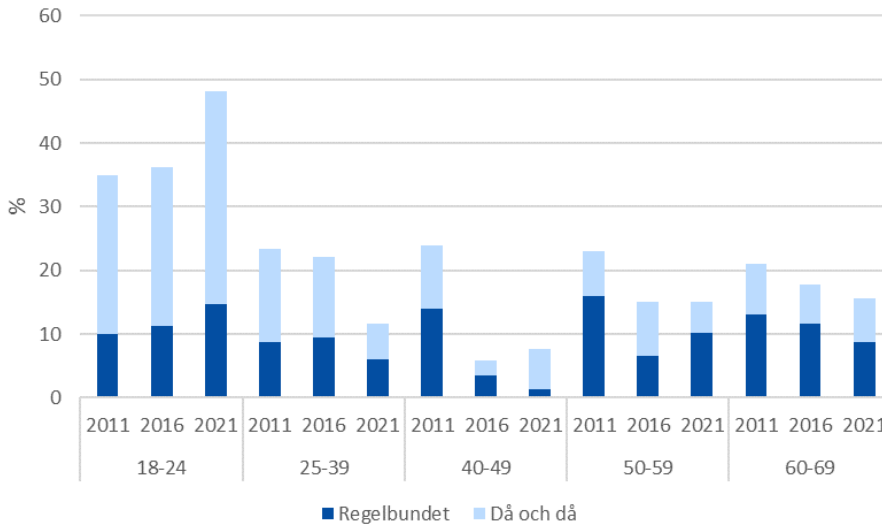
Rökning (för mer statistik se ANDTS undersökningarna 2011, 2016 och 2021)

Rökningsprevalens bland personer mellan 18 och 79 år på Åland 2011-2021.

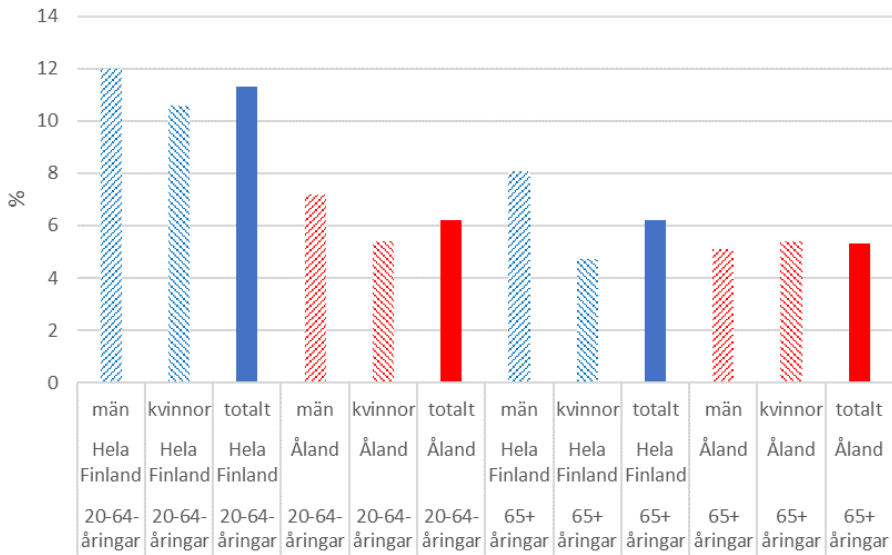
Källa: ÅSUB, ANDTS undersökningen

Not: Resultaten 2011 är för åldern 18-69 år.

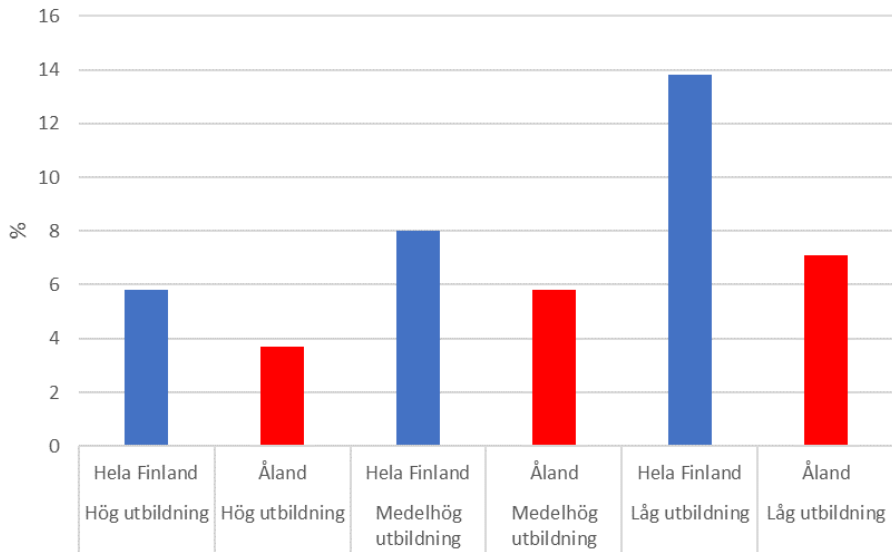
Andelen av den vuxna befolkningen på Åland som röker regelbundet eller då och då 2011-2021, efter ålder.

Källa: ÅSUB, ANDTS undersökningen

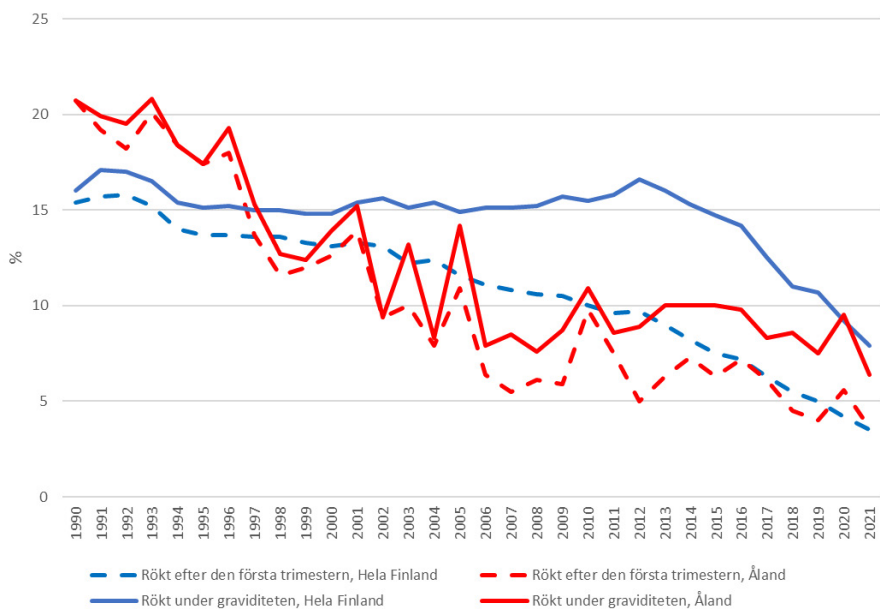
Andelen vuxna som röker dagligen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

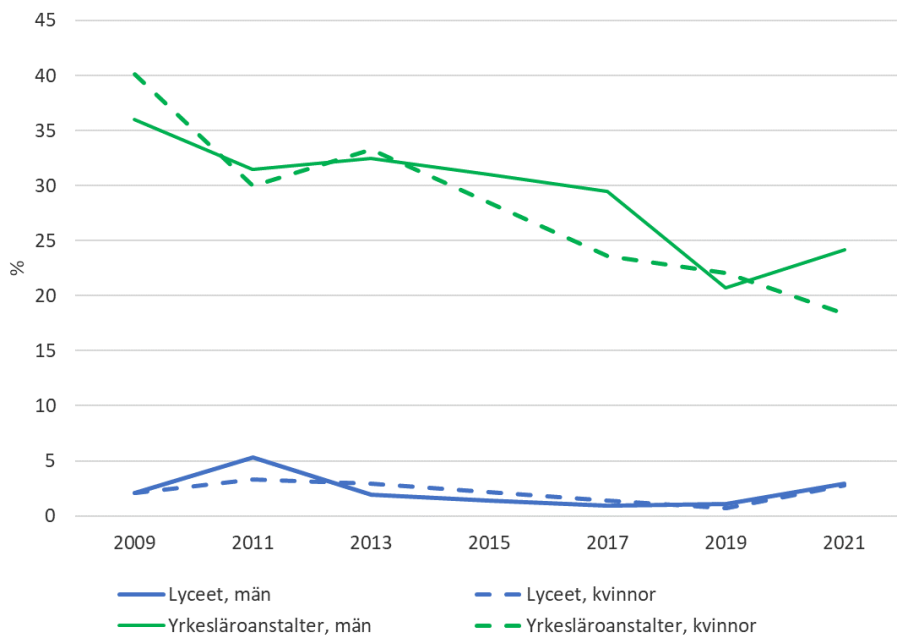
Andelen vuxna som röker dagligen, efter utbildningsnivå, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

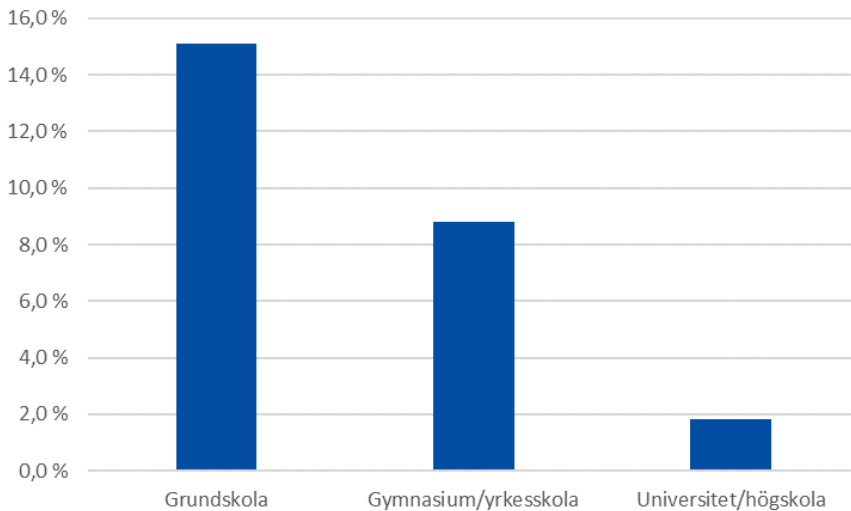
Andelen kvinnor som rökt under graviditeten 1990-2021, Åland och hela Finland.

Källa: ÅSUB, ANDTS undersökningen och THL

Andel av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasier på Åland som röker dagligen 2009-2021.

Källa: Hälsa i skolan.

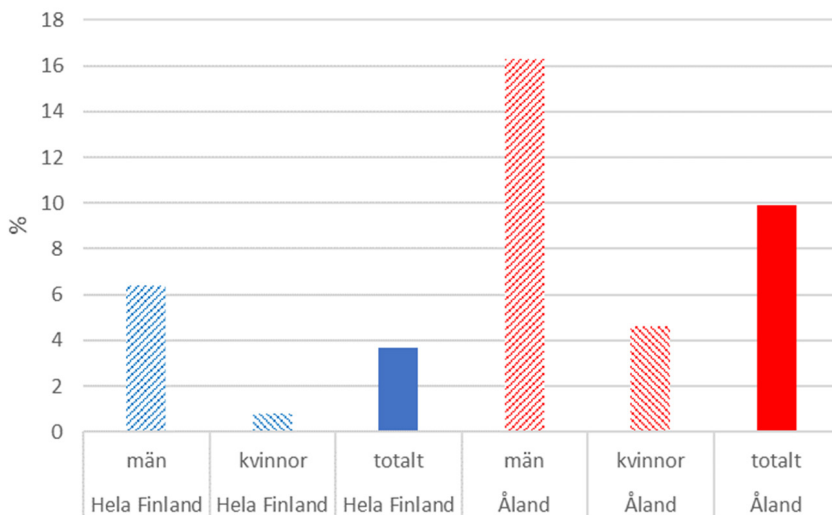

Andel vuxna på Åland som röker regelbundet, efter utbildningsnivå, 2021

Källa: ÅSUB, ANDTS undersökningen 2021

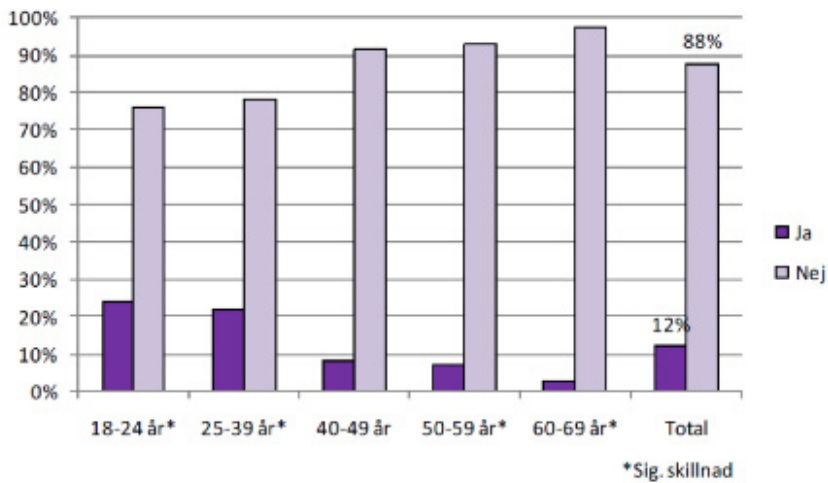
Not: Grundskola innefattar folkskola och mellanskola.

Snus användning och e-cigarettor

Andelen vuxna som snusar dagligen efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

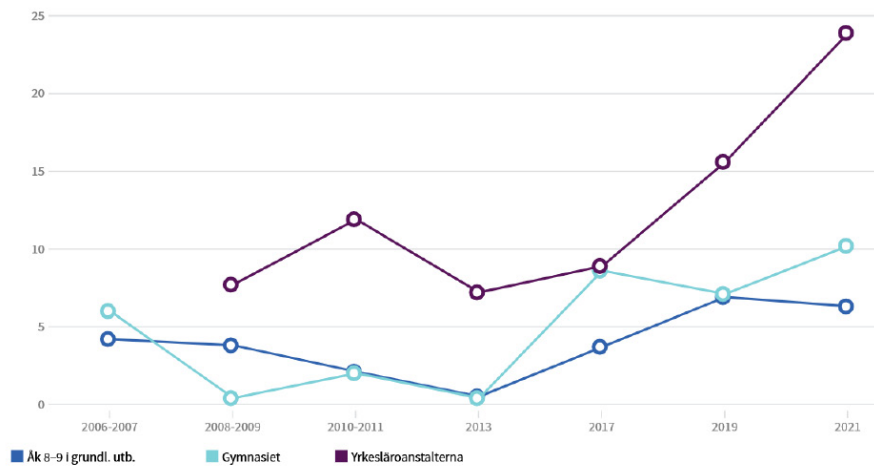
Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Andel av Ålands befolkning som snusar regelbundet eller då och då, efter ålder, år 2021

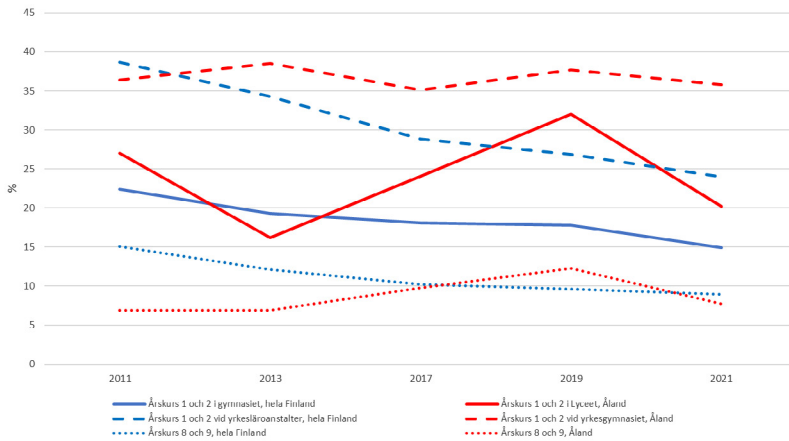
Källa: ÅSUB, ANDTS undersökningen 2021

Andelen (%) åländska ungdomar som använder snus dagligen

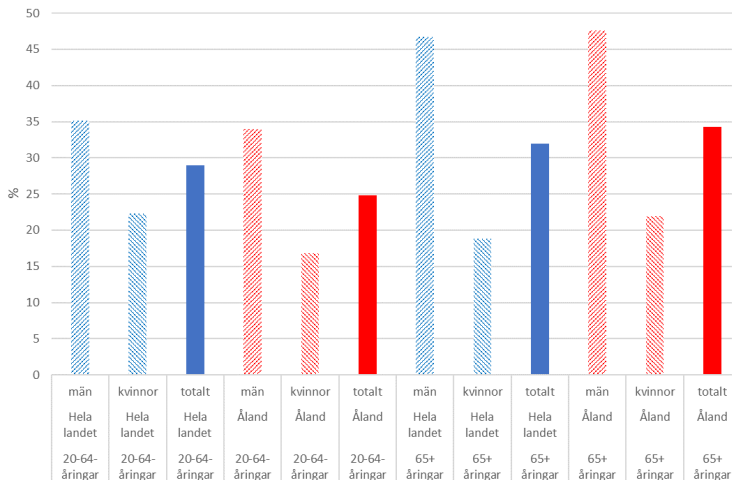
Källa: Enkäten hälsa i skolan. THL

Alkohol (för mer statistik se ANDTS undersökningarna 2011, 2016 och 2021)

Andel av elever som dricker sig ordentligt berusad minst en gång i månaden 2011-2021, Åland och hela Finland.

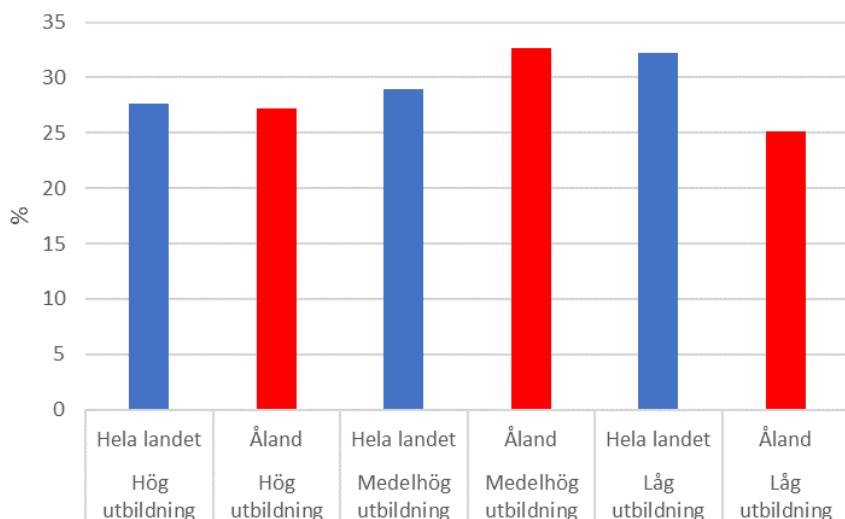
Källa: Hälsa i skolan

Andelen vuxna personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) efter ålder och kön, år 2022, Åland och hela Finland.

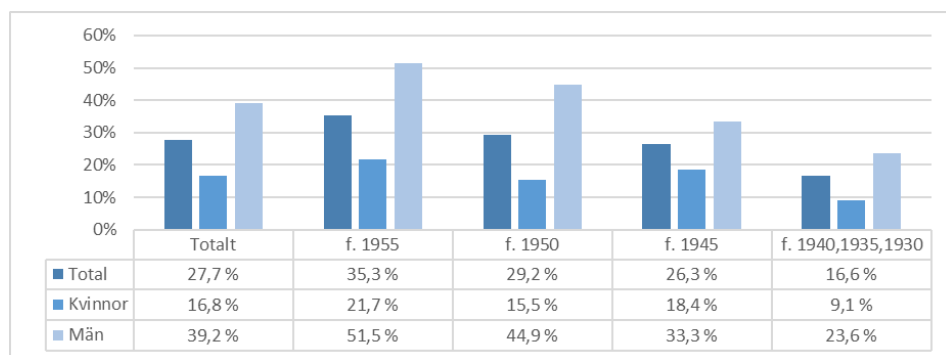
Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

Not: Grundar sig på de tre frågorna i AUDIT-C: "Hur ofta dricker ni öl, vin eller andra alkoholdrycker? Inkludera även de gånger då ni dricker endast små mängder, till exempel en flaska mellanöl eller en skvätt vin. Välj det alternativ som närmast svarar mot er egen situation." Svartalternativen var 1) aldrig, 2) cirka en gång per månad eller mer sällan, 3) 2-4 gånger per månad, 4) 2-3 gånger per vecka och 5) 4 gånger per vecka eller oftare. «Hur många doser alkohol har ni i allmänhet druckit de dagar då ni använde alkohol? Se boxen intill.» Svartalternativen var 1) 1-2 doser, 2) 3-4 doser, 3) 5-6 doser, 4) 7-9 doser och 5) 10 doser eller mer. "Hur ofta har ni på en gång druckit sex eller flera doser?" Svartalternativen var 1) aldrig, 2) mer sällan än en gång per månad, 3) en gång per månad, 4) en gång per vecka och 5) dagligen eller nästan dagligen. Varje fråga poängsattes med 0-4, och poängen räknades samman, vilket kan ge ett totalt poängantal mellan 0 och 12. I granskningen var poänggränserna för alltför stor konsumtion för 20-64 år gamla män minst 6 poäng, för 20-64 år gamla kvinnor minst 5 poäng, och för män och kvinnor 65 år och äldre minst 4 poäng.

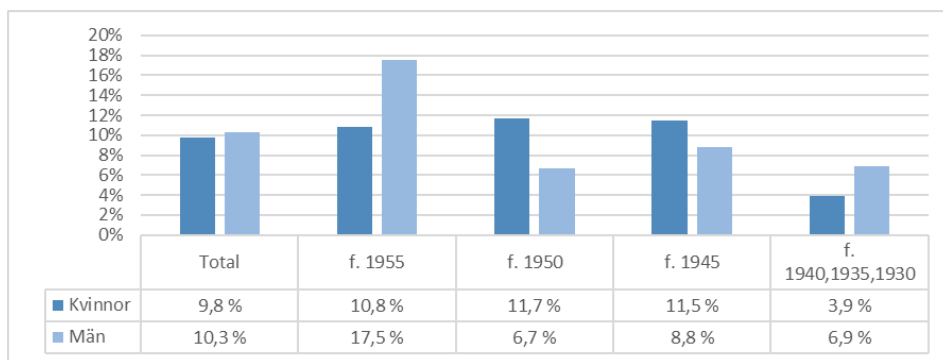
Andelen vuxna personer som dricker för mycket alkohol (AUDIT-C) efter utbildning, år 2022, Åland och hela Finland.

Källa: Hälsosamma Finland, THL, Sotkanet.fi

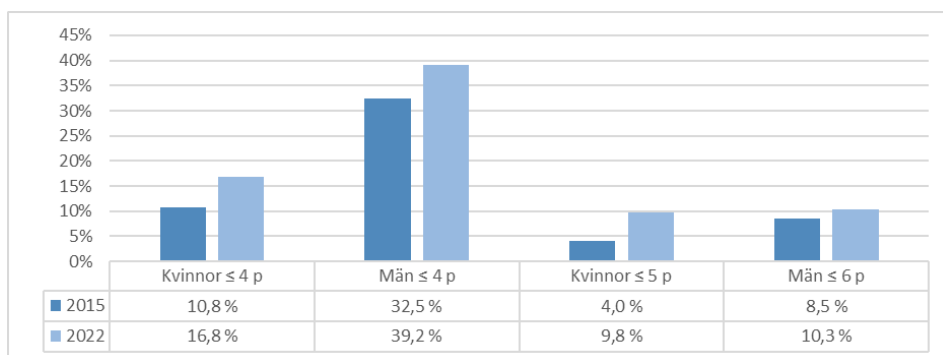
Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen 2022 som sannolikt drack för mycket alkohol enligt THL:s gränsvärde för äldre personer (AUDIT-C score 4 eller högre), efter kön och födelseår.

Källa: Högskolan på Åland. Hälsa och livsvillkor bland äldre män och kvinnor på Åland 2022 (HÄMKÅ22) Del 2.

Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen 2022 som sannolikt drack för mycket alkohol enligt svenska Folkhälsomyndighetens gränsvärde för äldre personer (AUDIT-C score 5 eller högre för kvinnor och 6 eller högre för män), efter kön och födelseår.

Källa: Högskolan på Åland. Hälsa och livsvillkor bland äldre män och kvinnor på Åland 2022 (HÄMKÅ22) Del 2.

Andel av åländska deltagarna i GERDA undersökningen, efter kön, som sannolikt drack för mycket alkohol enligt THL:s (AUDIT-C score 4 eller högre), respektive svenska Folkhälsomyndighetens gränsvärde (AUDIT-C score 5 eller högre för kvinnor och 6 eller högre för män) för äldre personer år 2015 och 2022, efter kön.

Källa: Högskolan på Åland. Hälsa och livsvillkor bland äldre män och kvinnor på Åland 2022 (HÄMKÅ22) Del 2.

För mer information:

Folkhälsstrategi för Åland 2023-2030.

Landskapsregeringens hemsida:

<https://www.regeringen.ax/halsa-omsorg/folkhalsstrategi-aland-2023-2030>

Kontakt: Landskapsläkare Knut Lönnroth

knut.lonnroth@regeringen.ax

Tel: +358 18 25263

